

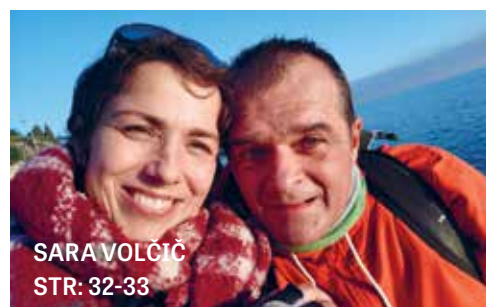

INTERVJU
Andreja Leški

STR. 10-13

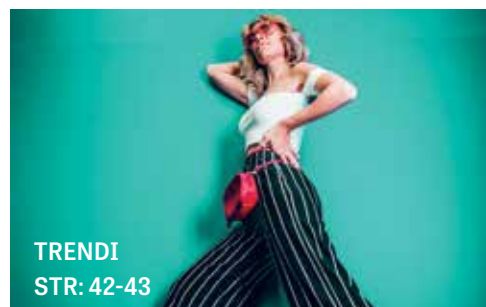
KAOS NA CESTAH
STR: 2-4

SARA VOLČIČ
STR: 32-33

IVA KRAJNC BAGOLA
STR: 22-23

TRENDI
STR: 42-43

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA
DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

STR: 7-9

**TOMAŽ
PEROVIČ**

Eno izmed najmanj zabavnih početij novinarjev in urednikov, ki smo več let v tem poslu, je ponavljanje. S stisnjenimi zobmi vsako leto poročamo o prvem šolskem dnevu, o tem ali onem prazniku, novem letu in kar je še ponavljajočih se dogodkov, ampak to še nekako gre. Te dogodke pač vzamemo kot izziv in skušamo biti izvirni, zanimivi in ustvarjalni tudi pri poročanju o vsako leto ponavljajočih se dogodkih. Druga pesem pa so teme, za katere vsi vemo, da bi že morale izginiti iz novic, pa so še vedno tu. Tako ponovno pišemo o cestah in infrastrukturnih projektih. Projektih, o katerih se govori, razpreda, organizira civilne iniciative, državne agencije, službe, ministrstva, sekretariate. Uradi naročajo raziskave in nič se ne zgodi. V petek sem prestavljal tri sestanke s kolegi, ki so morali službeno v Ljubljano. Ljubljana-Vrhnik: ena ura polžjega premikanja. Kako načrtovati sestanke na obali poleti, ne da bi preveč zamujali zaradi gneče na cesti? Kdaj oditi od doma, da pridemo pravočasno v službo? Ali je res nujno potrebno zapraviti eno uro v avtomobilu do najbližje trgovine in nazaj? Zakaj se nič ne spremeni? Prepričan sem, da takšno stanje ustreza prevelikemu številu posameznikov. Nekaj je tečnob, ki bodo naredile vse, da se nič ne spremeni, če ne bo po njihovo, še več pa je tistih, ki od pogovarjanja, usklajevanja, raziskovanja, analiziranja zelo dobro živijo. Verjetno nas ni prav mnogo (razen seveda zaposlenih v zasebnih zavarovalnicah), ki nam je bilo jasno, zakaj plačujemo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, ki se je z leti spremenilo v nekaj popolnoma drugega od originalne ideje. Pa to tudi vsi že vemo vsaj dobrih 10 let in se tudi ni nič spremenilo. Občasno se je o tem govorilo, a je bilo za vse prezapleteno sprejemati odločitve. Zdaj pa imamo ministra (ali/in predsednika vlade), ki čez noč zavarovanje ukineta. In ogenj v strehi. Takšni pač smo. Zahtevamo spremembe, ko se zgodijo, pa pogosto nismo najbolj zadovoljni z njimi in zato imajo tisti, ki so plačani za usklajevanja, analiziranja, govorjenja službe, ki so večne. To pa ne spremeni dejstva, da bomo o nujnih spremembah pisali in jih zahtevali tudi v prihodnosti.

Kaos na slovenskih in istrskih cestah

V 50 LETIH SE JE ŠTEVILO VOZIL V SLOVENIJI POSEDMERILO, PRETOVOR V LUKI POVEČAL ZA 12-KRAT, AVTOCESTA PA JE OSTALA ENAKO ŠIROKA - SLOVENIJA ZAMUDILA DESETLETJE, NAKLONJENO INVESTICIJAM V INFRASTRUKTURO

Tistemu, ki se vsaj malo vozi po slovenskih cestah, ni treba posebej razlagati, kaj se dogaja na njih. V nekaj besedah: vsak dan vse večji kaos. Ta je prehitel in presenetil tiste, ki jih ne bi smel prehiteti, zato deluje precej neresno odziv ministra in ministrice (za notranje zadeve in za infrastrukturo), ki sta po zamašku tovornjakov pred Koprom v času pred in po prvomajskih praznikov sklicala tiskovno konferenco, na kateri sta javnosti sporočila, da se bosta odločno spopadla s problemi na slovenskih cestah, predvsem tistih, ki vodijo proti Istri in pristanišču. Sprejeli bodo vrsto ukrepov, najpomembnejši pa je že bil ustanovitev delovne skupine pod vodstvom ministrice Alenka Bratušek, ki bo koordinirala ukrepe. Delovna skupina seveda še ni našla učinkovitega zdravila: tovornjaki se še naprej gnetejo po državi, pred pristaniščem, na cestah pa so delovni skupini navkljub še zmeraj vse daljše kolone turistov. Enkrat so slovenski, drugič avstrijski, nemški ali italijanski prazniki, tretjič so dopusti, četrtič lepo ali slabo vreme ... Če ni nič od tega, pa je zagotovo nesreča, okvara vozila ali pa vsaj delo na cesti.

Če bi hoteli bolje razumeti možnosti delovne skupine za pretočnost prometa proti morju, bi se morali malce zazreti v zgodovino in statistične podatke. Prvo avtocesto so v Jugoslaviji začeli graditi 23. maja 1970 (po petih letih priprav in načrtov) in 32 kilometrov te ceste med Vrhniko in Postojno zgradili v dveh letih in sedmih mesecih decembra 1972 za približno 42 milijonov dolarjev.

Dve leti kasneje so dodali še 11 kilometrov avtoceste med Postojno in Razdrtim. Šele več let kasneje so zgradili še avtocesto čez ljubljansko barje od Vrhniko do Ljubljane. Prvo avtocesto smo torej v »zaostali« in »komunistični« Jugoslaviji zgradili ped več kot 50 leti, ko je bilo v Sloveniji registriranih vsega 230.000 vozil. Zanje so zgradili štiripasovno cesto. Kar 51 let kasneje je v Sloveniji registriranih 1,7 milijona vozil (podobno povečanje vozil beležijo tudi vse naše sosednje države), cesta med Ljubljano in Postojno pa je še zmeraj enako široka. K temu dodajmo samo promet v Luki Koper: ta je leta 1972 znašal 2 milijona ton, letos bo blizu 24 milijonov ton.

Ko sem podpisani februarja 2016 delal intervju s tedanjim ministrom za infrastrukturo Petrom Gašperšičem in ga vprašal, kdaj namerava njegovo ministrstvo sprožiti gradnjo tretjega pasu na avtocesti med Ljubljano in Postojno, je odgovoril, da je veliko nujnejša gradnja tretje osi. Tretje osi po sedmih letih ni nikjer, tretjega pasu pa še manj. Ko sem letos neuradno spraševal zaposlene na ministrstvu, kdaj bo tretji pas, sem dobil neuraden odgovor, da ta še ni v načrtih, ker so prednosti druge.

ŠTEVILKE

Statistika o naraščanju prometa po slovenskih cestah je impresivna. Podatki so bolj ali manj zanesljivi, toda veliko pove že dejstvo, da se je število registriranih vozil v državi v 50 letih povečalo za več kot sedemkrat. Kolčina pretovora Luke Koper pa za 12-krat.

Tukaj bi lahko pripoved zaključili. Dars in več slovenskih medijev je zadnji mesec objavilo več zgovornih statističnih podatkov. Predvsem tega, da se je po slovenskih avtocestah in hitrih cestah promet v desetih letih povečal za 26 odstotkov. Samo na odseku med Ljubljano in Brezovico (proti Primorski) pelje vsak dan več kot 10.000 tovornjakov. Samo v prvem četrtletju letos se je promet povečal za šest odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem.

Posebno poglavje je promet proti Hrvaški. Na doljenjskem avtocestnem odseku se je promet po vstopu Hrvaške v schengenski prostor povečal za 14 odstotkov, tovornjakov pa za 9,4 odstotka. Natančnih podatkov za promet proti Istri še ni, vendar velja, da je samo tovornjakov po odpravi mejnih formalnosti na hrvaških mejnih prehodih zdaj 15 odstotkov več. K tovornjakom moramo dodati rast hrvaškega turizma. Ta je v zadnjih 15 letih eksplodiral, saj so v turistično infrastrukturo investirali 7 milijard evrov. Hrvaško je lani obiskalo 30 milijonov predvsem tujih turistov, ki so ustvarili za 105 milijonov prenočitev ali 37 odstotkov več kot v 2021, največji delež je pripadel Istri (29,5 milijona, to je dvakrat več kot vseh prenočitev v Sloveniji). Po podatkih Istrskega turističnega združenja je Istro lani obiskalo 5,5 milijona turistov. Koprška policijska uprava je lani skozi tri istrske mejne prehode naštel 6,8 milijona vozil. Toda najlepše šele pride, saj Hrvaška že zdaj ve, da bodo šele letos porušili vse svoje lanske rekorde. In kako bodo tuji turisti prišli na Hrvaško, če ne skozi Slovenijo? Bo delovna skupna, ki jo vodi Alenka Bratušek, rešila cestne zagate?

LJUBLJANSKA OBVOZNICA JE ZDAJ ŠE VEČJI PROBLEM KOT OBALNA CESTA

Največ prometa v državi je seveda na ljubljanskem avtocestnem obroču in prehod prometa mimo Ljubljane (ali pa v Ljubljano) postaja iz leta v leto težji. Pravzaprav postaja že kar resna ovira za normalno življenje in poslovanje v državi. Kdaj že je nastopila kritična meja, ko

bi morali zgraditi tretji pas na celotnem ljubljanskem obroču? Vsi odseki ljubljanske obvoznice beležijo v povprečju več kot 70.000 vozil na dan. Nedvomno najbolj obremenjena cesta v državi, z največ zastoji in težavami. Današnja obvoznica so pomagali risati ljubljanski študenti arhitekture že pred kakimi 50 leti.

Le na prvi pogled se zdijo razmere pri Kopru bistveno lažje, saj znaša povprečni letni promet preračunano na en dan bistveno manj vozil kot na ljubljanski obvoznici. Leta 2021 so na hitri cesti med Srminom in Koprom naštel 42.000 vozil, od tega 3150 srednjih ali večjih tovornjakov. Pri tem podatku je treba dodati nekaj pojasnil: 1. od leta 2021 so se številke pomembno povečale. 2. Podatek govori o povprečnem letnem prometu na dan, to pomeni, da je v zimskih mesecih vozil sicer bistveno manj, v poletnih mesecih pa bistveno več in torej že povsem blizu prometu na ljubljanskem obroču in 3. pri tem smo šteli samo promet na obalni hitri cesti, ne pa tudi tranzitnega prometa številnih tujcev, ki zaradi izogibanja plačilu vinjet ubirajo lokalne ceste in jezijo domačine v njihovih zaselkih, vaseh in predmestjih. Če upoštevamo te tri »podrobnosti«, potem so prometne razmere mimo Kopra ali v Koper v topli polovici leta precej podobne tistim na ljubljanskem obroču, ki pa so, kot že rečeno, okoljsko, življenjsko in poslovno nesprejemljive.

V ministrstvu za infrastrukturo so za nastali položaj s tovornjaki na cestah želeli nekaj krivde zvaliti tudi na Luko Koper, češ da ne skrbi dovolj za organiziran prihod tovornjakov v Luko. Zaradi naraščanja pretovora Luke Koper in zaradi številnih ovir na žele-

zniškem omrežju se bistveno hitreje kot promet po železnici povečuje promet tovornjakov v pristanišče. Še pred nekaj leti je prišlo vanj okoli 300.000 tovornjakov na leto, lani jih je bilo že 400.000 ali 8,5 odstotka več kot leta 2021. V letošnjem prvem četrtletju se je število kamionov v Luko povečalo še za 13 odstotkov v primerjavi z 2022. In ni res, da Luka ni naredila nič za boljše prihode tovornjakov. Leta 2019 je odprla nov vhod na Srminu (skozenj zdaj vstopa 14 odstotkov tovornjakov), leta 2021 so odprli še nov bertoški vhod, skozi katerega vstopa 37 odstotkov tovornjakov. Luka je torej potrojila število vstopnih mest in hkrati vpeljala več projektov digitalizacije kamionskega prometa, ki omogočajo najave in organizacijo hitrejšega vstopa v pristanišče. Tovornjaki s kontejnerji (teh je več kot polovico vseh) vstopajo v Luko že dve leti brez papirnatega poslovanja. V naslednjih dneh uvajajo podoben brezpapirni sistem najav še za vse tovornjake, ki prevažajo avtomobile. Luka Koper gradi nov kamionski terminal pred pristaniščem. Toda to je, kolikor vemo, edini novi kamionski terminal v državi, čeprav se o nju po logističnih terminalih v Sloveniji pogovarjajo že skoraj 20 let.

KOPRSKI ŽUPAN PISAL PREMIERJU

Zaradi vse bolj neznosnih razmer je koprski župan Aleš Bržan pred dnevi pisal premierju Robertu Golobu in ga pozval, naj preuči, kaj vse so ministri predhodnih vlad in druge dr-

**BORIS
ŠULIGOJ**

žavne službe ali podjetja že zdavnaj obljubili na področju infrastrukture v Istri, a obljub niso izpolnili. Na prvem mestu je odločitev o tranzitni cesti proti hrvaški Istri, za katero je država že leta 2004 sprejela program državnega prostorskega načrta (cesta Koper-Dragonja), a DPN še zdaj ni sprejet. Na ministrstvu za infrastrukturo del krivde tudi v tem primeru valijo na lokalne skupnosti, ki niso bile povsem odločne, enotne in jasne glede te ceste. Najprej je sama koprška občina zamujala s soglasji, ker je bilo tako prav posameznim občinskim veljakom. Potem se je pojavil predlog nove, inačice trase, da bi tranzit speljali skozi predor Markovec in pod izolskim Šaredom v dolino Dragonje. Ko so tega zavrnili, so pred sedmimi leti predstavniki ministrstva za infrastrukturo, Darsa in DRSI obljubili tedanjemu županu Borisu Popoviču, da bodo temeljito preuredili obstoječo Šmarsko cesto (priključke, krožišča in nadvoze), a obljube niso uresničili. Pred dobrim letom se je pojavila zelo aktivna civilna iniciativa Šalara, ki se je odločno postavila proti temu, da bi cesta šla tako blizu naselja in hiš. Pred nedavnim pa je koprski župan izjavil celo, da se je ministrstvo dogovorilo s krajanji, da bodo s tranzitno cesto Koper-Dragonja malce počakali in ugotovili, ali je sploh potrebna, saj težav s prometom po vstopu Hrvaške v Schengen ne bo. Tako res ni mogoče pričakovati rešitve.

KAKO JE Z BERTOŠKO IN SRMINSKO VPADNICO, S PRENOVO ŠMARSKE CESTE?

Drugi del obljub pa sta dve vpadnici: širitev in rekonstrukcija Bertoške vpadnice v Koper in pristanišče ter graditev povsem novega, že od samega začetka (več kot 20 let) načrtovanega priključka za Luko - Srmenska vpadnica.

Na ministrstvu za infrastrukturo so nam odgovorili, da je za Bertoško vpadnic predvidena širitev v štiripasovnico v dolžini 1,6 kilometra, vključno s pločnikom za pešce in kolesarsko stezo. Projektna dokumentacija je menda tik pred zaključkom, zanj še zmeraj pridobivajo zemljišča, javno naročilo za izbiro izvajalca del naj bi začeli v tretjem četrtletju letos, dela pa naj bi zaključili do sredine leta 2025.

Nova Srmenska vpadnica pa bo po obljubah ministrstva zgrajena kot dvopasovnica, dolga 1,4 kilometre. Na njej so predvidena tri nivojska križišča in 7 priključkov ter dva nadvoza nad naftovodom. Izbiro izvajalcev za gradnjo naj bi začeli v drugi polovici 2023 in tudi to vpadnico naj bi zgradili do sredine 2025, vendar so na ministrstvu dodali pogoj, da se bo to uresničilo, če bodo pravočasno pridobili gradbeno dovoljenje in izvedli javno naročilo.

Župan Aleš Bržan pa je k tem obljubam dodal, da bodo letos dokončali projekte za rekonstrukcijo Šmarske ceste in začeli z odkupi zemljišč, te obljubljajo že več let, vendar se ne uresničijo. Pred nekaj tedni smo na rovaš pisanja o velikih prometnih težavah v Istri prejeli pisanje ogorčenega Korošca, ki je oporekal temu, da se zavzemamo za boljšo cesto proti Hrvaški. Če bi se prometni kaos dogajal pred njegovim dvoriščem, bi zavzel seveda povsem nasprotno stališče, še posebej, če bi bilo ogroženo življenje ali poslovanje prebivalcev, da o vseh drugih težavah ne govorimo, ampak prometa proti Istri seveda nikakor ni mogoče preusmeriti preko Koroške.

V krajevni skupnosti Bertoki so se pred dnevi sestali predstavniki vsaj sedmih civilnih iniciativ in nekaj krajevnih skupnosti, da bi povezani dosegli več pri odgovornih na občinski ali državni ravni. Toda doslej je jasno, da so enotni predvsem v predlogu, da bi država ukinila cestninjenje na odseku med Škofijami in Koprom. To pa zato, ker na račun vinjet na tem kratkem odseku tujci za tranzit proti Istri poiščejo in zasedejo lokalne ceste in uličice.

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO JE DALO TRANZITNO CESTO PROTI ISTRI NA LED

Prav nenavadno je, kako hitro je ministrstvo za infrastrukturo pod vodstvom Alenke Bratušek sprejelo stališče civilne iniciative Šalara, Škocjan, Triban in Bošamarin in na ta način ponovno še za nekaj let postavilo gradnjo tranzitne ceste proti hrvaški Istri na led. V odgovorih na naša vprašanja, ki jih je odobrila sama ministrica, so najprej zapisali, da umeščanje v prostor projekta hitre ceste Koper - Dragonja poteka predolgo (od 2004, opomba avtorja). Dodali so, da je »ta projekt za državo še vedno pomemben projekt, katerega cilj je razbremeniti prometnih obremenitev lokalno prometno omrežje med somestji Koper - Izola - Pran in odvesti tranzitni promet proti Dragonji in Hrvaški še pred Koprom.« Toda na sestanku ministrice s civilno iniciativo je bilo kljub temu sklenjeno, da se »najprej izvedejo obljubljeni ukrepi na Šmarski cesti, zatem

pa se ponovno opravi analiza prometnih obremenitev in propustnosti cestnega omrežja na območju Kopra ter oceni potrebo po gradnji hitre ceste Koper - Dragonja.«

Doslej nismo opazili, da bi se župani ali poslanci štirih občin postavili proti temu stališču ministrice in ene od civilnih iniciativ, iz česar sklepamo, da niti najvišji predstavniki teh občin doslej niso nasprotovali ponovnemu zavlačevanju gradnje primerne tranzitne ceste v hrvaško Istro za vsaj nekaj nadaljnjih let.

Glede tretjega pasu med Ljubljano in Postojno je ministrica zatrdila, da njeno ministrstvo podpira tretji pas na vpadnicah v Ljubljano. Trenutno načrtujejo tretji pas na odseku med Ljubljano in Vrhniko in med Domžalami in Ljubljano. »Dars v tej zvezi izvaja vse potrebne aktivnosti.«

Glede pomanjkanja parkirišč, terminalov za tovarnjake deluje na infrastrukturnem ministrstvu delovna skupina, ki išče rešitve pri vzpostavljanju in umeščanju malih logističnih centrov ter zagotovitvi varnih in varovanih parkirišč. Dars bo na obstoječih počivališčih (počivališče Lom, Barje, Maribor vzhod in zahod in površine pri Razdrtem) zagotovil dodatna parkirišča za okoli 850 tovarnjakov. Poleg tega od 10. maja deluje že omenjena delovna skupina, ki si je postavila kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne ukrepe za rešitev čakanja tovarnjakov pred Luko Koper. Med ukrepi so priprave na gradnjo parkirišča pri Kozini, alternativne začasne rešitve parkiranja tovarnjakov pa iščejo tudi v občini Koper.

V Kopru dražje parkiranje

NA VEČ PARKIRIŠČIH V MESTNI OBČINI KOPER SO DRUGI TEDEN MAJA V VELJAVO STOPILE NOVE CENE PARKIRANJA. DVA EVRA NA URO JE TREBA PO NOvem ODŠTETI NA MAKADAMSKEM PARKIRIŠČU V ŽUSTERNI, NA TRGU BROLO IN VERGERIJEVEM TRGU. NA SLEDNJEM SE OBRATOVANJE PARKIRIŠČA PODALJŠA DO 19. URE. PODRAŽITEV JE SLABO VOLJO POVZROČILA PRI GOSTINSKIH IN TURISTIČNIH DELAVCIH, KI OPOZARJAJO, DA TO LAHKO PRIVEDE DO ZMANJŠANJA ŠTEVILA GOSTOV.

Na koprski občini pravijo, da želijo z dvigom cen parkirnin svojim občankam in občanom zagotoviti dovolj prostora za kratkotrajno parkiranje. Kratkotrajne opravke v mestu bo tako še vedno mogoče opraviti brezplačno, prav tako ostaja nespremenjena cena splošnega abonmaja, ki omogoča parkiranje na večini parkirišč v in ob mestnem jedru.

Katere pa so novosti? Prva ura parkiranja za zapornicami na koprski tržnici je ostala brezplačna, za vsako nadaljnjo je treba odšteti 1,5 evra. Tudi v Parkirni hiši Belveder ostaja prva ura brezplačna, medtem ko so ukinili drugo brezplačno uro med vikendi. Vsaka naslednja ura parkiranja po novem stane 1,5 evra.

Na parkiriščih Za banko in Zeleni park je za prvo uro parkiranja treba odšteti en evro, za vsako naslednjo pa dva. Na parkiriščih Mandrač,

Piranska cesta, Ob stadionu in Ob atletskem stadionu ter na parkirišču izven zapornic in na makadamskem parkirišču za tržnico je prvo uro možno pakirati za 0,50 evra, vsaka naslednja stane 1,5 evra.

Tudi na parkiriščih ob Rotundi in za Barko prva ura stane 0,50 evra, medtem ko je za vsako naslednjo treba odšteti en evro. Na parkiriščih ob Rotundi, za Barko, Ob stadionu in Ob atletskem stadionu se je hkrati podaljšal urnik obratovanja do 19. ure.

EVA BRANC

Najugodnejše večurno parkiranje ostaja na parkiriščih po sistemu P+R (pri pasareli v Se-medeli oziroma na Kolodvorski 1 in 2). Celodnevno parkiranje bo stalo dva evra, v ceno je vključena še povratna avtobusna

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

CLIVET
Home

Ustvarite si
svoje podnebje
s toplotnimi
črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Sphera EVO
2.0

Zastopstvo za Slovenijo:

TERMOTEHNIKA

TERMOTEHNIKA d.o.o.
Pod Trško goro 83; 8000 Novo Mesto

ErP
TOP SYSTEM EFFICIENCY
55°C
A++
L
A+

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

vozovnica.

“Za ukinitve posebnih abonmajev za parkiranje ob obeh stadioni in uvrstitev teh parkirišč v območje splošnega abonmaja se je občina odločila zaradi prezasedenosti, saj so ta parkirna mesta zaradi zelo ugodne cene nekateri (predvsem študentje) izkoriščali za večdnevno parkiranje in s tem onemogočali kratkotrajno parkiranje na teh lokacijah,” pojasnjujejo na koprski občini in dodajajo, da se bodo cene parkiranja zvišale predvsem za obiskovalce, ki bi ob obisku Kopra želeli parkirati v samem mestnem jedru ali tik ob njem.

Nad dvigom parkirnin so bili v prvi vrsti presenečeni in razočarani ponudniki storitev v mestnem jedru Kopra, ki so opozorili, da višje cene niso prava rešitev, želeli pa bi si tudi več sodelovanja pri sprejemanju tovrstnih odločitev. “Gre za odločitev brez podlage, brez analiz, kaj to pomeni za nas,” je kritična Doris Božič iz koprskega hostla Museum, ki opozarja, da takih cen ni niti v tujini. “Po eni strani promovirajo turizem in možnost kolesarjenja po Parenzani, po drugi strani pa ni možnosti cenovno ugodnega parkiranja,” pravi Božičeva, ki sicer priznava, da je to možno na nekaterih parkiriščih zunaj mesta, a kot dodaja, se ti gosti nato v samo mesto

Ker želi občina sčasoma umakniti promet z Ukmarjevega trga, bo že to poletje zmanjšala kapaciteto parkirišča za približno tretjino. Ceno parkiranja bo dvignila na 2,5 evra na uro, parkiranje pa bo plačljivo 24 ur na dan.

ne bodo vrnili več.

Koprski župan se je zato sredi maja s ponudniki storitev v mestnem jedru srečal na neuradnem urbanističnem posvetu v Urbani kavarni, kjer so se dogovorili za ukrep, s katerim bodo omogočili enostavnejši dostop do storitev v mestnem jedru v večernih in nočnih urah, ko pritisk mirujočega prometa občutno popusti. Od 22. maja tako velja, da je parkiranje na Ukmarjevem trgu, na asfaltiranem in makadamskem parkirišču za Tržnico (izven zapornic) ter na treh parkiriščih v Žusterni (Dolga reber, Molet, Krožna cesta) plačljivo le med 6. in 19. uro, v večernih in nočnih urah pa bo na teh lokacijah parkiranje brezplačno.

Za primerjavo, v piranski občini so cene parkiranja na javnih parkiriščih, s katerimi upravlja občinsko javno podjetje Okolje, nazadnje spremenili cene septembra 2020, ko je sklep o določitvi plačljivih parkirišč in tarif za parkirnine sprejel občinski svet. Cene na večini javnih parkirišč, s katerimi upravlja Okolje, imajo dve tarifi, sezonsko in izvensezonsko. V garažni hiši Fornace, ki sicer ni pod okriljem Okolja, temveč podjetja PHAmfora, znaša vsaka začetna ura parkiranja 2,60 evra, dnevno parkiranje nad 10 ur pa 26 evrov. V garažni hiši Arze sta-

ne vsaka začetna ura parkiranja 1,50 evra, dnevno parkiranje 15. Prav toliko znaša parkirna v Portorožu, ki se v obdobju od 1. maja do 30. septembra plačuje od križišča ceste Obala s Solinsko potjo do prvega krožišča v Luciji (pri trgovini Mercator) v obe smeri. Na območju TCP Lucija se parkirna plačuje skozi vse leto od 6. do 18. ure, prva ura je brezplačna, vsaka nadaljnja stane 1 evro, dnevno parkiranje 10. Tako je tudi pri lucijskem zdravstvenem domu in športni dvorani. V Fiesi je za vsako uro treba odšteti 1 evro, v Strunjanu pa 1,5.

V Izoli na Lonki je prva ura parkiranja brezplačna, druga v toplejšem delu leta znaša 2,70 evra. Pri pošti je začetna ura 0,50, nadaljnje 2,70. Pri ladjedelnici je treba odšteti za vsako uro 1,20, za celodnevno parkiranje 8 evrov, enako je pri Tomažičevi ulici, Zdravstvenem domu, pri Rudi in Pod Belvederjem.

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

FIRMATO L'ACCORDO DI COLLABORAZIONE TRA GOVERNO E COMUNITA' NAZIONALI

Con una cerimonia solenne al Palazzo del Governo è stato sottoscritto l'accordo di collaborazione tra l'esecutivo di Robert Golob e i deputati delle Comunità nazionali italiana, Felice Žiža e ungherese, Ferenc Horvath. L'intesa è stata messa a punto nei primi dodici mesi della legislatura, coinvolgendo tutti i ministeri e i gruppi parlamentari della maggioranza. Per la CNI comprende punti molto importanti, alla realizzazione dei quali si punterà sino al 2026. Riguardano come specificato dal dott. Žiža la creazione di un fondo statale italo-sloveno per rafforzare la base economica degli italiani in Slovenia e degli sloveni in Italia. Per la CNI è prioritario anche continuare l'avvicendamento dei dipendenti di Radio e Tv Capodistria collocati a riposo per mantenere i posti di lavoro nelle due emittenti. Altri punti dell'accordo sono incentrati sull'edilizia scolastica con la costruzione o ristrutturazione degli istituti di Santa Lucia (scuola dell'infanzia), Isola (scuola elementare e palestra della Scuola media e Crevatini (asilo e scuola elementare, mentre è già in corso il restauro a Capodistria del Collegio dei Nobili, sede delle elementari e del ginnasio. Nel documento è stato inserito un paragrafo sul sostegno delle istituzioni comuni della CNI, facenti capo

COMMISSIONE PER LE NAZIONALITA' DEL PARLAMENTO- PASSI AVANTI NELLA TUTELA DEI DIRITTI

La Commissione per le nazionalità del Parlamento sloveno ha esaminato l'attuazione degli atti normativi in materia di bilinguismo e tutela minoritaria. Si è discusso delle misure intraprese dai vari ministeri in base ad un piano d'azione approvato dal governo sloveno per il periodo 2021-2025. Ad introdurre le relazioni è stato il direttore dell'Ufficio governativo per le nazionalità. Stane Baluh che ha rilevato quanto complesso sia il lavoro per giungere al traguardo finale e come la pandemia non abbia certo giovato agli interventi previsti. Si è detto certo però che è stato fatto una grande passo avanti e che l'impegno dei singoli dicasteri sia stato palese. Lo ha confermato anche la massiccia presenza alla seduta della Commissione parlamentare di funzionari governativi. Un ringraziamento per la sensibilità del governo nei confronti delle etnie autoctone è stato espresso dal Presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani. Ha dato atto

ai ministeri dei progressi che hanno fatto segnare, ma ha ricordato che tanto resta ancora da fare. Assieme al deputato, Felice Žiža si è soffermato sui problemi più importanti della CNI. Su tutti il comparto istruzione e la competenza linguistica dei docenti, che risulta insufficiente ed era sul punto di essere innalzata con una modifica di legge al termine della scorsa legislatura. Se ne riparerà anche con l'esecutivo in carica. Riguardo l'informazione e soprattutto Radio e Tv Capodistria, è stato riscontrato un cambiamento di tendenza circa l'erosione dei posti di lavoro e dei finanziamenti, ma servirà altro impegno per recuperare il terreno perduto e garantire tranquillità nel funzionamento delle due emittenti. Ha preso anche la parola

il segretario della CAN Costiera, Andrea Bartole, che fa parte della Commissione interministeriale per i diritti minoritari e anche dal suo punto di vista ha evidenziato un progresso nelle attività dei ministeri. A nome dell'Unione Italiana è intervenuto il Presidente della sua Giunta esecutiva, Marin Corva. Ha ringraziato Lubiana per il sostegno offerto alle istituzioni comuni, ossia al servizio dei connazionali in Slovenia e Croazia. Ha auspicato, però, un incontro per definire ancora meglio questo supporto.

TOYOTA C-HR HYBRID ELECTRIC

IZSTOPAJTE S STILOM

Vaš avto je odraz vaše osebnosti. Izstopajte v stilu s svojo notranjo samozavestjo, ki na novo določa meje konvencionalnega.

PREVERITE PONUDBO

OD 27.790 €

NAPREDNI VARNOSTNI SISTEMI

VEČ KOT 50 % VOŽNJE NA ELEKTRIČNI POGON

HITRA DOBAVA

DO 10 LET JAMSTVA

AVTO CENTER JEREB

051 233 101

051 682 666

Cena, 27.790 € velja za Toyota C-HR hybrid electric, Center 1.8. Cena vključuje bon za financiranje. Za več informacij se obrnite na vam najbližjega pooblaščenega prodajalca Toyota vozil. Povprečna poraba goriva za vozila Toyota C-HR Hybrid: od 4,9 do 5,3 l/100 km in emisije CO₂: od 110 do 119 g/km. Emisijska stopnja: za 2,0 hibrid EURO 6 AP in za 1,8 hibrid EURO 6 AM. Emisije NOx: od 0,0036 g/km do 0,0049. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih servisih na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyotini trgovski mreži. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 185.000 km). Slika je simbolična.

6 | OBALApplus AKTUALNO

OBALApplus | 7

6 - PROMOCIJSKO SPOROČILO

LA CNI RICEVUTA DALLA PRESIDENTE NATAŠA PIRC MUISAR

In previsione della visita ufficiale che ha compiuto a Roma per incontrare il Capo dello stato italiano, Sergio Mattarella, la Presidente della Repubblica slovena, Nataša Pirc Musar, ha ricevuto i rappresentanti della Comunità nazionale italiana in

Slovenia. Con il deputato, Felice Žiža e con il Presidente della Can Costiera, Alberto Scheriani, ha esaminato le questioni di più scottante attualità per la CNI. “Abbiamo ringraziato la

Presidente per la sua sensibilità nei nostri confronti, auspicando che simili consultazioni diventino una prassi in vista di incontri italo- sloveni. In 45 minuti di cordiale colloquio si è parlato del potenziamento della base economica delle Comunità italiana Slovenia e slovena in Italia, tramite un Fondo finanziario già impostato negli scorsi anni a livello governativo” ha rilevato il deputato Žiža. “Un altro argomento che abbiamo sottoposto all’attenzione della nostra interlocutrice è la ricezione del segnale di Radio e Tv Capodistria su tutto il territorio dove vive la CNI in Slovenia e Croazia, considerando che si tratta di un’unica etnia, divisa nel 1991 dalla nascita del confine, sorto con lo scioglimento della Jugoslavia. Sarebbe importante che altrettanto accadesse anche in Italia, almeno nelle regioni settentrionali, per garantire il necessario spazio culturale unito. Sul tema della scuola si è, invece, soffermato il Presidente Scheriani. che ha informato la signora Pirc Musar degli sforzi in corso per garantire la formazione dei nostri insegnanti in italiano. “L’ottima collaborazione con la Facoltà di pedagogia di Capodistria, dove si svolgono già alcuni programmi in italiano per insegnanti ed educatori, andrebbe completata con il coinvolgimento di docenti provenienti dagli atenei Italiani, soprattutto per migliorare le competenze linguistiche degli studenti” ha sottolineato il Presidente della Can Costiera.

CONFERENZA SUI DIRITTI MINORITARI- LA REALTÀ DEGLI UNGHERESI IN SLOVENIA

Si è tenuta presso l’Istituto per gli studi etnici la conferenza dal titolo “La Comunità nazionale ungherese e le sue sfide durante il processo d’indipendenza della Repubblica di Slovenia: panoramica degli eventi storici e riflessioni dopo tre decenni”. All’evento ha partecipato anche l’Ufficio per il bilinguismo della CAN Costiera. Come hanno scritto in un comunicato stampa, il relatore è stato László Göcny, ex Deputato della Comunità nazionale ungherese al Parlamento sloveno, che ha ripercorso alcuni momenti fondamentali per la storia della sua etnia a partire dal ventesimo secolo fino ai giorni nostri. Si è, inoltre, soffermato sulla questione dei diritti di entrambe le Comunità nazionali residenti in Slovenia per quel che concerne l’approvazione degli emendamenti della costituzione federale del 1974, nonché sulla costituzione e il ruolo della Comunità autogestita della Nazionalità ungherese (PMSNS). A conclusione dell’intervento, ha

presentato un’analisi della situazione odierna, evidenziando le differenze tra quanto sancito dalla Costituzione slovena in materia di diritti della Comunità nazionale e l’applicazione di tali disposizioni. La conferenza si è chiusa con un dibattito tra il Deputato e i presenti, durante il quale la direttrice dell’Istituto, Sonja Novak Lukanovič, ha auspicato l’organizzazione di una tavola rotonda tra la Comunità nazionale ungherese e quella italiana, al fine di discutere le strategie da adottare per una migliore implementazione delle disposizioni a tutela delle due minoranze costituzionalmente riconosciute.

UFFICIO
PER IL BILINGUISMO

INCONTRO DI LAVORO CON IL MINISTRO JEVŠEK

I dirigenti delle CAN Costiera e di Capodistria hanno conferito con il Ministro della coesione e dello sviluppo regionale, Aleksander Jevšek, la segretario di stato, Andreja Katič e i loro collaboratori. Al centro dell’attenzione i possibili nuovi progetti per potenziare la base economica della CNI e puntare anche sulla tutela delle antiche tradizioni che fanno parte del ricco bagaglio culturale delle nostre terre. Nel contesto il connazionale, Fabio Steffè, ha illustrato le tesi per un progetto che punti a valorizzare il bagaglio di nozioni, terminologia, antichi lavori legati al mondo della pesca, le tecniche usate in mare, la fauna tipica dell’alto adriatico e altri aspetti dell’antico mondo dei pescatori di cui la famiglia Steffè fa parte da secoli. Agli alti ospiti è stato fatto visitare l’estivo della Comunità degli Italiani, rimesso a nuovo di recente e Palazzo Tarsia, futura sede delle istituzioni italiane del capodistriano, come esempi di buone prassi nell’investimento dei mezzi provenienti dal bilancio nazionale. Il ministro Jevšek ha dimostrato vivo interesse per le iniziative della CNI che andranno ulteriormente potenziati, anche con le sovvenzioni del dicastero per la coesione a partire dal 2024.

CAN COSTIERA- SELEZIONATI I BENEFICIARI DEI MEZZI PER LA BASE ECONOMICA 2023

La Comunità autogestita costiera della nazionalità italiana ha concluso l’iter procedurale per la selezione dei beneficiari dei bandi pubblici per la promozione di nuovi progetti economici in seno alla CNI e nell’area in cui vivono gli appartenenti alla Comunità nazionale italiana per il periodo 2023. I beneficiari per la promozione della base economica ad opera di soggetti economici in regione saranno dieci, mentre 11 erano le domande pervenute e una sola è risultata non idonea. La commissione selezionatrice registra un residuo del valore di 6.899,13 €, che verrà nuovamente messo a bando. La

Comunità autogestita costiera della nazionalità italiana ha concluso anche l’iter procedurale per la selezione dei beneficiari dell’invito pubblico per il finanziamento di progetti in ambito culturale e turistico, nonché di prodotti della Comunità nazionale italiana per il periodo 2023. Sono pervenute 6 domande idonee, che sono state valutate positivamente dalla commissione. Andranno all’Unione Italiana, all’Associazione dei giovani, alla Can, alla CI di Pirano e alla CAN Costiera stessa. Restano da assegnare poco più di 44.800 €.

MONIKA BERTOK REDATTRICE RESPONSABILE DI TV CAPODISTRIA

Il Comitato dei programmi italiani di Radio e Tv Capodistria ha dato il proprio assenso alla nomina di Monika Bertok a redattrice responsabile di Tv Capodistria, in base alla proposta del direttore generale della RTV di Slovenia. Giornalista prima di Radio e poi Tv Capodistria negli ultimi anni redattrice dei programmi culturali televisivi, dall’autunno scorso ha svolto, come facente funzioni, il ruolo di redattrice responsabile, dopo che il suo predecessore Robert Apollonio era stato collocato a riposo. Nel presentare il proprio programma la Bertok ha ringraziato i suoi colleghi per l’ampia fiducia concessale nella parte preliminare dell’iter di candidatura. Ha assicurato massimo impegno per proseguire quella che è la missione di Tv Capodistria a favore della Comunità nazionale italiana e di tutta la zona del suo insediamento storico. Ha confermato che l’asse portante del palinsesto saranno le trasmissioni informative, a partire dal tg per passare alle trasmissioni d’approfondimento. Ha salutato l’ottima collaborazione con Tv Slovenia, che frutta una serie di documentari e telecronache sportive. Il Presidente del comitato e della CAN Costiera, Alberto Scheriani ha garantito la massima vicinanza delle istituzioni italiane.

Najboljše sladke užitke najdete v novi ponudbi sladoledov v kavarni

Cafè Central v Portorožu!

Che cercate poletno osvežitev in so se vam ob fotografiji pocedile sline, bo pravi naslov prav **kavarna Cafè Central**, v Portorožu. Za vas smo pripravili slastno paleto okusov, ki vas bo navdušila. Naša kavarna je znana po široki ponudbi tort in vedno novem izboru drugih sladic. Tokrat pa, ne zamudite priložnosti, da poskusite tudi naše nove, hladne pregrehe. Zakaj bi se zadovoljili s povprečnim sladoledom, ko pa vam ponujamo najboljše? Naša nova izbira sladoledov je izdelana iz najkakovostnejših sestavin in z največjo ljubeznijo do podrobnosti. V kavarni Cafè Central tradicijo klasičnih okusov stalno dopolnjujemo z

novimi in manj pričakovanimi različicami. Naši sladoledi so odlična izbira za vse sladokusce. Za tiste, ki obožujejo klasične okuse, priporočamo našo kremasto vanilijo, bogato čokolado ali osvežujoč okus rdečih sadežev. Kaj pravite na kepico cheesecake-a z jagodnim prelivom in drobljencem? Izbora premium sladoledov, ki so še dodatno obogateni z okusom vas zagotovo ne bo pustil ravnodušne. Izbirali boste med slastno pistacijo, mangom, lešnikom ali hišnim okusom **veganskega mandljevega sladoleda** s prelivom črnega ribeza. Če si želite nekaj bolj drznega, poskusite povsem nov okus le-

tošnjega leta: **kefir s prelivom bučnih semen in borovnic**. Najdete nas neposredno ob portoroški promenadi. Na prostorni terasi boste uživali tudi v okusnih zajtrkih in odlični kavi v prijetni senci. Prepustite se sladkim trenutkom in se razvajajte v udobno prijetnega in prostornega ambienta Cafè Centrala. **Vabljeni!**

Andreja Leški, judoistka

DOMA JE IZ KOPRA. S PETNAJSTIMI LETI JE ODŠLA V LJUBLJANO TRENIRAT IN V TEHNIČNO GIMNAZIJO, POTEM JE KONČALA ŠE EKONOMSKO FAKULTETO. V SLUŽBI JE V SLOVENSKI VOJSKI, V ŠPORTNI ENOTI. NAZADNJE JE NA SVETOVNEM PRVENSTVU V DOHI OSVOJILA SREBRNO MEDALJO. STARA JE 26 LET. ŠE VEDNO ŽIVI V LJUBLJANI.

Judo ni ravno pogost ali popularen šport. Zakaj ste se odločili, da boste trenirali judo?

Iskreno, za moje starše je bil ta trening poceni. Pa tudi moja bratranca sta ga pred mano že trenirala.

Poceni?!

Za športne vadbe, dokler smo otroci, skrbijo starši in pokrivajo tudi vse stroške. Tudi sestra se je ukvarjala s športom, jaz pa sem hodila še v glasbeno šolo. Spomnim se, da sem si želela trenirati tenis, ko sem bila mlajša. Ker je bil tenis drag šport, sta me starša prepričala, da je lopar pretežek zame.

Znane stvari mi pripovedujete. Moj nečak je treniral tenis. Vsi smo skrbeli zanj, posebej ob vikendih, ko ga je bilo treba voziti na turnirje od Prekmurja do Primorske. Kolikor se spomnim tistih časov, ni nihče skrbel za to, da bi se otroci aktivno ukvarjali s športom, prepuščeno je bilo njim in staršem. Ali je še vedno tako?

V Sloveniji se zdi samoumevno, da smo dobri športniki in na koncu se bodo vrhunski športniki naredili sami. Še najbolj v šolah, kjer otroke poskušajo navaditi na to, da bi več časa preživljali s športom. Seveda pa moramo poznati razliko med aktivnim preživljanjem časa s športom in vrhunskim športom. Vrhunski šport ni najbolj zdrav. Na vseh področjih gremo preko vseh meja. Sicer pa se mi zdi, da so pri nas ljudje kar športno aktivni.

Po koroni so raziskovalci ugotavljali, da sta bili dve leti izgubljeni, otroci so ždeli doma pred ekrani računalnikov, tablic in mobilnih telefonov, njihova gibalna sposobnost se je močno zmanjšala, več kot tretjina mladostnikov je predebelih, ne da se jim migati, najraje so doma.

Kakšen otrok ste bili pa vi?

Bila sem zelo aktiven otrok, ne samo pri športu. Ves čas sem morala nekaj početi in ves čas se je moralo nekaj dogajati. Vsi okoli mene so trdili, da mi uspe vse, česar se lotim.

Včasih smo takim otrokom rekli, da so kot živo srebro?!

Ja, tako. Hodila sem v glasbeno šolo, na modelarski krožek, v orkester, pevski zbor. Šport, kultura, vse, ... Ko še nisem trenirala, so naju s sestro starši peljali na igrišče, na Bonifiko v Kopru. Tam smo se sami igrali s prijatelji.

Ali ste stanovali blizu?

Deset minut od tam. Bonfika je odmaknjena od ceste, imaš igrišče in žogo, česa drugega ne potrebuješ. Kot otrok se nisem igrala z računalniki ali telefoni, vse kaj

drugega sem počela.

Zdaj pa se ukvarjate z računalniki?

Ja, tudi. Preko šole, zanimale so me tehnološke smeri. Zavedam se, da bo športne kariere enkrat konec, počela bi rada tisto, kar mi je všeč, se bo že razpletlo, kot se pač bo.

Ali se človek rodi kot športnik ali je kar vsak lahko dober športnik ali zadostuje, da trenira in si to želi?

Nekatere predispozicije so vseeno potrebne za to, da nisi ravno povprečen. Velikokrat pa so že dokazali, da z željo in trdim delom lahko določen del predispozicij nadomestiš. Zdrava mera obojega je najboljša. Zase vem, da sem našla šport, za katerega sem bila nardjena.

Povedali ste, da ste si želeli igrati tenis, s sestro sta hodili na rokomet, a ste se odločili za judo?

Če bi me danes nekdo vprašal, kateri šport priporočam za otroke, bi zagotovo rekla judo.

Zakaj?

Ker od vseh športov najbolj spodbuja motoriko pri otrocih. Ta razlika se je od vsega začetka poznala med

mano in drugimi otroki, jaz sem se valjala, delala prevale od petega leta, nekateri sošolci pa tega niso mogli niti v osnovni šoli.

Tudi sama nisem nikoli naredila prevala nazaj, ker se mi je vedno zdelo, da si bom zlomila vrat.

Če si na blazinah s sovrstniki, polnimi energije, počneš vse: stojo na glavi, hojo po rokah, premete, prevale in je to običajno. Vsakemu staršu bi priporočila, naj dajo otroka najprej na judo za začetek, za razvoj telesa je to najboljši šport.

Recimo, da vem o judu samo to, da je borilni šport. Kako bi ga predstavili vi?

Preprosto, strnjeno, nasprotnika moraš spraviti na hrbet, vržeš ga ali pa ga zadržiš.

Kaj pa se zgodi vmes, preden ga vržeš?

Vmes pa se odvija borba, vsak išče svoj prijem, da bo nasprotnika lažje prevahal ...

Ali lahko ta borilni šport uporabljaš v vsakdanjem življenju, če recimo pozno ponoči srečaš napeteže, ki postanejo nasilni? Boste našli pravi prijem?

Načeloma je judo obrambna veščina, ampak če bi se znašla v taki situaciji, kot ste jo opisali, bi imela prednost pred drugimi. Ne bi pa silila v take situacije. Sem zelo samozavestna, tudi močna, ker veliko delam v fitnesu in vse to bi mi prišlo prav, si pa tega ne želim.

Ali ste se kdaj znašli v takem položaju, da bi morali uporabiti svoje znanje iz juda?

Spomnim se, da sem se spoprijela s sošolcem v osnovni šoli. Pred letom, ko smo imeli obletnico, so se tega spomnili vsi sošolci. Sicer pa v vsakdanjem življenju nisem za tako reševanja sporov.

Kaj vas pa razjezi, glede na to, da delujete zelo umirjeno?

Se mi zdi, da tudi sem kul razen, če kdo napade moje vrednote.

Kaj vas je razjezilo nazadnje?

Uh, da bi bila kakšna velika stvar?! No, nazadnje me je razjezilo, ko mi v klubu niso dovolili, da si sama izberem, kdaj imam dopust in to po vseh teh rezultatih.

Zakaj pa ne?

Ker so še vedno tekme, priprave in vsi mislijo, da vedo, kaj je zame najbolje. Jaz pa nočem biti več kot v šoli v naravi, vse po programu, svoj program lahko tudi soustvarjam. Take stvari me razjezijo.

Klub je institucija, z vstopom sprejmeš določena pravila,

BOJANA
LESKOVAR

zavezan si načinu, kako klub deluje, urniku. Se lahko športnik temu izogne, da mu zato, da bi bil vrhunski športnik, ni treba v klub?

Najbrž je drugače od športa do športa, biti sam je pa težko zaradi financ, sam sebe financirati, sam sebe organizirati ni preprosto. Klub deluje tako, da komunicira z zvezo, zveza komunicira naprej, to vse bi težko počel sam. Vseeno pa nas je na zelo visokem nivoju samo peščica in to bi v klubih morali upoštevati. Pri osnovnošolcih in srednješolcih, ko gre za velike ekipe, ni prostora za prilagajanje. Ko imaš skupino 30 otrok, se ne moreš prilagajati vsakemu posebej, mi pa smo zelo majhna skupina in mislim, da bi bil primernejši bolj prilagodljiv, individualiziran pristop. Ja pa res, ko si v klubu, se strinjaš, ampak treniraš zase, klub pa me podpira tako, da upošteva svoje interese.

Koliko trenirate? Poznam plavalce, ki so trenirali zjutraj in se vračali na trening zvečer. Starejši se spomnijo predvsem mrzle vode, ker takrat še ni bilo ogrevanih bazenov. Kako prepoznaš bivšega plavalca? Stoji ob robu bazena in se kar nekaj časa odloča, ali bo skočil v bazen ali ne? Spomin na ure in ure, ki so jih preživeli v mrzli vodi, ostane za vedno.

Tudi jaz treniram dvakrat na dan, ob nedeljah smo prosti. Se pa ne smem preveč pritoževati, ker sem se pač odločila, da bom nekaj časa še trenirala in tekmovala. Res pa je trening mučenje samega sebe, trpiš, vsak dan te vse boli, vse je prilagojeno treningu. S tem se moraš sprijazniti ti in ljudje okoli tebe. Ob tem mi je večkrat neprijetno. 21 let že treniram, od 5 leta in je res naporno. Telo žrtvujemo za, dobesečno, "entertainment". Ob tem pa še to, judo je tako slabo gledan, da ob tem nimaš velikih koristi razen osebnega zadovoljstva ob doseganju osebnih ciljev.

Kdaj sem se odločila za pogovor z vami? Športa ne berem, potem pa sem nedavno prebrala naslov članka, kako se je po dvorani razlegel krik olajšanja. Pustimo to, da potem iz članka, ki ga prebereš, ne

izveš čigav krik je bil to, ampak članek je opeval vaše zmage v Dohi na SP. Dobili ste pet borb, od vas je bila boljša samo Francozinja. Avtor članka dopiše, da je vaša srebrna medalja vredna kot zlata, ker ste se po letu dni krize vrnili. Kaj pomeni kriza?

Kriza je bila rezultatska, novinarji so me oblegali, češ, kaj se je zgodilo, prej sem dosegala dobre rezultate, zdaj pa ne več. Meni se je zdelo to povsem naravno, pričakovala sem, da se bo zgodilo. Po toliko dobrih rezultatih, po vsem, kar sem dosegla, je to običajno, je pa skupek vsega, tudi psihičnega.

Ste imeli vsega dovolj?!

Ja, želela sem si, da me vsi pustijo pri miru, nisem se hotela več ukvarjati z istimi ljudmi, kar naprej ista rutina, isti problemi, iste bolečine. Tekmovalci in trenerji smo družina, z njimi preživim več časa kot s prijatelji. Če ni rezultatov, ki so zunanji motivator, se je težko pobrati. Tako kot sem bila kot otrok na vseh koncih, tudi zdaj delam različne stvari: šolo, imam službo, treninge, prijatelje. Tudi na drugih področjih imam aktivnosti, ki jih rada počnem in na neki točki se ti zdi, da vse to ni več vredno žrtvovati za šport, ki ti ne prinese nič drugega kot osebno zadovoljstvo. Če ti ne gre, je tako samoizpraševanje vedno pogostejše. Z leti ti sicer rezultat da neko zadovoljstvo, vendar je trajanje zadovoljstva vedno krajše, tako kot pri drogi. Ob istem odmerku so učinki vedno slabši. Vedno težje mi je in zelo aktivno se moram spodbujati, da bom prišla tja, kjer je moj cilj.

Kje?!

Da grem na Olimpijske igre drugo leto in dosežem dober rezultat. Od takrat naprej nimam več načrtov, ker potrebujem predah od vsega skupaj. Bo to mesec ali leto, ne vem. Hrepenim po času, ko bom lahko odmis-lila vse, kar je povezano z judom.

Stari ste 26 let. Ste prestari za vrhunski šport, judo?

Ne, za judo to ni veliko, še posebej pri moških ne. Ženske končajo prej, ker si želijo imeti družino. Pri športu je tako, pripravljen moraš biti na to, da boš treniral in se temu posvetil, jaz pa nisem pripravljena za šport zavreči vse ostalo. Da me ljudje definirajo samo kot športnico in se samo o tem pogovarjajo z mano. Sebe vidim drugače in si ne predstavljam, da bi po 30. letu počela to, kar počnem zdaj. Eni se odločijo za tak način življenja, ker niso nikoli počeli nič drugega, tudi ne znajo in nočejo. Zame bi bila to prevelika žrtev, vidim se še kje drugje, ne samo v športu.

Ali si želite družine?

Štiri leta imam punco, ne razmišljava o otrocih, načeloma pa si s partnerjem in prijatelji želiš preživeti več časa. To vedno bolj cenim.

Meni se najbolj smilijo smučarski skakalci, otroci, ki so stalno na dieti. Znanka, ki dela na tem področju, pravi, da jih je vedno več, ki se po končani kari-eri pridejo zdraviti zaradi motenj hranjenja. Kako otroku odrečeš hrano, ki jo ima rad in jo v določeni starosti tudi potrebuje? Vsi so videti tako drobni, da

bi jih lahko odnesel že lahen vetrič. Lahko tehtate 63 kg, da tekmuje v svoji kategoriji?

Moja teža je 68 kg. Za tisto uro, ko tekmujem, imam pač 63. Pri nas je podobno kot pri skakalcih, le da morajo imeti oni isto

težo ves čas, mi pa ne.

Kako pa potem izgubite tistih 5 kg preveč?

Z dehidracijo, paziš na prehrano seveda, obstajajo načini manipulacije teže, z vnosom različnih stvari ob pravem času, vlaknin in ogljikovih hidratov na primer. Kdaj se je to že začelo, da smo zbijali kilograme? Takrat se nam je to zdelo normalno, saj to vsi delajo. Trenerju se to zdi normalno, starši se navadijo, meni pa se to ne zdi prav. V letih, ko se telo še razvija, ne smeš začeti z dietami. Če bi zdaj bila spet v istem položaju, bi se odločala popolnoma drugače. Tudi pri meni se je v določenem obdobju poznalo to omejevanje prehrane, po koncu tekmovanja nimaš meje in to je že določena prehranska motnja. K sreči sem pravočasno začela sodelovati s športno psihologinjo, kar mi je zelo pomagalo, da se ni razvila prava motnja hranjenja. Moj problem je bil bolj miselen, ker po tekmovanju misliš, da moraš po-

jesti vse, kar si zamudil. Mi je kar hudo, ko gledam te otroke in se spomnim sebe, vse to pusti posledice in sem še zdaj jezna na trenerje, ki so nas potisnili v to, prepričali, da je to nekaj običajnega, če hočemo doseči rezultate.

Kaj pa jeste?

Zdaj, ko sem že malo starejša, sem sama ugotovila, kako se moje telo odziva, opazila sem, da sem postala tudi bolj izbirična. Ne pojem vsega zato, ker lahko. Predvsem poskušam jesti čimbolj raznoliko, pojem tisto, kar mi paše, brez slabe vesti. Pred tekmo zmanjšam količino sladkarij, slanih prigrizkov, ker ti vežejo vodo nase in ta se potem ne izloči iz telesa, pomeni dodatne kilograme. Pazim, da se dovolj hidriram, predvsem med treningom, pojem dovolj beljakovin, poskušam jesti tako, da to ni obremenitev, stress in ne pretiravam v ničemer.

Na kaj pomislite, ko ste lačni?

Hm?! Pica. Rada imam testenine. Letos sem za rojstni dan dobila pečico na vroč zrak in mi je hrana všeč, ker ti ni treba pretiravati z oljem.

Kuhate sami?

Poskušam čim večkrat jesti doma, ker sicer ti to finančno ne znese.

Predstavljam si, da je življenje vrhunskega športnika naporno, nekje sem prebrala, da ste potem, ko ste osvojili srebrno medaljo v Dohi, šli na dopiňsko kontrolo in komaj ujeli letalo. Niti to vam ne omogočijo, da bi kakšen dan ostali. Vsi pa zahtevajo od vas, da zmagujete, da ste boljši in boljši in takole amatersko bi

rekla, da brez dopinga ne gre. V nekat-erih športih še posebej ne, kolesarstvu na primer. Zdaj gledam Giro d'Italia, tri tedne vsak dan voziti kolo nekaj deset ki-lometrov v vsakem vremenu je noro. Ivo Čarman, tekač na smučeh, ki je leta 1984 prinesel olimpijski ogenj v Sarajevo, mi je zatrdil, da ni športa brez dopinga, od višine podkupnine pa je odvisno, kdaj te odkrijejo. Če je vsota dovolj visoka, nikoli. Jaz se teh stvari ne poslužujem, sem za fer play v športu. Okoli mene so se že dogajale te zgodbe, a sem otroško naivna, da hočem verjeti, da športniki tega ne počnejo. To mi enostavno ne gre s športom. Vem pa, da je veliko športnikov na dodatkih, ki so mejni. Recimo športniki astmatiki jemljejo Ventolin. Astmatik trenira dvakrat na dan?! Sori, ne verjamem.

Veliko zgodb je bilo o trenerjih, ki svo-jim varovancem sploh niso povedali, kaj jim dajejo. Obenem pa so telesne meje doseganja vedno boljših rezultatov neverjetne. Do kod lahko greš? Res je, da se spreminjajo tudi tehnike, materiali so drugi itd.

WELLNESS CENTER ADRIA ANKARAN

ADRIA ANKARAN, ZELENA

MEDITERANSKA OAZA OB MORJU

Obisk Wellness centra Adria je odlična pri-ložnost, da si vzamete čas zase in se spro-stite. Ne glede na to, ali si želite razvajanja, aktivnosti ali preprosto pobegniti od vsa-kodnevnega vrveža, vam bo Wellness cen-ter Adria s svojo pestro ponudbo storitev za družine, pare, seniorje in otroke ponudil vrhunsko izkušnjo.

Wellness center Adria se nahaja tik ob morju in ponuja najlepše razglede in sončne zahode.

Gostje lahko uživajo v čudovitem narav-nem okolju. Na terasi notranjega bazena lahko uživate na soncu in si privoščite od-lično kavo s pogledom na morje.

Ponudba vključuje kopanje v bazenskem kompleksu z ogrevano morsko vodo, sav-na park, bogato ponudbo masaž in tret-majev.

V wellness centru Adria se v terapevtskih tretmajih osredotočamo na uporabo na-ravnih in avtohtonih sestavin, ki so zna-čilna za območje. To vključuje izvlečke in

Pomembno je, da imata trener in športnik podobne vrednote, cilje in pričakovanja. Nimam nobenih sla-bih izkušenj, je pa res, da je tudi v takih primerih kriv športnik. Zase moraš biti odgovoren. Včasih pa tudi previden, bidon z vodo imam vedno ob blazini, če bi mi bil kdo nevoščljiv, bi mi lahko v vodo nalil karkoli. Pa ne maram teorij zarot.

Obenem se spreminjajo pravila v nekaterih športih, s tehnologijo dosežeš marsikaj, je še prostor ... Vedno znova pa se vrnemo k dejstvu, da je šport zato, da se gleda, da ljudje uživajo.

Ste kdaj poskusili kakšne droge? Na obali je je polno.

Tega ne vem. Nisem probala.

Kaj pa alkohol in cigarete?

Ne kadim, po kakšnem uspehu pa z veseljem nazdra-vim z bližnjimi.

Kako Primorka živi v Ljubljani?

Od srednje šole živim v Ljubljani, od petnajstega leta. Obale ne prekosi nič, rada se vračam in morda se enkrat res vrnem. Obenem pa, Ljubljana ponuja veliko priložnosti, tukaj sem si ustvarila krog znancev in pri-jateljev in Ljubljana je kljub vsemu prestolnica na vseh področjih. Na začetku sem se upirala pohvaliti kakor-koli Ljubljano, zdaj priznam njene prednosti.

Sramotno se mi zdi, da samo nekateri športniki do-bro (nekateri bajno, recimo nogometaši, golfisti,

tenisači) zaslužijo. Vi ste za srebrno kolajno na SP v Dohi dobili 12 tisoč evrov.

Dobimo denar za tekme grand slema in grand prixa in sve-tovno prvenstvo. Če si na sto-pnički! Sicer nič. Vsega, kar si vložil v šport, ti nihče ne more povrniti, posebej materialno ne. Moram pa izpostaviti in se zahvaliti svojim sponzorjem Tribuna Zavarovanja in Avto Moste ter Slovenski vojski, ki me podpirajo in omogočajo, da se lahko s športom poklicno ukvarjam še naprej.

Kje se vidite čez deset let?

Hm, dobro vprašanje. Razmiš-ljam o tem, da se nekako usta-lim, si najdem službo in imam normalno življenje, ampak vseeno ne bi počela konvenci-onalnih stvari. Všeč mi je ideja, da bi se preselila iz Slovenije. Bomo videli. Najbrž pa čez de-set let ne bom več trenirala.

ADRIA ANKARAN
HOTEL & RESORT

nutno osnovno pedikuro Basic ali 90 minutno Happy feet pedikuro (Spa pedikura + piling + maska + masaža stopal + lakiranje). Ponudba vključuje še zahtevnejšo medicinsko pedikuro Medi – pedi.

Urnik: vsak dan od 10.00 ure do 18.00 ure.
T: 05 66 37 356 E: wellness@adria-ankaran.si

KATJA PEGAN

POMANJKANJE
PRIHODNOSTI

Ko sem že kot majhna bralka spoznala, da je življenje zelo natančno razloženo v literaturi, knjig nikoli več nisem odložila. Vse, kar sem živel, sem zares razumela šele z zgodbami, ki so mi jih, kot da bi šlo za moje lastno življenje, pripovedovali pisatelji in pisateljice. Ampak nisem brala vsega, nekaterih knjig nisem mogla prebrati, pa čeprav so spadale na seznam resne bralke. Ena od njih je Goldingov Gospodar muh. Gre za kultni, alegorični roman, ki je izšel leta 1954 in je napisan pod vplivom grozot druge svetovne vojne in strahu pred atomsko vojno. Glavni junaki so dečki, ki želijo na samotnem otoku preživeti po strmoglavljenju letala. Med njimi se vzpostavijo voditelji in priča smo njihovemu grozljivemu načinu vladanja, ki iz njih izvabi najslabše: postanejo morilci, ker jih preplavi divjost. Niso sočutni, so pa zato nasilni. Če hočemo z zgodbo izvedeti vse o človekovem divjaštvu, miselnosti mafije in totalitarnem vodstvu, je to prava knjiga. Nanjo sem se spomnila danes, ko so otroci iz Vračarja, bogate mestne občine v Beogradu, velike kot Koper, s številnimi muzeji in veleposlaništvu, spet prišli v šolo. Po masakru 3. maja in po njegovi ponovitvi dan kasneje v okolici Mladenovca smo onemeli. Kot da bi nas iz neke vsakodnevne »zaskrbljenosti nad svetom«, ki smo jo ob jutranjih kavah, ko smo brali novice iz Ukrajine, še zmogli, še razumeli v duhu svojih prepričanj o resnici, pravici in teorijah zarote; kot da bi nas sredi vzdih, smeha ali skrbi nekaj zares ustavilo. Otroci, ki naj bi bili nedolžnost sama po sebi, postanejo nepredvidljivi igralci velikega, odraslega sveta, del igre z velikimi zastavki. Kar naenkrat postane svet osamljeni otok Goldingovega pisanja. Kar naenkrat postanemo ujetniki. No Escape. Takoj sem pisala Kokanu, srbskemu režiserju, hotela sem izvedeti kaj več, in on odpiše: Tako je kako je, draga moja. Srbija se godinama sprema za ovako nešto. Kriminalci, oružje, rialiti programi sa osuđenim ubicama, celi sistem vrednosti koji može da proizvede samo katastrofu. Potem govorim z Vorancem, ki pravi, da ne smemo verjeti v koncept zadnje vojne, po kateri bo zavladal mir, niti v koncept večne vojne, ki pravi, da je mir samo premor med vojnami, da se narodijo novi in novi vojaki, ki bodo padli za pravično stvar. Potem reče, da se je pogovarjal z mladim ruskim parom, ki ju je spoznal v Srbiji, kjer živita in delata, in da pravita, da je v Moskvi in Sankt Peterburgu prav idilično v primerjavi z drugimi kraji v Rusiji, predvsem Sibiriji, kjer množično rekrutirajo mlade, revne fante in jih pošiljajo branit domovino. In zaključim, da je svet še vedno in čedalje bolj razdeljen na bogate in revne. Eni lahko ubežijo vojni v svoji domovini, se izselijo in delajo in živijo v tem globalnem svetu brez meja, drugi se morajo hitro naučiti ljubiti svojo domovino, ker bodo padli za njene meje. In tako zelo se bojimo vojnih grozot, da je boljše umreti, kot da bi nas bilo ves čas na smrt strah. Ampak temu strahu ne ubežijo niti bogati. Zdržati moramo to stanje nihilizma. Razumeti to pomanjkanje prihodnosti. Vedeti, kaj se nam zares dogaja. Brati literaturo in se prepoznati. Jaz ne mislim obupati!

LEON MAGDALENC

INDIJANCI
IN KAVBOJCI

Mladost sem preživeljal v času, ko se je bilo fino igrati Indijance in kavbojce. To se je dogajalo na dvo-rišču. V šolah pa sem poslušal kopicogodbic o okupatorjih in partizanih. Tu se je vedelo, na kateri strani sem. Fašisti, nacisti, četniki, ustaši in belogardisti so bili moji sovražniki. Ni šans, da bi kdaj navijal za koga od njih. Tako tudi večina mojih vrstnikov. Sem pa bil eden redkih, ki je imel Indijance raje kot kavbojce, morda zaradi njihovih perjanic in kakšne prekrasne Indijanke ali pa Karla Maya in junaka Winnetoua. Kavbojci so bili zame eni navadni kmetavzarji. Medtem ko so Indijanci elegantano jezdili in živeli z naravo, so kavbojcvij največkrat brez zobi preganjali bejbe po salunih, ropali poštarne kočije in ljudem kradli zemljo, pridelke ter živino. Zgodbe o herojskih partizanskih podvigih so šle mimo mene. V sedemdesetih in osemdesetih smo se delali norca iz napihnjenih epopejskih pripovedovanj, se smejali raznim Sutjeskam ali Bitkam na Neretvi in prepevali jurišne pesmi samo takrat, ko smo bili totalno pijani. Sem del generacije, ki je sovražila vso to mitologijo in vso to navlako in takrat mi ni nikoli prišlo na pamet, da bom moral partizane kdaj braniti. Prej obratno. Jih prizemljiti in omejiti njihovo hvalisanje okoli junaštev ter žrtvovanj. Potem pa pride novo tisočletje in se mi pojavijo modeli, ki mi hočejo iz desetdnevne vojne narediti epski osvobodilni boj. Modeli, ki potem kot užaljeni klovni napadejo vsakega, ki dvomi v njihovo herojstvo. Z besednimi kanoni in granatami gredo na vsakega, ki pač pove, da ni šlo za nobeno vojno, noben boj, nobeno junaštvo in herojstvo, temveč le za navadno odcepitev. In še to za odcepitev, ki je bila zapisana v ustavi prejšnje države. Skratka, nismo se osvobajali od nobenega škornja ali okupatorja, temveč smo se le odcepili, doživeli zasedbo mejnih prehodov, nekaj letalskih osamelih napadov in nekaj pokanja v omejenih koridorjih. Nobene ofenzive, bitke, protiofenzive in junaških naskokov na sovražnika. Skratka, pridejo modeli, ki mi še huje od vseh partizanskih epologetov prodajajo čisto propagando ali pa samopropagando za kakšen muzej ali spomenik. In ti, skoraj isti tipi, mi začnejo tudi razlagati, da so bili partizani navadni banditi, navadni lopovi, posiljevalci, sodrga, komunajzerji in eksekutorji. Da so res pravi junaki domobranci, kvizlingi, ovaduhi in petokolonaši. Povsem resno nam začeno »tupiti« v glave, da so te prodane duše v bistvu žrtve. Junaki, ki so nas hoteli v bistvu ubraniti pred komunizmom in logično je, da so v tem odkritem ideološkem boju poiskali zaveznike. Zaveznike v okupatorju pač. Očitno mi ti tipi danes hočejo še enkrat vbiti v glavo, da sem se v otroštvu motil. Ne le, da sem bil zaveden glede partizanov, ampak da sem se motil tudi okoli Indijancev. Indijanci so v bistvu predčasni komunisti, ki so se šli partizane. Tako kot je uspelo filmski industriji na drugi strani iz Indijancev narediti največje negativce, tako mi danes nacionalna televizija iz dneva v dan prek svojih propagandistov prodaja zgodbo, kako so bili domobranci fejsť fantje. Pa to res verjamejo?

ANDREJ MREVLJE

BEG IZ
WASHINGTONA
41

Leta 2016, ko sva z ženo sprejela izziv, je bila selitev v Washington odhod na tuje, novi mandat poročanja iz neznane dežele. Washington se mi je zdel idealna točka za opazovanje geopolitičnih premikov, ki so danes na dlaneh vseh. Prvo leto sva najela enosobno stanovanje v četrtem nadstropju stare rezidenčne zgradbe, od koder je bil fenomenalen razgled na kupolo Kapitola. Podobno kot za Kapitol Sv. Petra v Rimu tudi v Washingtonu velja pravilo, da zgradbe v prestolnici ne smejo zakrivati kupole Kongresa, skratka Vatikan in Washington si preko Atlantika podajata roke absolutne oblasti. A to je neka druga zgodba. Washington nama je počasi zlezal pod kožo! Kot da bi se iz New Yorka preselila v bolj meščansko deželo z močnejšo odpornostjo srednjega razreda, ki je v Evropi izgubil tla pod nogami. V nasprotju z New Yorkom je Washington mesto odprtega neba, parkov, muzejev, ki jih militaristična arhitektura izvršilne oblasti ne more zasenčiti. Središče mesta po zaključku uradnih ur zamre, kot da v okolici Bele hiše že desetletja hara epidemija koviđa. Washington, s šeststo tisoč prebivalci ni dosti večji od Ljubljane, je bil dolgo politični in finančni center sveta, je vojaška vele-sila, vase zaverovana globalna vas, z nekaj monumentalne arhitekture. Mislim, da naju je z ženo Washington premamil zaradi močnejše ameriške identitete, zaradi boljših virov, potrebnih za novinarsko delo, think tankov, istočasno pa zaradi že omenjenega odprtega prostora, parkov, zelenja, kolesarskih stez, prijetnih voženj in razkrivanj novih krajin. Mes-to kontemplacije torej. Nenazadnje sva bila v mestu v času treh predsednikov; zadnjih šest mesecev Obame, štirih leta Trumpa, ko smo bili priče prvemu poskusu državnega udara junija 2019 z nacionano gardo na ulicah prestolnice in redno vojsko pripravljeno za nalet iz periferije mesta. Toda generali niso klonili Trumpovim željam, brand manager (ah kako ljubim ta sinonim za Trumpa!) ki se je naslonil na skrajno desnico, ki je v sociološki literaturi uvrščena v kategorijo White Trash: odpadniki bele rase, pistoleros, ki ne verjamejo v minimalno potrebo za zvezno administracijo, sekte, ki karme za napade na zakonodajo in multietnično demokratično družbo precejajo iz teorij zarot, matere vseh brezglavih trogloditov. Po napadu na Kongres 6. januarja 2020, zadnji Trumpov poskus, da bi s posiljevanjem ustave spreobrnil rezultate volilne zmage Joe Bidna, sta javno mnenje in mainstream mediji ostala brez velike zgodbe. Magma politične dejavnosti in brezglavo politikanstvo Trumpu zdaj ponovno omogoča, da z neskropuloznim manipuliranjem pridobiva prednost pred zapletenimi demokratičnimi postopki civilne in sodne zakonodaje. Kot kaže, bo Trump naslednje leto ponovno predsedniški kandidat republikanske stranke, pri 78 letih pa morda celo 47. predsednik ZDA. Ker bo za predsednika ponovno kandidiral takrat 82 letni Biden, je prispodoba, ki mi pride na misel, prizor s koncerta Keitha Jaretta v dvorani Union. Po neskončnih ovacijah gledalcev, ki so hoteli od Jaretta še več, je genialen glasbenik stopil na oder in dejal: "Tudi glasba ima svoj konec!" Konec Washingtona. Ugasnil sem medijska poročila, se preselil v prazno stanovanje v New Yorku. Polniva ga z novimi izkušnjami popolnoma spremenjenega mesta. V treh dneh sem poslušal zgodbe in se pogovarjal z več ljudmi kot v enem mesecu v Washingtonu. To be followed.

DORJAN MARUŠIČ

UMETNA
INTELIGENCA
V PRIMERJAVI
Z NAŠO
INTELIGENCO

Komuniciranje predstavlja sporazumevanje, občevanje in izmenjevanje informacij med ljudmi s ciljem razprave, posveta ali pridobivanja nasveta. Komuniciranje je sestavni del življenja, spoznavanja sveta in samega sebe. Komunikacija je dvosmeren proces, povezan z medsebojno zaznavo in hkratno izmenjavo sporočil. Navkljub izjemnemu pomenu, se komunikacijske veščine malokdaj načrtno učimo. V neposrednem odnosu med pacientom in zdravnikom je tankočutnost komunikacije zaradi asimetričnosti znanja in teže prenesenih informacij izjemnega pomena. Skratka, enostavnost in preprostost razumljivosti ne sme preko črte banalnosti ali celo žaljivosti. Pred dnevi so v ugledni medicinski reviji Jama objavili članek, v katerem so primerjali odgovore zdravnikov in umetne inteligence. Skupina strokovnjakov je naključno izbrala skoraj dvesto vprašanj pacientov, na katera so na forumu odgovarjali preverjeni zdravniki. Nato so ista vprašanja zastavili digitalnemu pripomočku chatGPT, ki je odgovarjal s pomočjo umetne inteligence. Skupina zdravstvenih strokovnjakov je pregledala in ocenila vse odgovore, pri čemer niso vedeli, kdo jih je spisal. Rezultati so bili presenetljivi, celo osupljivi. Odgovori umetne inteligence so bili v povprečju ocenjeni kot bolj strokovni in z bistveno več empatije. ChatGPT naj bi v štirih primerih od petih odgovoril dobro ali zelo dobro, zdravniki le v enem. Empatičen ali zelo empatičen je bil skoraj vsak drugi odgovor chatGPT, le vsak dvajseti pri zdravnikih. Ob vsej kritičnosti do študije, ki je vprašanja črpala s sproščenih družbenih omrežij, je vseeno potrebno izpostaviti vsaj enega izmed vseh navedenih vzrokov slabšega rezultata zdravnikov. Ob pomanjkanju časa morajo zdravniki vsakodnevno obdelati eksponentno naraščajoče število podatkov in nenazadnje tudi pacientov. Umetna inteligenca resnično lahko ponuja neslutene možnosti pri zbiranju in analizi podatkov bolnikov, avtomatizaciji izvidov preiskav in pregledov, njen razvoj posega v sočutno komunikacijo. Lahko je v veliko pomoč strokovnjakom. Ob tem pa je potrebno izpostaviti tveganja napačnih diagnoz, razkritja osebnih podatkov in povečevanja družbene ter zdravstvene neenakosti. Tako je prav pozornost zdravnikov prepredčila usoden zaplet, ko je pulzni oksimeter, ki deluje s pomočjo umetne inteligence, pri temnopoltih uporabnikih zaznaval zadostno količino kisika v krvi, čeprav je bila ta prenizka. Če meritev ne bi preverili tudi zdravniki, bi hipoksija pri teh osebah ostala nezdravljena. Skratka, umetna inteligenca je tu. Zakonska ureditev in sistemska regulacija je nujna in potrebna. Tudi sem sem poskusil chatGPT in ga povprašal o aktualnih problemih našega zdravstvenega sistema v zadnjih dveh tednih. Izpostavil je cepiva proti COVID-19, upad bolnikov s COVID-19 v bolnišnicah, finančne težave, razvoj novih terapij in digitalizacijo. Čakalnih dob ni omenil ... Naj sklenem: »Preden začnemo delati na umetni inteligenci, zakaj ne naredimo nekaj glede naravne neumnosti?« (Steve Polyak)

SPRVA POIMENOVAN TOMIZZA IN MI, JE BIL FORUM TOMIZZA USTANOVLJEN LETA 2000, LETO DNI PO SMRTI VELIKEGA ISTRSKEGA PISATELJA FULVIA TOMIZZE. NATO JE ZAŽIVEL POD OKRILJEM TREH PISATELJEVIH MEST: UMAGA, KOPRA IN TRSTA.

Forum Tomizza se je skozi 24 let na veliko načinov ukvarjal predvsem z raziskovanjem, študijem in analizo književnosti Fulvia Tomizze. Potem smo ugotovili, da se raziskovanje pisateljskega opusa sicer nikoli ne konča, a so bili njegovi „recepti“ za sožitje tako močni, da smo se želeli s posamičnimi fragmenti teh idej celovito ukvarjati, zato smo vsako leto Forum opredelili z aktualno dužbeno temo, predznakom, na osnovi

Kot smo povedali, je Istra križišče treh velikih nacionalnih bazenov: italijanske-

Celoten intervju na obalaplus.si.

Letošnjo pomlad si bomo poleg praznovanja prve obletnice delovanja, zapomnili tudi po izjemni nagradi, na katero smo zelo ponosni. Štejemo si v čast, da je bila naša istrska kulinarična zgodba ovrednotena tudi s strani strokovnjakov **Gault&Millau Slovenija**. Na letošnjem izboru gostincev in gastro-

nomskih zakladov Slovenije smo namreč prejeli veliko priznanje - dve kapi oziroma 14.5 od 20 točk. v Restavraciji Marina Portorož smo že v polni pripravljenosti na poletno sezono, ki že diši po novih uspehih in nepozabnih doživetjih v zavetju jadrnic...

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

HUMANITARNI KONCERT V SPOMIN NA DANILA KOCJANČIČA
CONCERTO DI BENEFICENZA IN MEMORIA DI DANILO KOCJANČIČ

UJEMI SVOJE SANJE REALIZZA I TUOI SOGNI

3. 6. 2023 20:00

telovadnica osnovne šole Koper
la palestra della Scuola elementare di Capodistria

Nastopili bodo / Si esibiranno:

Združena Pihalna orkestra Izola in Marezige / le Orchestre di fiati riunite di Isola e Marezige
Prizma / Mef / Oktet Aljaž / Žiga Rustja / Lana Hrvatini
Lara Baruca / Lea Sirk / Boštjan Velkavrh / Zborček učencev osnovnih šol

Organizatorji / Organizzato da:

Lions klub Izola - Isola
 v sodelovanju z Lions klubi / in collaborazione con i Lions club
 Ankaran Istra / Koper Capodistria / Portorož Zarja / Sežana

Kam pluje portoroški turizem?

Kako na turizem v najbolj turistični občini v državi gledajo glavni akterji in pomembni deležniki turizma v piranski občini in kje so rešitve za destinacijo, ki ima po mnenju številnih še veliko neizkoriščenega potenciala?

Postkovidno obdobje očitno spet vrača turistične tokove na stare tirnice. Številke glede nove turistične sezone, ki je pred vrati, so spodbudne, prav tako je več posluha za turizem – vsaj zaenkrat – izkazalo novo vodstvo Občine Piran. Vse skupaj se sliši precej obetavno. Pa se pomena turizma na destinaciji dejansko vsi tako zelo dobro zavedajo? Ali bi se na področju turizma dalo še kaj izboljšati? Kaj je pravzaprav vloga destinacijske turistične organizacije in ali so množični koncerti na plaži ter zapuščeni objekti v lasti zasebnikov res največji problem Portoroža? Vse to so vprašanja, ki se tako rekoč vsakodnevno porajajo tako domačinom kot tudi ponudnikom turističnih storitev na destinaciji. Odgovore zanje smo poiskali pri najpomembnejših akterjih turizma na destinaciji Portorož-Piran.

ALI NA PODROČJU TURIZMA VLADA STIHIJA?

Dejstvo je, da je Občina Piran z 1,8 milijona nočitev na letni ravni (podatek za leto 2022) najbolj turistična občina v državi. Da je turizem nadvse pomemben, saj je poglavitna gospodarska panoga v občini, se v vodstvu Občine Piran zelo dobro zavedajo, zatrjuje občinski svetnik in predsednik odbora za turizem in druge gospodarske dejavnosti v Občini Piran **Franč Kraševac**. Zato je bila po njegovih besedah ena prvih nalog, ki si jih je zadalo aktualno občinsko vodstvo, ureditev statusa Turističnega združenja Portorož (TZP). Spomnimo se, da so bile v prejšnjem mandatu pogosto aktualne razprave o poslanstvu, učinkovitosti in opredelitvi same oblike organiziranosti te organizacije. Lani spomladi je občina pripravila nabor različnih možnosti, na mizi sta bila tako opcija za združitev TZP-ja z Avditorijem kot tudi možnost preoblikovanja v javni zavod. Kraševac zdaj miri, da bo TZP še naprej delovalo kot gospodarsko interesno združenje (g.i.z.). To potrjuje tudi direktor združenja **Aleksander Valentin**, ki je sicer lani ravno v tem času občinskemu vodstvu ponudil svoj odstop. »Formalno so postopki za ukinitve TZP-ja kot g.i.z. sicer ustavljeni, čeprav opa-

žam, da se nekateri odločevalci z vlogo TZP-ja, kot je definirana danes, ne želijo sprijazniti«, je oster Valentin, ki pa v isti sapi dodaja, da se je »na operativnem nivoju sodelovanje z Občino Piran z začetkom novega mandata izrazilo izboljšalo«. To se bo po njegovih besedah že letos nedvomno poznalo v izboljšani podpori lokalnemu gospodarstvu. Sicer je Valentinova ocena aktualnega stanja na področju turizma v občini Piran opisana z besedo »stihija«. Kot pravi, opaža, da »ni razumevanja, da je turizem v prvi vrsti gospodarska panoga in s tem potencialen vir prihodka

»MORDA JE NAPOSLED VNDARLE NAPOČIL TRENUTEK, KO BO VSAK OD IGRALCEV RAZUMEL, DA JE NA PODROČJU TURIZMA BOLJE, ČE VSI SKUPAJ PLUJEMO V ISTO SMER.« (avtor foto: Jaka Ivančič, TZP)

za ustvarjanje spodobnega življenja velikemu številu današnjih in prihodnjih prebivalcev občine«. Po njegovem bi bil eden izmed prvih potrebnih pomembnih korakov »razumevanje vloge in poslanstva Turističnega Združenja Portorož, ki je zelo jasno definirano in bi lahko bilo v veliko podporo lokalnemu gospodarstvu in doseganju gospodarskega potenciala naše občine«, je prepričan Valentin, ki ob tem obžaluje, da »se zaradi razkoraka pri razumevanju vloge TZP in posledičnih odločitev občine sredstva in resursi, ki jih ima TZP na razpolago, še vedno vlagajo v segmente, ki s temeljnim poslanstvom TZP-ja nimajo veliko skupnega in zato ne nudijo potrebne podpore turističnemu gospodarstvu.«

Nekoliko več optimizma in konstruktivnosti je zaznati v besedah novega predsednika nadzornega sveta Turističnega združenja Portorož **mag. Boruta Fakina**. »Veseli me, da smo v mandatu aktualnega župana in občinskega sveta z mize umaknili predlog za ukinitve TZP in istočasno izvedli nekatere druge korake, ki nakazujejo, da se stvari dajo voditi in se že zdaj vodijo drugače in bistveno bolje kot v predhodnem mandatu«. Po besedah Fakina za uspešen dolgoročni razvoj turizma v občini Piran »potrebujemo predvsem jasno vizijo razvoja in odgovore na izzive, ki so povezani predvsem s sprejetjem novega OPN-ja (občinskega prostorskega načrta op.a.), prometno ureditvijo, obnovo občinske infrastrukture, trajnostnim razvojem in nenazadnje tudi s spremembami v raz-

»PROSTOR BO TREBA ZNOVA VRNITI LJUDEM IN SE ZAČETI POVEZOVATI.« (foto: Eurotas)

mišljanju vseh nas, ki tukaj živimo«, je jasen Fakin, ki je prepričan, da je potrebno prostor znova vrniti ljudem. Konkretno predlaga, da se v središču Portoroža ukine en voznik pas in nameni površinam za kolesarje in pešce, podobno kot so to pred leti naredili na Pristaniški ulici v Kopru, ki je danes priljubljena promenada. »Takrat je zamisel župana Borisa Popoviča sicer naletela na velik odpor ljudi, a prepričan sem, da če bi jih danes znova vprašali, si zagotovo nihče več ne bi želel dvosmernega prometa v samem središču Kopra«, je odločen. »Z razširitvijo površin za ljudi bi posledično pridobili tudi gostinski in drugi ponudniki«, še dodaja. Po njegovem gre pot do uspeha v smeri skupnega iskanja konsenza, ne pa razdvajanja in iskanja napak pri drugih.

REŠITEV JE V SODELOVANJU

Da bo za izboljšanje stanja na področju turizma nujno potrebno sodelovanje med različnimi deležniki, so si enotni tudi namestitveni ponudniki. Izvršni direktor destinacije v družbi Sava turizem **Alen Milošević** verjame, da »je priložnost na področju še boljšega sodelovanja v okviru destinacije, predvsem postavitve razvojno in trajnostno naravnane strategije destinacije, kjer sodelujejo vsi relevantni deležniki, ter katera bo seveda usklajena s strategijo slovenskega turizma«. Po njegovih besedah bomo le tako lahko dvignili destinacijo na višji nivo, pritegnili bolj zahtevne

goste, ki so odgovorni, cenijo naravne danosti in kulturo ter prinašajo dodano vrednost lokalnemu okolju. »S tem bomo deležniki imeli jasne smernice, kam vlagati pri svojem razvoju in s tem bomo ustvarjali večjo dodano vrednost ob visoki ravni zadovoljstva gostov in ponudnikov celotne destinacije«, je prepričan Milošević. Da sta sodelovanje in povezovanje v turizmu izjemnega pomena, se strnjajo tudi v hotelu Kempinski Palace Portorož. »Vsi deležniki lahko le skupaj uspemo. V zadnjih nekaj letih se o tem veliko govori in na tem področju dosti dela, a še zmeraj je prostora za izboljšave«, ugotavlja direktorica prodaje in odnosov z javnostmi **Petra Zierer**, ki ob tem izpostavlja, da ima pri tem ključno vlogo močna in aktivna lokalna turistična organizacija, ki tesno sodeluje z nacionalno turistično organizacijo. »Več složnosti, pa tudi več drznosti je tisto, kar nas lahko pripelje do uspeha«, meni tudi direktor Eurotas hoteli, pod okrilje katerih sodijo Hotel Piran, Hotel Barbara in Boutique

Hotel Portorose **Aleksander Pinter**. »Predvsem način razmišljanja in dožemanja vseh deležnikov, da je turizem način življenja in dejstvo, da se je temu potrebno konstantno prilagajati na način, da bi se predvsem pri projektnih zadevah prej spraševali, kaj nas združuje, kot kaj nas razdvaja in na ta način realiziral kaj večjega, kar bi pustilo večji vtis na celotni destinaciji in na gostih, ki bi jih val svežine prepričal, da se vračajo«, pojasnjuje Pinter.

KOT NEUIGRANI ORKESTER?

Veliko bolj ostro na turizem v piranski občini gleda **mag. Tomi Brezovec** s Fakultete za turistične študije – Turistica Univerze na Primorskem, ki meni, da je turizem na destinaciji trenutno v zelo slabem stanju. »Turistični ponudniki so nepovezani in neusklajeni, kar zmanjšuje privlačnost destinacije in njeno konkurenčnost«, pojasnjuje in pri tem izpostavlja pogoste menjave uprav hotelskih podjetij. »Njihova osnovna pozornost ni namenjena zadovoljevanju kupcev, temveč nižanju stroškov poslovanja. To se odraža na kakovosti storitev in pomanjkanju delavcev«, je prepričan Brezovec, ki na drugi strani opozarja na izzive manjših ponudnikov storitev, ki se po njegovih besedah prebijajo skozi leto po svojih močeh in skušajo preživeti od sezone do sezone. »Trenutno me kraj spominja na neuigran orkester, v katerem so tako vrhunski glasbeniki kot amaterski začetniki, ki se pripravljajo na letni koncert, a repertoar še ni znan, dirigenta pa tudi ni«, meni Brezovec, ki je jasen tudi glede Turističnega združenja Portorož: »Današnje Turistično združenje Portorož, ki še vedno pomembno in edino prispeva k promociji destinacije, je le senca nekdanje organizacije, ki je združevala vse oziroma veliko večino ponudnikov turističnih storitev«, pravi in dodaja, da imajo danes velika podjetja svoje politike razvoja in jih zato destinacija kot taka ne zanima preveč. »Zaprti hoteli in prazni objekti, nedelujoča teniška igrišča, širitev gostilniških miz proti morju in ožanje površin za pešce, kolesarsko-skirojsko-rolerska stihija, pomanjkanje parkirišč – in še kaj bi se našlo – so realnost, ki že močno načenja ugled Portoroža«, meni Brezovec, ki izpostavlja, da pri tem TZP nima veliko besede. »TZP ne upravlja s prostorom in nima v lasti hotelov in plaž. TZP lahko deluje le kot povezovalna platforma turističnih ponudnikov, ki pa se morajo zavedati pomena ugleda destinacije in svoje vloge v njej«, je prepričan. Po njegovem ima občina bistveno večjo vlogo kot TZP pri graditvi izgleda in ugleda destinacije. Prav občina je tista, ki bi se v večji meri lahko posvetila določenim izzivom, kot so na primer številne zapuščene stavbe v zasebni lasti, ki kazijo podobo kraja. Kraševac pojasnjuje, da so se tega problema z aktualnim občinskim vodstvom lotili sistemsko. »Z vsakim lastnikom posebej se je potrebno dogovarjati in iskati možnosti, da se ti objekti čimprej obnovijo in dajo v uporabo. Konkretno za Vilo Marijo lahko povem, da

z lastniki že poteka dialog na neformalni ravni o možnostih ureditve tega prostora«, pojasnjuje sogovornik.

STA PORTOROŽ IN PIRAN ZAOSTALA ZA IZOLO IN KOPROM?

Dejstvo je, da sta Izola in Koper v zadnjih letih čedalje bolj priljubljeni turistični destinaciji in da ju marsikdo izpostavlja kot primer dobre prakse pri uvajanju novih turističnih produktov in avtentičnih prireditev, Koper pa se je prav tako dobro ustalil na turističnem zemljevidu destinacij za križarjenja. Dobra novica je, da se pomorski potniški turizem zdaj vse bolj uveljavlja tudi na destinaciji Portorož-Piran. »Na občini podpiramo to novo turistično pridobitev in smo ponosni, da so nas svetovni ladjarji uvrstili na svoj zemljevid. Pred Piranom se bo letos sidralo cca. 16 potniških ladij, ki sodijo v skupino manjših prestižnih potniških ladij s 500 do 1000 potniki na krovu. Njihovi gostje so znani kot dobri potrošniki, ki v povprečju zapravijo čez 100 evrov na dan tam, kjer se ustavijo, kar predstavlja priložnost lokalnim gostincem, trgovcem, taksistom in vsem drugim, ki kakorkoli živijo od turizma«, zadovoljno našteva Kraševce.

Da sta se Koper in Izola dokončno uveljavila kot turistična centra in nista več v senci Portoroža, ugotavlja tudi Brezovec. Tudi Piran je po njegovem zaživel po svoje in ni le kulisa za goste portoroških hotelov. Manjši kraji, npr. Strunjan in Ankaran, pa s svojo specifično ponudbo po njegovem dopolnjujejo nabor turističnih storitev v Slovenski Istri. Je torej pot do uspeha v še večjem sodelovanju z ostalimi destinacijami na tem delu Slovenije? Sodeč po odgovorih naših sogovornikov, vsekakor. Kraševce v prvi fazi napoveduje ustanovitev Regijske turistične destinacije. Pojasnil je, da je Občina Piran že imenovala svoje predstavnike v delovno skupino, ki bo pripravila vse potrebno za uspešen pričetek delovanja Regijske turistične organizacije s 1.1. 2025.

Da je smiselno, da se pri promociji naše regije še bolj povežemo z Ankaranom, Koprom in Izolo, se strinja tudi Aleksander Valentin. »Formalna ustanovitev regijske istrske turistične organizacije bi bila lahko rešitev za marsikateri izziv, s katerim se soočamo lokalne turistične organizacije danes. Geografsko in produktno se enovita destinacija Slovenska Istra ponuja

»DEJSTVO JE, DA JE TURIZEM V OBČINI PIRAN GLAVNA IN NAJPOMEMBNEJŠA PANOGA.« (foto Eurotas)

sama od sebe, saj je turistična ponudba štirih občin res komplementarna in naslavlja vse segmente, od poslovnih do prostorskih, in s tem omogoča gospodarstvu boljšo odpornost na nihanja v makro-gospodarskem okolju«, pojasnjuje Valentin in dodaja, da se bi se sočasno s povezovanjem oziroma združitvijo v regijsko turistično organizacijo rešilo izzive lokalnih organizacij glede kadrovskih in finančnih resursov. »Manj bi bilo podvajanja aktivnosti, delo bi bilo učinkovitejše, sredstva pa bolj racionalno porabljena«, je odločen in za konec doda: »Ali bo regionalna organizacija zaživela v vsem svojem potencialu, bo na koncu odvisno od politične volje vseh štirih občin«.

Fakin je medtem prepričan, da bo Turistično združenje Portorož v prihodnje odigralo svojo ključno vlogo, ki je promocija destinacije in povezovanje ponudnikov, in to ne glede na to, ali se bo to zgodilo na občinskem ali na regionalnem nivoju. Dejanski dvig prepoznavnosti in konkurenčnosti destinacije bomo po njegovem dosegli z drugimi ukrepi. Dejstvo namreč je, da ima škarje in platno zagotovo v rokah občina. Turizem v občini Piran, skupaj z izzivi in priložnostmi, ki se nam ponujajo, pa so le posledica tega, da je v zadnjih desetletjih piransko-portoroški turizem enostavno

zaspal. Na Občini in njenem vodstvu pa je, da spečo Trnuljčico zdaj prebudi iz dolgotrajnega spanca. Če povzamemo misli naših sogovornikov, predvsem s tem, da daje prednost ljudem, povezovanju in trajnostnemu vidiku, ki lahko zagotovo – glede na naravne in kulturne danosti tega prostora – tudi v bodoče predstavljajo konkurenčne prednosti destinacije. Pa ne le v primerjavi z Izolo ali Koprom, ampak z destinacijami, ki ustvarijo bistveno več oziroma vsaj primerljivo število nočitev kot občina Piran. Tema, da smo še vedno destinacija, ki se napaja pretežno z gosti v premeru 500 km, pa bo kot kaže na tapeti enkrat drugič.

NA 1919 POŠLJITE SMS S KLJUČNO BESEDO POMAGAMO10 in prispevajte 10 EUR UJEMI SVOJE SANJE

Posiljite sporočilo SMS s ključno besedo Pomagamo10 na številko 1919 in prispevali boste 10 EUR za ustvarjalne dejavnosti otrok iz ranljivih družin v okviru humanitarne akcije / koncerta »Ujemi svoje sanje«. Prispevajo lahko uporabniki mobilnih storitev Telekom Slovenije, A1, Telemacha in T2. Pravila in pogoji za sodelovanje pri storitvi SMS-donacija so objavljeni na spletni strani www.lions.si/pomagajte-tudi-vi.

Pristaniški praznik pritegnil množice obiskovalcev

Za nami je še ena nadvse uspešna edicija pristaniškega dne, ki so ga mnogi izkoristili za izlet na Obalo in ogled edinega slovenskega pristanišča. Skoraj poletno vreme, pester program in priložnost za vstop na sicer zaprto območje koprskе luke so na potniški terminal minulo soboto privabili več kot 3.000 obiskovalcev iz vse Slovenije.

Tudi letos so največ zanimanja poželi vodeni ogledi pristanišča. Najmlajši so se najbolj razveselili vožnje z ladjico po luških bazenih, ki je ponudila edinstven razgled na vse obalne terminale. Posebno doživetje je bil tudi ogled Luke Koper skozi VR očala, ki so obiskovalce popeljala naravnost v kabinno žerjavista, na ladijsko palubo in različne terminale. Daleč največ obiskovalcev si je Luko Koper ogledalo z avtobusi – v spremstvu prijaznih vodičev, ki so v enourni vožnji po pristanišču podrobno predstavili delovanje posameznih terminalov in z gosti delili številne zanimivosti. Posebej živahno je bilo na kontejnerskem terminalu, kjer so lahko obiskovalci izstopili z avtobusa in поближе spoznali delovni proces ter se preizkusili v vsakodnevnih luških opravilih. Najaktivnejši so pristanišče odkrivali kar s kolesi in se v spremstvu vodičev zapeljali po celotnem luškem teritoriju, mimo obalnih dvigal, skladiščnih površin in parkiranih av-

tomobilov ter ob tem celo večkrat prečkali železniške tire. **PRISTANIŠČE DRUŽINAM PRIJAZNO OKOLJE** Čeprav so številni na potniški terminal prišli zaradi ogleda Luke Koper, jih je raznolik in pester program prepričal, da so se tam zadržali tudi po povratku iz pristanišča. Predstava uličnega gledališča, gasilski poligon, lov na zaklad, tematski eksperimenti in delavnice so navdušili tako mlajše kot starejše obiskovalce. Dogajanju so se priključili tudi poklicni gasilci Luke Koper, ki so predstavili prav posebno vozilo, orjaka Luke Koper z dvizžno roko in prebojno konico, ki je edino tovrstno vozilo v Sloveniji. Manjkala ni niti foto stojnica, na kateri so se lahko obiskovalci fotografirali in tako s seboj odnesli spomin na koprsko pristanišče. Dan v pristanišču je bil tudi glasbeno obarvan, za dobro vzdušje je skrbela ekipa Radia Capris, ki je radijskim navdušencem omogočila, da se za en dan prelevijo v voditelja in se preizkusijo v povezovanju radijskega programa. Foto: Kristjan Stojaković in Dean Grgurica

S PRISTANIŠKIM DNEM, KI SO GA V ZGODNJIH JUTRANJH URAH URADNO ODPRLI ČLANI PIHALNEGA ORKESTRA KOPER IN MAŽORETE KOPER, JE LUKA KOPER OBELEŽILA EVROPSKI DAN POMORSTVA IN 66. ROJSTNI DAN, KI GA SICER OBELEŽUJE 23. MAJA.

VSESTRANSKA IGRALKA
IVA KRAJNC BAGOLA

Suvereno
igra tudi v
italijanščini

IVA KRAJNC BAGOLA NI SAMO ENA NAJLEPŠIH, TEMVEČ TUDI ENA NAJBOLJ USTVARJALNIH IN VSESTRANSKIH IGRALK. SUVERENA JE TAKO NA GLEDALIŠKIH ODRIH KOT NA TELEVIZIJI IN FILMU. ZA SVOJE VLOGE JE PREJELA ŠTEVILNE ODLIČNE KRITIKE IN NAGRADE. LE REDKI PA VEDO, DA JE ODLIČNA TUDI V ITALIJANSKEM FILMU ANGEL ZIDOV, REŽISERJA LORENZA BIANCHINIJA, KI JE BIL ZELO ZADOVOLJEN, TAKO Z NJENO IGRO KOT ITALIJANŠČINO. »PO LANSKI PREMIERI V ITALIJI SI ZELO ŽELIM, DA BI FILM PRIŠEL TUDI V SLOVENSKE KINEMATOGRAFE,« PRAVI IVA, KI NIMA ČASA ZA POMLADANSKO UTRUJENOST, SAJ JI DELA ZLEPA NE ZMANJKA.

Ivin »italijanski« film se dogaja v Trstu, v dekadentnem stanovanju v stari stavbi. Tu živi Pietro (imenitno ga upodablja Pierre Richard), ki dneve preživlja sam in tako redno, da je skoraj monotono. Ko prejme nalogo o izselitvi, ne želi zapustiti svojega stanovanja in skuje poseben načrt. Pretvarja se, da je odšel, a hkrati še naprej skriva

živi v svoji hiši. Na koncu hodnika postavi zid, ki postane njegovo skrivališče, kamor se lahko zateče in vse prepriča, da je res zapustil stanovanje. Vstavi tudi rešetko za dihanje, razpoko za prepuščanje svetlobe in na koncu luknje v steni, da lahko od znotraj spremlja, kaj se dogaja zunaj. Kmalu ga zaskrbi, da bi ga odkrili. Že ob najmanjšem

MOŽ ALJOŠA BAGOLA JO JE NAVDUŠIL S SMISLOM ZA HUMOR, UMIRJENOSTJO IN NASVETOM, NAJ NA DRUŽABNIH OMREŽJIH NIKOLI NE BERE KOMENTARJEV O SEBI.

IVA KRAJNC BAGOLA JE Z UŽITKOM ZAIGRALA TUDI V ITALIJANSKEM FILMU.

hrupu se zdrzne, veter ali preprosto škripanje zamenja za sovražnikov prihod. Ko pa pride nova najemnica, Pietro ugotovi, da je mati, ki obupano išče stanovanje zase in svojo hčer. Iva igra najemnico.

ITALIJANŠČINA NI MAČJI KAŠELJ
»To je bila čisto posebna izkušnja, saj italijanščino »obvladam« le toliko, da si znam v tem jeziku naročiti kavo in se zahvaliti. Hvaležna sem režiserju za vse usmeritve in potrpljenje, bil je res krasen. Sicer pa je film psihološka grozljivka, art projekt, za katerega upam, da bo prišel v našo kinomrežo,« pravi Iva, za katero je zelo delovna sezona. V Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer je že dolga leta članica ansambla, so imeli premiero Praznovanja, predstava po filmski predlogi, zelo uspešna pa je tudi predstava Bog masakra in druge, ki jim posoja svoj glas in stas. Na RTV pa je bila dobitnica Severjeve nagrade, odlična tudi v nanizanki Dolina rož. Kot pravi, si za nagrade ne prizadeva. »Zanimajo me projekti, ki jih dobim. Ne morem jih ravno izbirati, ker sem zaposlena v gledališču. Tam pa za vloge skrbi tudi umetniški vodja. Vsake vloge in tudi drugih stvari se lotevam s strastjo. Le-ta nikoli ne izgine,

saj hočem vedno naprej. Uživam pri delu z različnimi kolegi in zelo rada delam z njimi. Fino je, ko s(m)o različne generacije, ali pa v »izletih« na radio, ko delamo kolegi iz iz različnih gledališč, pa snemanja, da se energije malo spremenijo,« pove Iva in hitro navreže, da je njeno življenje je s stališča nekoga, ki dela od devetih do petih, videti napeto, njej pa se to zdi samo

stvar organizacije in življenjskega sloga. »Ne poznam druge službe kot to. Pridejo obdobja, ko je bolj naporno, ko se gledališki projekt približuje koncu. Pa je poleg dela še družina, Sofija, Aljoša ... Temu se mi je najtežje odreči. Včasih me razume ta, včasih ne. Delaš projekte, za katere ne moreš izbirati časa. Zdi se mi, da starejši kot si, bolje znaš reči stvarjem ne,« pove igralka.

SANJSKI PAR
Nekateri pravijo, da sta z možem Aljošo sanjski par, ona se s tem ne strinja najbolj. »Nisva prav nič sanjska, bolj realna. Meni se vedno zdi, da sem jaz jaz, z njim je enostavno, naravno. Oba imava izpostavljene poklice, včasih je težko kaj uskladiti, pa se lažje razumeva, vedno si dajeva nasvete, pa že tako dolgo delava, da vsak posluša sebe. Ko pa gre za večje projekte, poslušava drug drugega. Aljoša mi je na začetku najine zveze, pred trinajstimi leti, dal najboljši nasvet - naj nikoli ne berem komentarjev pod objavami na družabnih omrež-

ANDREJA
COMINO

jih. Tega se držim še danes,« pove Iva, ki se rada spomni začetkov njunega razmerja, ko jo je osvojil s svojo ustvarjalnostjo, smislom za humor in neverjetno umirjenostjo, njeno pravo nasprotje. Ona pa ga je na čisto ženski način - s hrano. Od nekdaj je namreč rada kuhala. Zagotovo pa ga je navdušila tudi s spontanostjo in smislom za humor. »Ko je prvič prišel k mojim staršem, je rekel, da smo italijanski Štajerci, saj smo govorili drug čez drugega. Tudi zelo glasno. Zdaj se je že navadil,« se muza Iva.

Restavracija Kogo ob vinski kleti Vinakoper je v soboto 20. maja obeležila drugo obletnico delovanja.

Kogo je slavil svoj
drugi rojstni dan

Rojstnodnevno zabavo je poleg izvrstne istrske kulinarike, izbranih vin iz kleti Vinakoper in drugih gastronomskih užitkov zaznamovalo predvsem odlično vzdušje. To je tudi sicer stalnica te čedalje bolj prepoznavne in priljubljene koprsk

cije. Kogo, ki v istrskem narečju pomeni kuhar, namreč velja za stičišče generacij in za prostor, kjer se dobro in preverjeno združi z duhom, ki si upa tvegati in poizkušati. Piko na i zabavi v slogu kabaret večera je tokrat dala glasba, ki so jo nadgradili

zvoki violine. Ker v Kogotu nenehno skrbijo za novosti, so za vas že pripravili novo a la carte ponudbo oziroma še bolj dovršen meni, ki je nastal izpod rok izurjenega chefa Tilna Zupceva.

Sezono bodo zaključili z uspešnicami

V GLEDALIŠČU KOPER SO NEDAVNO ODIGRALI SVOJO ZADNJO PREDSTAVO V SKLOPU VEČERNIH ABONMAJEV, TODA S TEM GLEDALIŠKA SEZONA ŠE NI KONČANA. ODLOČILI SO SE, DA V JUNIJU OBČINSTVU PONUDIJO NOV FESTIVAL Z NASLOVOM RETROVIZOR; NA NJEM BODO PONOVI NEKAJ NAJUSPEŠNEJŠIH PREDSTAV IZ PRETEKLIH LET. V ČASU FESTIVALA, KI BO OD 5. DO 28. JUNIJA V PROSTORIH GLEDALIŠČA, BO POTEKAL TUDI PREDVPIS ABONMAJEV. TEGA SO SE KOPRSKI GLEDALIŠČNIKI TOKRAT LOTILI NEKOLIKO DRUGAČE.

Od zvestega občinstva se bo istrski hram kulture letos poslovil s prvo izvedbo festivala Retrovizor. V festivalski program so uvrstili nekaj lastnih uspešnic iz preteklih sezon, povabili pa so tudi starega znanca **Tadeja Toša**. »Gre za priljubljen, tudi v tujini večkrat uporabljen in preizkušen festivalski ključ, da gledališča ponosno zaprejo sezono s predstavami, ki jih najbolj predstavljajo. Svojim predstavam večkrat dodajo gostovanja drugih gledališč,« je za prilogo Primorskih novic tantadruj povedala direktorica in umetniška vodja Gledališča Koper **Katja Pegan**.

PRED FESTIVALSКИMI PREDSTAVAMI BODO PREDSTAVILI ABONMAJE

Festival bo v ponedeljek, 5. junija, odprla zadnja predstava v produkciji Gledališča Koper, Ni tako slabo kot zgleđa (Peter Barnes), ki se bo kot edina na festivalu začela ob 18. uri. Sledile bodo Tadej Toš v prostem slogu, Sea Wall (Simon Stephens) v italijanščini z odličnim **Francescom Borchijem**, Tutošomato **Iztoka Mlakarja**, Trio **Gašperja Tiča**, Sumljiva oseba Branislava Nušića in za konec v sredo, 28. junija, še glasbena komedija Sanja Valentin (Willy Russel); vse v prostorih gledališča, z začetkom ob 20. uri. Na Verdi-jevi ulici pred gledališčem bodo postavili mize in stole ter stregli pijačo. »V tem improviziranem lokal, ki pa

bo vsekakor prijeten za družanje, bomo pred začetki predstav z ljudmi prijateljsko poklepali, jim pojasnili, kaj si bodo v naslednji sezoni lahko ogledali in razložili prednosti nakupa abonmaja. Tam se bodo z obiskovalci družili člani igralskega ansambla, režiserji, dramaturgi, pedagoginja, in tam bom z veseljem tudi sama,« pove Katja Pegan. Druženje z ustvarjalnim ansamblom na Verdi-jevi se bo nadaljevalo še eno uro po predstavi, ko se bodo pridružili igralci, ki bodo tisti večer nastopili. Skupaj bodo nato izbrali »igralca večera«, ki bo svoj naziv predal naslednjemu »igralcu večera« v naslednji predstavi.

NAKUP VEČERNEGA ABONMAJA PRINAŠA VSTOPNICO ZA RETROVIZOR

Predvpis abonmajev so oženili s prihajajočim festivalom Retrovizor; vsem, ki bodo od 5. do 28. junija podaljšali ali na novo kupil večerni abonma za sezono 2023/2024, bodo podarili vstopnico za eno izmed predstav na omenjenem festivalu. Ta bo uvod v še eno festivalsko pestro poletje. V Gledališču Koper za julij pripravljajo Festival uprizoritve, glasbe in akademij – FUGA (prej PPF Mladi), mesec kasneje pa bodo postregli s festivalom Pri svetilniku v avgu-
stu, ki je namenjen najmlajšim.

Piran - priljubljena destinacija za prestižne potniške ladje

Slovenija že vrsto let velja za priljubljeno destinacijo na svetovnem zemljevidu potniškega ladijskega turizma. S svojo zanimivo in avtentično ponudbo uživa visok ugled med svetovnimi ladjarji, posledično pa narašča povpraševanje po novih prihodih. Med ladjarji je vse več zanimanja za sidranje pred Piranom, ki sta ga maja že obiskali dve prestižni potniški ladji – Silver Moon in Seabourn Quest. Zadnje potniške ladje pred Piranom pričakujejo oktobra letos.

Pred Piranom bo letos sidralo največ ladij doslej – rekordnih 14 z okoli 6000 potniki na svojih krovih.

Ti lahko ob prihodu na destinacijo izbirajo med raznoliko ponudbo ogledov znamenitosti po Sloveniji, med priljubljenimi doživetji pa so tudi ogledi obmorskih mest in istrskega podeželja ter pohodi, kolesarske ture in kulinarčna doživetja v slovenski Istri. Okoli 30–40 odstotkov ladijskih potnikov se ob

izkrcaju ne odloči za organizirane izlete, pač pa destinacijo raje spoznava po lastni izbiri, zato sta promocija destinacije in informiranje potnikov pred ter ob prihodu pomembna.

Velik potencial, ki ga ima ladijski potniški promet za destinacijo Portorož & Piran, prepozna v.d. direktor Turističnega združenja Portorož **mag. Aleksander Valentin**, ki poudarja, da so ladje, ki sidrajo pred Pira-

nom, višjega cenovnega razreda.

»Našo destinacijo s potniškimi ladjami običejejo gostje z višjo kupno močjo, kar predstavlja izjemno priložnost za malo gospodarstvo, predvsem za vodnike, gostince, ponudnike doživetij, agencije, galerije, trgovine z lokalnimi izdelki in druge ponudnike,« pove Valentin, ki pozdravlja odločitev Občine Piran, da ladijskemu turizmu posveti več pozornosti.

PREDVIDENI PRIHODI POTNIŠKIH LADIJ, KI BODO SIDRALE PRED PIRANOM

16. 6. 2023: Seabourn Quest
20. 6. 2023: Sea Dream I
23. 6. 2023: Royal Clipper
7. 7. 2023: Seabourn Quest
16. - 17. 7. 2023: Sea Dream II
13. 8. 2023: Word Navigator
15. 8. 2023: Silver Nova
17. 8. 2023: Silver Spirit
21. 8. 2023: Sea Dream II
5. 10. 2023: Azamara I
5. 10. 2023: Azamara II
5. 10. 2023: Viking Sea

Pomol okusov

10. junij 2023

izolski severni pomol

www.visitizola.com

Klarisa Jovanović – svetovljanka z izolskimi koreninami

Rada bi verjela, da dobre besede porajajo dobra dejanja

ŽIVLJENJE KLARISE JOVANOVIĆ JE PREŽETO Z BESEDO – PISANO, IZGOVORJENO, ZAPETO. V SLOVENSKEM IN ŠTEVILNIH DRUGIH JEZIKIH. BESEDO, KI NAS OBJAME, ČE JO ZAPIŠE ALI PREVEDE, ČE JO ZAPOJE OTROKOM ALI ODRASLIM. JE PROFESORICA FRANCOŠČINE IN PRIMERJALNE KNJIŽEVNOSTI, PREVAJA LEPOSLOVJE IZ NOVOGRŠČINE, MAKEDONŠČINE, SRBŠČINE IN HRVAŠČINE, ITALIJANŠČINE IN FRANCOŠČINE. JE PEVKA, IZVAJALKA LJUDSKIH PESMI IN UGLASBENE POEZIJE - PREDVSEM REINTERPRETACIJI LJUDSKE PESMI, A TUDI LASTNIH PESNIŠKIH BESEDIL. IZDALA JE DESET ZGOŠČENK, OD TEGA SEDEM AVTORSKIH. PIŠE POEZIJO IN KRATKO PROZO. NAPISALA JE TRI PESNIŠKE ZBIRKE – ZGIBAN PREK MURE, KIMONO, NA OTIP IN IZGNANA. V ZADNJIH LETIH JE NAPISALA ŠTIRI KNJIGE ZA OTROKE – PRAVLJICA, POGRNI SE, TELOVADEC NIKOLAJ PREŽENE TOLOVAJA, OD KDAJ MAČKE JEDO RIŽ IN PESNIŠKO ZBIRKO ČE V JUHO PADE MUHA. KLARISA JE ČLANICA DRUŠTVA SLOVENSKIH KNJIŽEVNIH PREVAJALCEV, DRUŠTVA SLOVENSKIH PISATELJEV IN DRUŠTVA PEN, NEDAVNO PA JE POSTALA ČASTNA ČLANICA GRŠKEGA PEN-A. OD LETA 2006 ŽIVI V LENDAVI. RADA IMA PREKMURJE, TU SE POČUTI, KOT BI LEŽALA V ČOLNU POD RAZPETO PLAHTO NEBA. TU JE NEBO TAKO GLOBOKO, KOT JE V IZOLI, KI BO VEDNO DOM IN ZATOČIŠČE, GLOBOKO MORJE.

IZ IZOLE – VSEPOVSOD

»Lahko bi živela kjerkoli, saj mi moje notranje geografije – ta je Mediteran – nihče ne more vzeti.«, pove Klarisa Jovanović, ki se je rodila mami Istranki in očetu Črnogorcu, ima dva jezika, dve domovini in dve zaledji. Veliko so se selili, saj je imel oče takšno službo. Vrtec je obiskovala na Ptuju, v Izoli je zaključila osnovno šolo, gimnazijo v Kopru, študirala je v Ljubljani, se preselila na Gorenjsko, nato v Prekmurje, a še vedno zelo rada prihaja v Izolo, ki je sicer izgubila vonj po soli in ribah iz njenega otroštva: »Selitve so me zaznamovale za vse življenje in med uporabnimi predmeti zagotovo izstopajo potovalni kovčki, nahrbtniki, torbe.« A Klarisa se v nove svetove vedno znova seli tudi z besedo. Njen prevajalski opus je izjemen, zajema preko 23 naslovov različnih, večinoma literarnih del, tudi antologij. V njenem pesniškem prvencu je zapisana misel, za katero tudi sama pravi, da je to »kratek in higienčen zapis«, saj o njej pravi, da je »...nenehno med dvema ognjema, nenehno med dvema morjema, nenehno v glasbi in literaturi, v slednji

tudi kot prevajalka leposlovja«. Nedavno je postala članica grškega Pen-a in v šali pove, da je vesela, ker jo je končno nekdo opazil: »Sedemtrideset let je namreč minilo od mojega prvega leposlovnega prevoda, a me sonce prevajalske slave doslej ni kaj prida obsijalo. Ne grško ne slovensko. Grki namreč ne premorejo niti približno toliko prevajalskih nagrad, kot jih za leposlovne prevode podeljujeta, denimo, italijanska in francoska literarna, ali bolje, kulturna javnost. Prevajalci se pulijo predvsem za štiriperesno deteljico Kavafis-Kazantzakis-Elitis-Seferis, naša javnost, vmes je tudi velik del »kulturne«, pa pozna predvsem triperesno deteljico tzantziki-sirtaki-suvlaki. Sicer pa imata grška in slovenska literarna scena nekaj stičnih točk – najočitnejša je njuna orientiranost proti severu in zahodu, kar je dobro za Slovence in slabo za Grke.« Zadnja knjiga, ki jo je prevedla - roman Agrigento grškega pisatelja Kostasa Hatzianoniuja, je bila lani nominirana za Sovretovo nagrado, vesela je bila tudi nominacije za nagrado veronika (2019) za pesniško zbirko Izgnana, ki bo letos izšla v slovaškem prevodu, nared pa so tudi že srbski, madžarski in nemški prevodi. Njen občutek za jezik je pretanjen, filigranski: »Vsak jezik je univerzum zase, v vsakem jeziku ljudje razmišljajo za odtonek drugače kot v drugem. Ista oseba je v dveh različnih jezikih druga oseba, prevajalci pa napišejo besedo v jeziku, ki ga ljudje berejo, zato je prevajanje v celoti avtorsko delo«. Vsak vstop v tuj jezik je istočasno

tudi vstop v drugo kulturo, drugo miselnost, kar je Klarisa primerjala s presajanjem rastlin iz tuje zemlje v domačo prst, podnebje in estetiko. Kateri jezik je najbolj njen, me zanima: »Vsi jeziki, s katerimi se ukvarjam, so moji – najbolj moji pa, hm, recimo: slovenščina ter srbska ekavica in črnogorska ijekavica, grščina itak, italijanščina je krasna in francoščina nič manj, pa makedonščina, kako je lepa, in starogrščina in latinščina sta fascinantni, v Grčiji sem odkrila vlaški (cincarski) jezik, katerega relikti so raztreseni po Istri ... in prekmurščina, ki ni samo narečje, saj je bilo v njej natisnjenih nad 300 knjig ... aja, pa istrijski jezik, ki ga (še) govorijo v Rovinju ... ne, treba so bo ustaviti. Vsi jeziki so lepi, toda nekaterim name njam več časa ... in tega mi vedno zmanjkuje.« Na srečo je pri delu organizirana, drugače sploh ne gre, ne gre pa niti brez navdiha: »Če je kje potrebna

delovna disciplina, je to ravno »na svobodi«. Delo je treba opraviti do določenega datuma, po pogodbi. In kaj ima opraviti navdih pri tem na videz prozaičnem delu? Veliko, po navadi stoji nekje na začetku in zna biti prav muhast. Včasih ga je treba loviti za rep, drugič za roge. Navdih je zamisel, vzgib, preblisk, ki se po navadi prelevi v psihično stanje in to te vznemirja in najeda, dokler ga ne izpljuneš v obliki pesmi, slike, melodije ali – in to velja zlasti za prevod, v obliki ene same, prave besede ali besedne zveze. Od navdiha do uresničitve pa je pogosto dolga, fizično in psihično napor na pot. Znanje, ki ga ni nikoli dovolj, in izkušnje, kilometri včasih rečemo, so vedno v pomoč. Pomoč se rima na noč – čeprav je to šibka rima – in noč je pogosto tudi v pomoč, zlasti nam, ki smo bolj nočni ptiči.« Pa je prevajalec dovolj cenjen, spoštovan? »Bolj ali manj ga cenijo le njegovi kolegi in redki, prereditelji. Ali to zveni pesmistično? Po mojem prej realistično. Zveni kot pritoževanje? Morda – v resnici pa spet zgolj dejstvo. Resda se je v zadnjih letih odnos do prevajalcev malce izboljšal, toda še vedno se zgodi, da med knjižnimi novostmi prevajalčevo ime kar izpuhti, in vendar: slovenski bralec knjige, o kateri je govor, ne bi mogel brati, če je prevajalec ne bi – znova napisal.«

NJENE ZVOČNE POKRAJINE

»Saj res, glasba«, mi odgovori Klarisa Jovanović, izjemna glasbenica, z glasom posebne barve in žlahtne interpretacije

uglasbene poezije - njene in ljudskih pesmi, povezanih z manj znano glasbo španskih Judov in pesmijo Mediterana. »Nastopam še vedno, vendar samo s kitaristom, največ z Igorjem Bezgetom. Bom še kaj posnela s širšo zasedbo? Ne vem. Gradiva in idej imam čez glavo, a zgoščenk skoraj nihče več ne kupuje, so zgolj »vizitka«, ki pa za razliko od običajne vizitke še vedno veliko stane. Zdi se mi, da smo se znašli v čudnem položaju, tako kot v sanjah: rad bi tekli, pa ne moreš. A dela imam čez glavo, zadnja tri leta pač več časa in kreativnega navdiha posvečam literaturi in to me trenutno povsem izpolnjuje.« Njena glasbena diskografija je bogata, 10 zgoščenk, od tega 7 avtorskih projektov. Vrsto let je sodelovala s priznanimi domačimi in tujimi glasbeniki, nastopala je povsod po Evropi, njene posnetke vrtijo na španskem radiu in še kje, za Tv Slovenija je posnela številne videospote slovenske ljudske glasbe. Rada nastopa tudi za otroke, zadnja leta z dvema glasbenima predstavama Majcena pravljica (priredba ljudske pravljice s Krasa) in Telovadec Nikolaj prežene tolovaja (avtorska pravljica): »Med korono koncertov skorajda ni bilo energije, ki je držala skupaj mojo DellaSegodbo, s katero sem v prejšnjem desetletju posnela 3 cd-je, se je razvodenela. Kar sploh ni tragično, vsaka reč ima pač rok trajanja.«

NJENE KNJIGE

Že mlada, kmalu po zaključenem študiju je začela objavljati svoje pesmi v revijah in

NATAŠA BENČIČ
RADIO KOPER

časopisih, večkrat smo jih slišali tudi v Literarnem nokturnu na Radiu Slovenija. A je njena izpovedna moč našla svoje mesto tudi v knjigi. Doslej je izdala tri pesniške zbirke, njena besedila pa najdemo tudi revijah za otroke Galeb, Pil, Ciciban. Samo v zadnjih štirih letih je zanje izdala štiri knjige: Pravljica, pogrni se, Telovadec Nikolaj prežene tolovaja (ki je bila že prevedena v španščino in makedonščino) in pravljico Od kdaj jedo mačke riž. Zadnja v nizu je knjiga Če v juho pade muha, ki je izšla letos in je pesniška zbirka za bralce od 7. do 107 let in zbirka pravljic z vsega sveta o rožah, v soavtorstvu z Bredo Vukmir Podbrežnik - Kako so rože prišle na svet. »Jeseni pa izideta moj prevod mladinskega romana 35 KALORIJE BREZ SLADKORJA srbske pisateljice Jasminke Petrović in moj prevod romana grške pisateljice Ersi Sotiropulu KAJ JE OSTALO OD NOČI. Upam tudi, da naslednje leto izide moja četrta pesniška zbirka za odrasle.« Že v otroštvu je Klarisa Jovanović ugotovila, da je svet vreden besede. Še misli tako? »Svet je vreden besede, zagotovo, a je vreden tudi dejanj, dobrih dejanj, teh še zlasti. Rada bi verjela, da dobre besede porajajo dobra dejanja. Poudarjam: rada bi verjela, a o tem nisem več prepričana.«

KOLIKO LAHKO
TRENIRAM?

Čeprav se večinoma srečujem s prepričanjem, da je vaditi enkrat ali dvakrat na teden dovolj, najdemo tudi osebe, ki se sprašujejo, kolikokrat na teden naj vadijo, in druge, ki mislijo, da morajo vaditi vsak dan. Res je, da je naše telo ustvarjeno za gibanje vsak dan in ni primerno za mirovanje, čemur so dokaz bolečine in degeneracijski procesi zaradi sedečega načina življenja. Rešitev ni intenzivna vadba kot na primer v fitnesu ali kako drugače, ampak pomeni gibanje v vsakdanjih opravilih, premikih od točke do točke, torej raje hoja kot avto, delo na vrtu, domača opravila in druge oblike gibanja. Glede vadb, torej intenzivnejših treningov za kondicijo, krepitev mišic, preoblikovanje telesa velja splošno pravilo: dvakrat na teden je malo, trije ali štiri treningi na teden so več kot v redu, od pet navzgor je bolje paziti, da ne pretiravate. Trajanje same vadbene enote je lahko zelo različno, od 40 do 80 minut brez ogrevanja, ohlajanja, raztezanja. Povprečje naj bo približno eno uro.

In kako pogosto trenirati eno mišico?

Znotraj mikrocikla (celoten krog vseh načrtovanih treningov), ki traja približno en teden (5-10 dni), lahko vsako mišico trenirate enkrat ali večkrat. Izbira je odvisna od vadbene obremenitve posamezne vadbe

(stopnje utrujenosti) in števila možnih vaj. Z dvema treningoma, ki sta lahko del 4-5 dnevnega mikrocikla, bi vsako mišico lahko trenirali le enkrat, vendar večina strokovnjakov meni, da je večfrekvenčnost - dvakrat na mikrocikel za vsako mišično skupino - »bolj praktična« in učinkovita. Bolje je torej utruditi malo manj mišico na vadbeno enoto in jo vaditi dvakrat na teden. V tem primeru se lahko komu zdi, da zmanjka dnevov v tednu za vse mišice, a ni tako. Mišice treniramo v mišičnih skupinah, torej ne eno, temveč več mišic hkrati, večinoma kombiniramo tiste, ki pri vajah za eno, glavno mišico, ki jo želimo obremeniti, sodelujejo, ali lahko z glavno mišico kombiniramo nasprotno mišico, torej če ena povzroči v sklepu upogib, druga na nasprotni strani povzroči izteg, pravimo jim agonist in antagonist. V kolikor vam ni najbolj razumljivo, katera mišica povzroči kateri gib in katere druge mišice pri tem gibu sodelujejo, je vsekakor bolje, da se za pripravo vadbenega načrta obrnete

SABRINA SIMONOVICH

Prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec • www.sabrinafit.eu

na strokovnjaka. Tako boste dosegli optimalno obremenjenost mišice brez strahu, da bi jo pretrenirali ali celo povzročili poškodbo mišice ali sklepa. Ne pozabite, da so vse mišice pomembne in ne gre nobene zanemariti, s poudarkom na tistih, ki to v našem telesu najbolj potrebujejo, pa lahko dosežemo preoblikovanje telesa, odpravo asimetrij in posledičnih bolečin in neskladij gibov, vrnitev v zdravo stanje mišice, ki je bila zaradi poškodbe ali mirovanja po poškodbi atrofirana ali slabše razvita, pravilno, pokončno telesno držo in še mnogo drugega! Dober trening vam želim!

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

tudi njun otrok. Starša sta lahko tako globoko v svoji stiski, da otroka ne zmoreta začutiti in ga pomiriti, ker sama ne zmoreta zregulirati svojih težkih čutenj in posledično tudi ne otrokovih. V takih primerih je pomembno, da pristopijo »na pomoč« druge odrasle/strokovne osebe, ki zmorejo dovolj zgodaj prepoznati in razumeti stisko, ki jo otroci velikokrat izražajo z neprimernim vedenjem.

Vzgojno-izobraževalni sistem je takoj za starši

Če starš ne zmore, so tu vrtec, šola in drugi pedagoški delavci, trenerji, učitelji ki se srečujejo z otroki. Pedagoško osebje mora biti zato zmožno prepoznati stisko pri otroku in ga pomiriti. Dogajanje okoli nas kaže na to, da bo treba v šolski sistem vnesti določene spremembe glede obsega in vsebin učnih načrtov ter ustreznega usposabljanja pedagoških delavcev za prepoznavanje in pomoč otrokom v stiski. Faktografske vsebine je treba zamenjati s temami, ki so pomembne za zdravo in zadovoljno življenje in bivanje v družbi, kot so pomembnost čustvenega izražanja, skrb zase, pomembnost odnosov in to od najzgodnejših

Škarpena, ki
je nekoč bila
Ljubljanski zmaj

Lesena barka Škarpena vas popelje na nepozaben izlet, morski piknik ali skupinsko kopanje in potapljanje.

Zanimiva je zgodba nostalgичne, dobrih 12 metrov dolge lesene barke z imenom Škarpena, ki jo boste srečali ob glavnem portoroškem pomo-

lu ali nekje na morski relaciji med Portorožem, Piranom in Izolo. Ladijca namreč med poletno sezono, oziroma od 1. junija do konca poletja, vsak dan med 11. in 14. uro, vozi na panoramske vožnje ob slo-

ali se na izlet predhodno najavijo prek spletne strani www.skarpena.si ali na telefonski številki 041 662 169. Poleg vsakodnevnih panoramskih voženj pa na Škarpeni poskrbijo tudi za nepozabne morske zabave in druženja ob različnih priložnostih, kot so rojstnodnevne zabave, team buildingi, fantovščine in deklščine, poroke in celo pogrebi. Na barki je prostora za 38 ljudi, za zaključene družbe pa program uskladijo z željami naročnika. Lahko vam skuhajo tudi okusno morsko kosilo in vam tako postrežejo s pedoči, brancinom na žaru, kalamari, sardelami ali morskimi rižotami. Prav zanimiva pa je preteklost lesene Škarpene, ki že dobrih deset let pluje po slovenskem morju. Barka, ki so jo v 70. letih prejšnjega stoletja zgradili v Benetkah, je namreč sprva plula po Ljubljani pod imenom Ljubljanski zmaj. Zato je še danes marsikdo navdušen, ko v morju sreča Ljubljanskega zmaja, ki je v stiku z morjem postal Škarpena.

Nakup stare ali nove nepremičnine?

VEČKRAT SMO ŽE POUDARJALI, DA JE PRI NAKUPU NEPREMIČNINE POTREBNO IMETI POVSEM JASNO SLIKO GLEDE CENE NEPREMIČNINE, OZIROMA KATERA CENA JE ZA NAS ŠE SPREJEMLJIVA IN PREKO KATERE FINANČNO NIKAKOR NISMO SPOSOBNI ITI. OBSTAJA PA TUDI NEVARNOST, DA SE ODLOČIMO ZA NAKUP STARE NEPREMIČNINE, PRI TEM PA NIMAMO POPOLNOMA JASNE PREDSTAVE O TEM, KOLIKO NAS BO PRENOVA STANOVANJA ALI HIŠE STALA. NAJPOMEMBNJEJŠE VPRAŠANJE PRI TEM JE, KAJ SE BOLJ SPLAČA? NAKUP STARE ALI NOVE NEPREMIČNINE?

Nove nepremičnine so praviloma dražje, medtem ko so starejše ali stare cenejše, vendar pri njih obstajajo tudi določena finančna tveganja. Na prvi pogled morda vse nepravilnosti nepremičnine niso vidne, kaj kmalu po vselitvi pa pričnete ugotavljati, kje vse so pomankljivosti in kaj vse bi želeli spremeniti in zamenjati. Vsaka sprememba pa je povezana s stroški in nekateri vas lahko tudi presenetijo. Pri starih nepremičninah

se je potrebno zavedati, da so energetske bolj potratne in so takšne investicije precej visoke. Prav tako je treba računati še na ostale napake, ki jih na prvi pogled ne vidimo in se pokažejo šele, ko nekaj časa bivate v nepremičnini. Pa vendar, nakup stare nepremičnine je še vedno precej bolj ugoden in kupci imate prednost, da si jo lahko preuredite po svojih željah.

Naša nepremičninska družba vse stranke že v samem postopku nakupa nepremičnine opozarja na napake in pasti, ki se lahko pojavijo pri nakupu stare nepremičnine. Po naših izkušnjah se nakup stare nepremičnine izplača, saj vam dopušča veliko možnosti pri ustvarjanju prostorov po vaših željah. Prav tako na določenih lokacijah sploh ni novogradenj, zato so lahko nepremičnine na takih elitnih lokacijah še posebej zanimive.

BRANKO
LONČAR

V naši nepremičninski družbi imamo bogate izkušnje s prodajo novih in starih nepremičnin, v vsakem primeru vam bomo znali storkovno svetovati, da bo vaša odločitev o nakupu nepremičnine premišljena in preudarna.

Obala nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož
Tel: 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
E: info@obala-nepremicnine.si
W: www.obala-nepremicnine.si

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

Preventivna akcija proti tigrastim komarjem

Tudi letos **občine slovenske Istre** v sodelovanju s komunalnimi podjetji in zunanjimi izvajalci organizirajo preventivno akcijo zatiranja ličink tigrastih komarjev, ki je namenjena predvsem zmanjševanju možnosti za razmnoževanje komarja. Samice se hranijo s krvjo ljudi in toplokrvnih živali, zato lahko prenašajo tudi različne virusne bolezni. Preventivna akcija, ki bo trajala od maja do oktobra, bo primarno namenjena ozaveščanju občanov in občank o preprečevanju razmnoževanja te invazivne vrste komarjev. Občine bodo za zmanjševanje možnosti razmnoževanja komarjev na javni infrastrukturi, ki omogoča nastajanje stoječih voda, v dneh brez padavin uporabile sredstvo Aquatain.

PREPREČIMO ŠIRJENJE IN POVEČEVANJE ŠTEVILČNOSTI TIGRASTEGA KOMARJA

Da bo akcija zatiranja komarjev uspešna, je sodelovanje javnosti ključnega pomena. Za preprečevanje širjenja in povečevanja številčnosti tigrastih komarjev je zelo pomembno, da v okolici svoje hiše, na njivah in pokopališčih:

- izpraznite posode z vodo, ki jih ne uporabljate, in jih postavite z dnom navzgor, jih prekrijte, pospravite v zaprt prostor ali na drug način preprečite, da v njih zastaja voda;
- vsak teden odstranjujte predmete in odpadke, v katerih se lahko zadržuje voda;
- praznite in umivajte podstavke cvetličnih lončkov;
- v vazah z rožami na pokopališčih tedensko menjujte vodo;
- vsak teden menjujte vodo v posodah za zalivanje, napajanje živali in drugih posodah na odprtem;
- očistite zamašene strešne žlebove in talne kanale, nepredušno zaprite zadrževalnike vode, ki se jih ne da izprazniti (sodi, cisterne) ter pazite, da se v ponjavah ne nabira deževnica.

Če posod in drugih vodnih zadrževalnikov ne morete izprazniti, jih pokrijte.

ZA UČINKOVITO AKCIJO JE KLJUČNO SODELOVANJE OBČANOV

Tigrasti komarji so slabi letalci, preletijo le nekaj sto metrov, zato je še posebej pomembno, da se akciji zatiranja njihovega razmnoževanja pridružite tudi sami. Tigrastim komarjem za preživetje zadostujejo že majhne količine stoječe vode.

SREDSTVO AQUATAIN BODO KOMUNALNA PODJETJA IN ZUNANJI IZVAJALCI NANAŠALI OD MAJA DO OKTOBRA

Vnos sredstva na javnih površinah bo v občinah potekal v več fazah, upoštevajoč razvojni krog tigrastega komarja. Po dostopnih podatkih lahko pričakujemo 91-% zmanjšanje pojavnosti ličink komarja okrog površin, kamor bo nanoseno sredstvo.

Občine slovenske Istre občanom zagotavljajo brezplačne ampule, ki jih lahko prevzamete na komunalnih podjetjih v Izoli in Piranu oziroma v Turističnoinformacijskem centru Ankaran ali v vrtnariji Marjetica Koper pri pokopališču. Aquatain lahko kupite tudi v specializiranih trgovinah.

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

ČASTNI DOKTORAT ZA PROFESORJA FAKULTETE ZA POMORSTVO IN PROMET

FAKULTETA ZA POMORSTVO IN PROMET SE JE V DOBRIH ŠESTDESETIH LETIH OBSTOJA RAZVILA V ENO NAJBOLJ PREPOZNAVNIH ČLANIC UNIVERZE V LJUBLJANI, KI JI KOT NAJSTAREJŠA IN NAJUGLEDNEJŠA SLOVENSKA UNIVERZA PRINAŠA DODATEN PRESTIŽ. PORTOROŠKA FAKULTETA JE UGLEDNA AKADEMSKA INSTITUCIJA NA PODROČJU POMORSTVA, NAVTIKE, POMORSKEGA STROJNIŠTVA, TRANSPORTNE LOGISTIKE IN PROMETNE TEHNOLOGIJE. ODLIKUJETA JO INTERDISCIPLINARNOST IN INTERNACIONALNOST, NJEN ODLIČEN GLAS PA SEŽE V DEVETO VAS IN ONKRAJ, ZLASTI PO ZASLUGI PREDAVATELJEV, STROKOVNEGA OSEBJA IN NEKDANJIH ŠTUDENTOV.

PETRA
MEŽNARC

Nedavno je fakulteta dosegla še enega odmevnih uspehov, saj je Inštitut za mednarodno pomorsko pravo podelil častni doktorat prof. dr. Marku Pavlihi za njegov dolgoletni prispevek k vsestranskemu razvoju in unifikaciji mednarodnega pomorskega prava in h krepitvi ugleda inštituta v vlogi gostujočega predavatelja, zunanjega ocenjevalca, mentorja, člana Akademskega odbora, člana Sveta guvernerjev in priznane avtorja odmevnih knjig in drugih publikacij.

Profesor Pavliha, dovolite mi najprej, da vam v imenu uredništva našega časopisa iz srca čestitam, hkrati pa me zanima, kakšni so vaši prvi občutki ob prejemu tako visokega priznanja, ki ste ga prejeli dokaj mladi, le nekaj let mlajši od vaše fakultete?

Najlepša hvala za vaše prijazne besede, ob katerih ne skrivam radosti, da je bilo na tak simboličen način nagrajeno moje skorajda 25-letno brezplačno delo. Pohvala človeku dobro dene in ga tudi motivira, če jo prejme še pred upokojitvijo. Veliki dan bo sicer 30. junija, ko bo na Malti svečana podelitev, ki se je s soprogo zelo veseliva. Te visoke časti ne doživljam zgolj kot osebni dosežek, marveč tudi kot priznanje, ki si ga zasluži zlasti naša Fakulteta za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani, ki mi omogoča, da lahko vsako leto teden dni ali dva na Malti predavam

pomorsko zavarovalno pravo (zadnjih nekaj let žal na daljavo), se udeležujem sestankov v Londonu in se ukvarjam z mednarodnim pomorskim pravom na svetovnem nivoju. Hvaležen sem tudi matični Pravni fakulteti v Ljubljani, Pravni fakulteti McGill v Montrealu, Pravni fakulteti Split, Društvu za pomorsko pravo Slovenije, Zvezi društev pravnikov Slovenije, GV Založbi in nenazadnje svoji domovini na sredozemski strani Triglava, ki je pomorska in pravna država, ne glede na nekatere skeptike.

Nam lahko poveste nekoliko več o inštitutu, ki vam podeljuje najvišje akademsko priznanje?

Inštitut za mednarodno pomorsko pravo oziroma IMO IMLI (<https://imli.org>) je svetovno priznana diplomatska akademska institucija in ena vodilnih na tem področju. Inštitut je bil ustanovljen leta 1988 na podlagi sporazuma med Mednarodno pomorsko organizacijo (IMO) kot specializirano agencijo OZN in Vlado Republike Malte, kjer ima tudi sedež, z namenom, da usposablja vrhunske strokovnjake na področju prava morja, pomorskega prava, varstva morskega okolja in celostnega upravljanja z oceani. Doslej je študij

dokončalo okoli 1700 studentk in študentov iz 155 držav, inštitut pa se še dodatno povezuje z najuglednejšimi univerzami in drugimi organizacijami pri izvajanju skupnih projektov in posebnih študijskih programov. Magisterije in doktorate z IMLI-ja brez zadržkov nostrificirajo najuglednejše univerze, kot so recimo Oxford, Harvard in številne druge po svetu.

Predvidevam, da vaša pomembna vloga na IMLI-ju vpliva tudi na delo z vašimi študenti na fakulteti za pomorstvo in promet?

Res je, to je tako kot z znanjem tujih jezikov: več jih obvladamo, bolje nam gre materinščina, zato se mora vsak profesor kaliti tudi v mednarodnem prostoru, saj smo dandanes vsi povezani z vsemi in vsem, k čemer v ogromni meri prispevata ravno pomorstvo in nasploh promet. Sicer pa sem v preteklosti med drugim organiziral dve strokovni ekskurziji naših študentov na Malto, kjer smo obiskali IMLI, ministrstvo za transport in seveda znamenito pristanišče Malta Freeport Terminals.

Ali nam morda lahko zaupate, kakšen je postopek podelitve častnega doktorata?

Postopek natančno in pregledno ureja poseben pravilnik, ki ga je inštitut že pred leti sprejel ravno na mojo pobudo, ne da bi se mi sanjalo, da bom nekoč tudi sam deležen najvišje časti. Kandidata lahko nominira ožji krog upravičencev, mene je denimo predlagal direktor inštituta prof. dr. Norman Martinez, potem je o predlogih odločal Akademski odbor in končno še Svet guvernerjev, ki mu predseduje generalni sekretar Mednarodne pomorske organizacije Kitack Lim. Obvestili so me, da je bila odločitev sprejeta soglasno, kar mi še posebej veliko pomeni, saj izjemno cenim vse članice in člane, ki prihajajo iz različnih držav.

€ - PROMOCIJSKO SPOROČILO

SARA VOLČIČ NOSI
NAŠO ISTRO V SRCU

Novinarka z dušo in telesom

PREBIVALCI NAŠE ISTRE V NAJBOLJŠIH LETIH IMAJO V LEPEM SPOMINU OTROŠKA DRUŽENJA S SARO VOLČIČ. PRVI DVE LETI SVOJEGA ŽIVLJENJA JE PREŽIVELA V PIRANU, NADALJNA PA V IZOLI IN LUCIJI. KO SO SE SKUPAJ IGRALI NA IGRIŠČIH IN ULICAH, SE JIM ŠE SANJALO NI, DA BO NEKEGA DNE ENA NAJBOLJŠIH, PA TUDI PROFESIONALNIH SLOVENSКИH TELEVIZIJSКИH NOVINARK. TUDI PO TREH DESETLETJIH SVOJE DELO ŠE VEDNO OBOŽUJE IN STRASTNO USTVARJA ZGODBE, KI GLEDALCEM ZLEZEJO POD KOŽO. ČETUDI JE PRISELJENA LJUBLJANČANKA, SE RADA VRAČA V ISTRO, ŠE POSEBNO V PIRAN. VELIKOKRAT PA S SEBOJ PRIPELJE TUDI SVOJEGA SRČNEGA IZBRANCA – ZDRAVNIKA SAMA ZVERA, S KATERIM JU MED DRUGIM POVEZUJE TUDI LJUBEZEN DO MORJA, GLASBE IN KOLESARJENJA.

SARA VOLČIČ JE ODRASLA V SLOVENSКИ ISTRI IN SE VANJO REDNO VRAČA.

»Iz Pirana prihajajo tako moji starši kot stari starši. Tudi jaz sem tu leta 1972 začela svoje življenje. Prvi dvema letoma (česar se seveda ne spomnim) sem preživila v Piranu, nato smo se preselili v Izolo, kjer smo živeli do mojega sedmega leta, zatem pa smo šli v Lucijo. Obala se mi je za vedno vtisnila tako v spomin kot v telo, saj je bilo vedno zelo pestro in veselo. Piran se mi še danes zdi čarobno mesto, kjer si nikakor ne moreš zapomniti vseh ulic. Kot otroka pa me je enkrat spravil v pravo stisko. Med pohajanjem sem se namreč izgubila in nisem našla staršev. Jokala sem in si na koncu oddahnila, ko smo se srečali,« se spominja in dodaja, da so otroci nekdanj odraščali v večji enakosti kot danes. Imeli so manj materialnih stvari, zato pa so bili bolj povezani, iznajdljivi in ustvarjalni. Hvaležna je tudi zato, da so ji starši dali prave vrednote za življenje in jo podpirali pri njenih odločitvah.

PRIMORKA V LJUBLJANI

Sara je končala srednjo naravoslovno matematično šolo, a se je z njo zaradi disleksije pošteno namučila. »Velik udarec za mojo samopodobo je bil popravni izpit matematike v četrtem letniku. To sem uredila, a nisem šla študirat nič naravoslovnega,

temveč sem se držala zlatega nasveta moje mame, naj grem na novinarstvo, h kateremu sem dodala še študij meni zelo ljubega italijanskega jezika. Oče se je z njo strinjal. Izkušnja s popravnim izpitom mi je dala razumevanje za stiske otrok, ki se jim zaradi kakšnega neuspeha v življenju sesuje samopodoba, ustavi pot in ne znajo več naprej. Pa se hitro znajdejo na drugi strani zakona,« pravi Sara, ki ji je bil študij italijanščine in novinarstva pisan na kožo. Na obali pa je tudi doživela prve novinarske izkušnje. Ker je na slovenskem radiu Koper niso želeli, ker je že preveč ženskih glasov, ji je prvo novinarsko izkušnjo ponudil italijanski program Radia Koper/Capodistria, kjer je lahko pilila tudi svojo italijanščino. Ker je bilo ob študiju Ljubljani delo v Kopru težko izvedljivo, je šla pogumno na razgovor na Dnevnik, kjer so iskali kulturne kritike, četudi ni dotlej napisala še ničesar v noben slovenski

časopis, še manj kritiko. In čeprav se je zavedala svojih težav s pravopisom, ki jih je imela tudi zaradi primorskega narečja, je to ni ustavilo. »Tam sem se pojavila v rdeči bundi in raztrganih kavbojkah. Edino zvezo s kulturo sem imela, ko sem v srednji šoli sodelovala v gledališki skupini v Kopru. Vzeli so me. Pol leta sem se mučila s kritiki, nato pa me je pod svoje okrilje vzel urednik kronike in sem dolgo pokrivala kriminal. Po študiju sem se, povsem samoumevno, vrnila domov, kjer sem delala na dopisništvu Dnevnika v Kopru. Čez nekaj let pa je prišlo povabilo s Pop TV. To je bil zame velik izziv, saj je pomenil tudi selitev (nazaj) v Ljubljano,« se spominja življenjske prelomnice leta 1999. Tam si je tudi ustvarila družino in potem dolga leta kot mama samohranilka skrbela za hčeri, jima privzgajala sočutnost, srčnost in ljubezen. V prestolnici pa se je, tudi zaradi dela na televiziji, otresla primorskih širokih ejev in ojev.

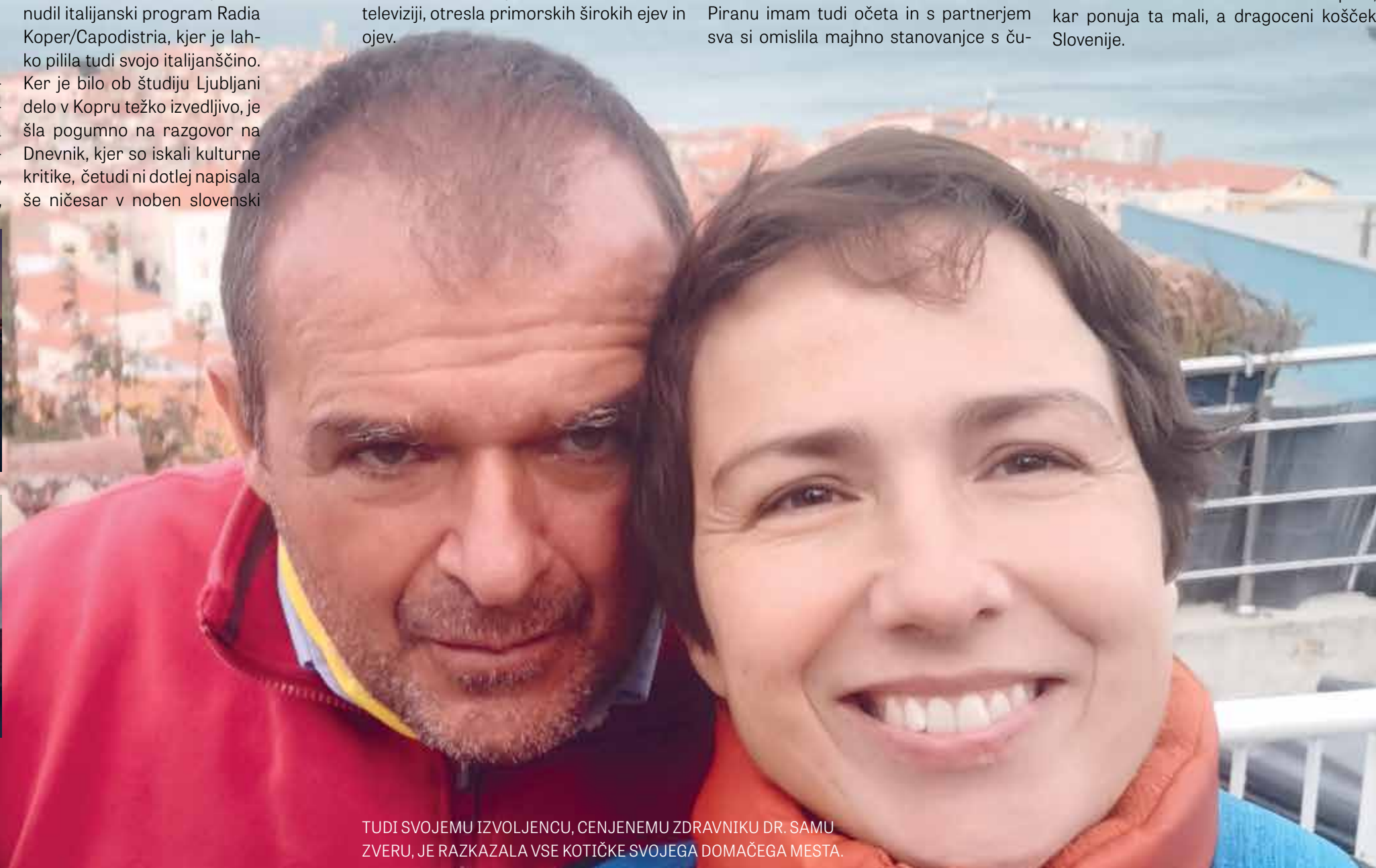
VRNITEV H KORENINAM

»Vendar ostajam bolj Primorka od marsikaterega Primorca. Redno se vračam na obalo in od nje vzamem vse lepo in dobro, kar mi ponudi. Še vreme mi nikoli ni v napatoto. Nikoli ni ne prevroče, ne prehladno. Tako se ven odpravim tudi v največji burji, v dežju in sončni pripeki sredi poletja – no vročino z leti vedno slabše prenašam, če sem iskrena. Burjo imam rada, saj dobro prepiha navlako v glavi. Očarajo me barve, morje mi da občutek neskončnih možnosti. Med bivanjem na obali ne potrebujem nič posebnega, le sprehajam se in med sprehodi rada opazujem okolico. Morje, ki pljuska ob obalo, pisana polkna, mucke, ki postopajo pred hišami in po ulicah ... Vse, kar vidim, je zame že doživetje. Ugotavljam, da celice mojega telesa bolje delujejo na morski pogon in telo začuti to posebno klimo. Redno se vračam sem. V Piranu imam tudi očeta in s partnerjem sva si omislila majhno stanovanjce s ču-

ANDREJA
COMINO

dovito teraso. Ljubezen do morja pa sem prenesla tudi na svoji hčeri, ki četudi sta že samostojni mladi dami, stari 18 in 20, radi prideta na obalo. Velikokrat v Piran pobegnem s svojim Samom, ki se ob morju vsaj malo spočije in sprosti od svojih zdravniških obveznosti,« pravi Sara, ki se ji je vsakič težje vrniti se v Ljubljano. Njeno telo obožuje zvoke pljuskanja morja ob obalo, zato ne dvomi o tem, kje bo preživila svoje tretje življenjsko obdobje: na mirnih sprehodih ob sončnih zahodih in vsem lepem, kar ponuja ta mali, a dragoceni košček Slovenije.

TUDI SVOJEMU IZVOLJENCU, CENJENEMU ZDRAVNIKU DR. SAMU ZVERU, JE RAZKAZALA VSE KOTIČKE SVOJEGA DOMAČEGA MESTA.

Kakšni so ekonomski učinki legalizacije konoplje

V DOKUMENTU STANJE NA PODROČJU PREPOVEDANIH DROG V SLOVENIJI 2022, KI GA JE LETOS OBJAVIL NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE, PIŠE, DA JE KONOPLJA ŠE VEDNO NAJBOLJ RAZŠIRJENA PREPOVEDANA DROGA; NAJMANJ ENKRAT JO JE UPORABILO 20,7 % PREBIVALCEV NAŠE DRŽAVE. Z DRUGIMI BESEDAMI: KONOPLJO UPORABLJA VSAK 4 SLOVENEK IN VSAKA 6 SLOVENKA.

Rastlina konoplja je v celotni človeški zgodovini prepovedana dobro stoletje. Prva jo je 1913 na črni seznam dala ameriška zvezna država Kalifornija, kmalu so ji sledile ostale zvezne države, v Evropi pa smo zgledu sledili leta 1925. Razlogov za prohibicijo je več. Najprej so tu tisti vezani na javno zdravje in varnost. Nasprotniki konoplje so trdili, da njena uporaba vodi v odvisnost in kriminalna dejanja ter povzroča psihične težave. A očitno so se jo najbolj bali industrialci, ki so v njeno prohibicijo vložili tudi največ napora. V začetku 20. stoletja, ko je bila druga industrijska revolucija v polnem razmahu (motor z notranjim izgorevanjem je takrat prevzel vlogo parnega stroja) je konoplja predstavljala pomembno konkurenco v papirni, tekstilni in farmacevtski industriji. Zelo je bila nevarna naftarjem, saj predstavlja ekološko alternativo skorajda vsem naftnim derivatom: od goriv in plastike do kozmetike.

»NAJBOLJ NEUMEN NAČIN UPORABE KONOPLJE JE KAJENJE«

To so besede italijanskega komika in politika, pobudnika Gibanja 5 zvezd Beppea Grilla z enega od njegovih nastopov iz obdobja pred politično avanturo. Kajenje je samo po sebi škodljivo, zato se ne moremo ne strinjati. A konoplja resnično ponuja neverjetno paleto možnosti uporabe. Njene učinkovine, kot sta THC in CBD, ljudje uporabljamo v medicinske namene. Konopljinna semena in olje so bogata s hranilnimi snovmi, zato jih pogosto uporabljamo pri prehrani. Izjemno uporaba so vlakna konopljinega stebela. Iz njih izdelujejo oblačila, obutev, modne dodatke, vrvi, papir in biorazgradljivo plastiko. Zaradi svojih specifičnih lastnosti (hkrati trda in lahka) so konopljinna vlakna primerna tudi v gradbeništvu. Poznamo konopljinno izolacijo, beton in vlaknene plošče. Večino zgoraj naštetih izdelkov je moč proizvesti tudi z industrijsko konopljo, katere posebnost je, da ima minimalno ali ničelno stopnjo psihoaktivne substance THC. Industrijsko konopljo lahko proizvajamo in kupimo tudi v Sloveniji. A ker smo na začetku ugotovili, da vsak peti Slovenec in Slovenec kadita »pravo travo«, nas bo v nadaljevanju zanimala predvsem ta. Pogledali si bomo, kakšni so potencialni ekonomski učinki legalizacije konoplje in za primer

vzeli ameriško zvezno državo Kolorado, ki je prohibicijo odpravila leta 2014. Davki od konoplje za zdravstvo in šolstvo Legalizacija konoplje, ki se jo je med prohibicijo prijel slabšalno ime marihuana, lahko povzroči številne ekonomske dobrobiti. Na prvem mestu so dodatni davčni prihodki države, ki lahko nove davke pobira na proizvodnjo in promet s konopljo. Količina na ta način pobranih davkov je lahko precej visoka in lahko pomembno vpliva na državni proračun in celotno ekonomijo. Države, kjer je konoplja zakonita, davke od njene prodaje namenjajo javnim zdravstvu in šolstvu, za preventivo, socialne programe in gradnjo javne infrastrukture. Industrija konoplje je tesno povezana različnimi panogami, zato njena legalizacija ustvarja številna dodatna delovna mesta. Odpirajo se nove možnosti pri gojenju, proizvodnji, distribuciji in prodaji konoplje, kar ima neposredne pozitivne učinke na zaposlovanje v kmetijstvu, obrtništvu, marketingu ter raziskavah in razvoju. Pozitiven učinek dekriminalizacije konoplje so tudi manjši stroški kazenskega pregona. Regulacijo nad konopljo se prepusti inšpekcijskim službam, organi pregona pa lahko več resursov namenijo resnejšim kriminalnim dejanjem. Legalizacija konoplje samodejno ustvari trg, ki je bil prej nezakonit, in to lahko privede do novih podjetniških spodbud in idej. Pomemben učinek legalizacije je tudi izpodrivanje črnega trga, ki trenutno skrbi za ponudbo.

GOROVJE, ŠPORT IN... KONOPLJA

Zvezna država Kolorado ima nekaj manj kot 6 milijonov prebivalcev. Najbolj znana je po Skalnem gorovju (Rocky Mountines), ki je eden najdaljših gorskih pasov na Zemlji. Zadnjih deset let pa je Kolorado svetovno slaval dosegele z eno samo potezo: leta 2014 so se

MATEJ SUKIČ

ljudje tam odločili, da legalizirajo konopljo. Vpliv na gospodarstvo zvezne države je bil očitno. Odprla so se številna nova delovna mesta in leta 2020 je industrija konoplje v Koloradu zaposlovala preko 40.000 ljudi. Z širjenjem panoge so se pojavile velike potrebe v gradbeništvu. Povpraševanje po objektih za gojenje, proizvodnjo, skladiščenje in prodajo je izrazito poskočilo, kar je pozitivno vplivalo na trg nepremičnin. V oporo industriji konoplje se je zraven razvilo kup pomožnih panog in poslovnih priložnosti. Seveda je imela legalizacija v Koloradu tudi neekonomske posledice. Pojavile so se dodatne razprave o varnem načinu uporabe konoplje, izvaja se nadzor na kakovostjo, država financira oglaševalske kampanje, v katerih predstavlja potencialne nevarnosti in poziva k odgovorni rabi. Razvili so tudi izobraževalne programe, ki javnost, zdravstvene delavce in odločevalce obveščajo o pozitivnih in negativnih učinkih uporabe konoplje. Najbolj pa je legalizacija vplivala na kolaradski kazenskopравни sistem. Pred legalizacijo je bilo veliko posameznikov aretiranih in obsojenih zaradi prekrškov povezanih s »travo«. Njena legalizacija je korenito znižala število aretacij in obsodb, organi pregona pa se sedaj osredotočajo na resnejša kriminalna dejanja. Legalizacijo je potrebno obravnavati celostno in poskrbeti za ustrezno izvajanje preventivnih aktivnosti, informiranje o škodljivosti uporabe v času odraščanja ter o vseh možnih ostalih nevarnostih in posledicah.

Restavracija Ribičeva kantina

Adria Ankaran, zelena mediteranska oaza ob morju

ADRIA ANKARAN
HOTEL & RESORT

Restavracija Ribičeva kantina se nahaja v resortu Adria Ankaran, slikovitem okolju tik ob morju. Čudovit razgled na skoraj celotno slovensko obalo in najlepši sončni zahodi ustvarjajo popolno kuliso za uživanje v izbrani ponudbi hrane in pijače. Restavracija Ribičeva kantina s prostorno teraso ustvarja prijetno in sproščeno vzdušje, ki

je primerno za **družinska srečanja ali druženje s prijatelji**. Prijazno in pozorno osebje je vedno pripravljeno pomagati pri izbiri jedi ali ponuditi priporočila. Skrbijo, da se gostje počutijo dobrodošle in se osredotočajo na zadovoljstvo gostov. Tik ob restavraciji se nahaja igralni park na kopnem, namenjen brezskrbni zabavi in igri otrok, medtem ko starši užijajo ob kavici. Ribičeva kantina je enostavno dostopna in ponuja prostorno parkirišče v neposredni bližini.

vajo ob kavici. Ribičeva kantina je enostavno dostopna in ponuja prostorno parkirišče v neposredni bližini.

Urnik: od 10.00 ure do 17.00 ure. Ob petkih in sobotah od 10.00 ure do 18.00 ure.
T: 05 66 37 344 E: booking@adria-ankaran.si

**PROIZVODNJA IN PRODAJA
PLINSKI ŽARI
ELEKTRIČNI ŽARI
APARATI ZA PALAČINKE
KUHALNIKI**

FURLAN
— SINCE 1929 —

**BREZPLAČNA
DOSTAVA**

030 667 000
WWW.FURLAN.SI

FURLAN METAL D.O.O.
SEČA 115, 6320 PORTOROŽ

AVDITORIJ
PORTOROŽ - PORTOROSE

45. PIRANSKI GLASBENI VEČERI
Križni hodnik Minoritskega samostana, Piran
29. 6. - 10. 8. 2023
Vsak četrtek ob 21:00

Organizator:
AVDITORIJ

Projekt sponzorira:
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

8. 7. 2023 | 20.30

Amfiteater/Anfiteatro
Avditorij Portorož – Portorose

**42. melodije
Morja
in Sonca**

ALYA ELOUSSI, ANI FRECE & HOTEL ZA SREČO
ANNIA, BOMB SHELL, BOOOM!, BOSAZNOVA
BOŠTJAN VELKAVRH, GREGOR RAVNIK
MARIJAN NOVINA, RINA, SAŠA LEŠNJEK
SIMON VADNJAL, STELA SOFIA
ŽIGAN KRAJNČAN & TEO COLLORI

www.avditorij.si · T: 05 676 67 77
@avditorij · @avditorijportoroz

Nagrada za najboljši javni objekt pripadla Osnovni šoli Oskarja Kovačiča Škofije

NAGRAJENI PROJEKT - OSNOVNA ŠOLA OSKARJA KOVAČIČA ŠKOFIJE

Mesec maj prinaša tisto pravo prebujenje narave, pa tudi duha in dela. Letošnja majska bera je bila v vseh pogledih dobra. Prinesla je toploto, ki se je vsako leto znova razveselimo, odprla pa je tudi vrata hišam in drugim javnim objektom širom celotne Slovenije. Festival **Odprte hiše Slovenije** je namreč arhitekturni projekt, čigar poslanstvo je predstavitev dobre arhitekture in približevanje pomena kakovostno grajenega prostora najširši javnosti. Za to, da živimo v kvalitetno zasnovanih, grajenih in smiselno umeščenih prostorih, je potrebno veliko vloženega truda, usklajevanj in tvornega sodelovanja snovalcev, graditeljev in seveda investitorjev, zavedajoč se, da oblikujejo prostor za sedanost in za dolgo v prihodnost. Festival Odprte hiše Slovenije je letos potekal že štiri-

NAGRAJENA EKIPA: OŠ OSKARJA KOVAČIČA ŠKOFIJE, ARHITEKTI STUDIO.A+V, GRADBENIKI MAKRO 5 GRADNJE, PREDSTAVNIKI ŠOLE TER ŽUPAN MOK ALEŠ BRŽAN

najstič in temelji na enostavnem konceptu, ki sleherniku omogoča stik in osebno izkušnjo v kakovostni arhitekturi. Vodení ogledi, ki potekajo pod strokovnim vodstvom arhitektov, konservatorjev, inženirjev, lastnikov, investitorjev in izvajalcev pa obiskovalcem omogočajo, da celostno spoznajo nastanek in pomen posameznega arhitekturnega dela. Tema letošnjega festivala je bila **»Zaveze arhitekture«**, ki je izpostavljala moč in odgovornost arhitekture kot nosilke pozitivnih sprememb pri reševanju pomembnih družbenih in okoljskih izzivov. V okviru festivala je tako svoja vrata odprlo

več kot 80 raznolikih objektov, med drugim tudi prenekateri v Slovenski Istri. Pod izvedbo dveh v Istri se podpisuje koprsko podjetje **MAKRO 5 GRADNJE** – to sta **Palača Sabini-Grisoni** v središču koprškega mestnega jedra ter **Osnovna šola Oskarja Kovačiča na Škofijah**, ki je prejemnica nagrade **OHS AWARD 2023** v kategoriji javnih objektov. Nagrado so prejeli arhitekti **STUDIO.A+V**, izvajalec **MAKRO 5 GRADNJE** ter investitor Mestna občina

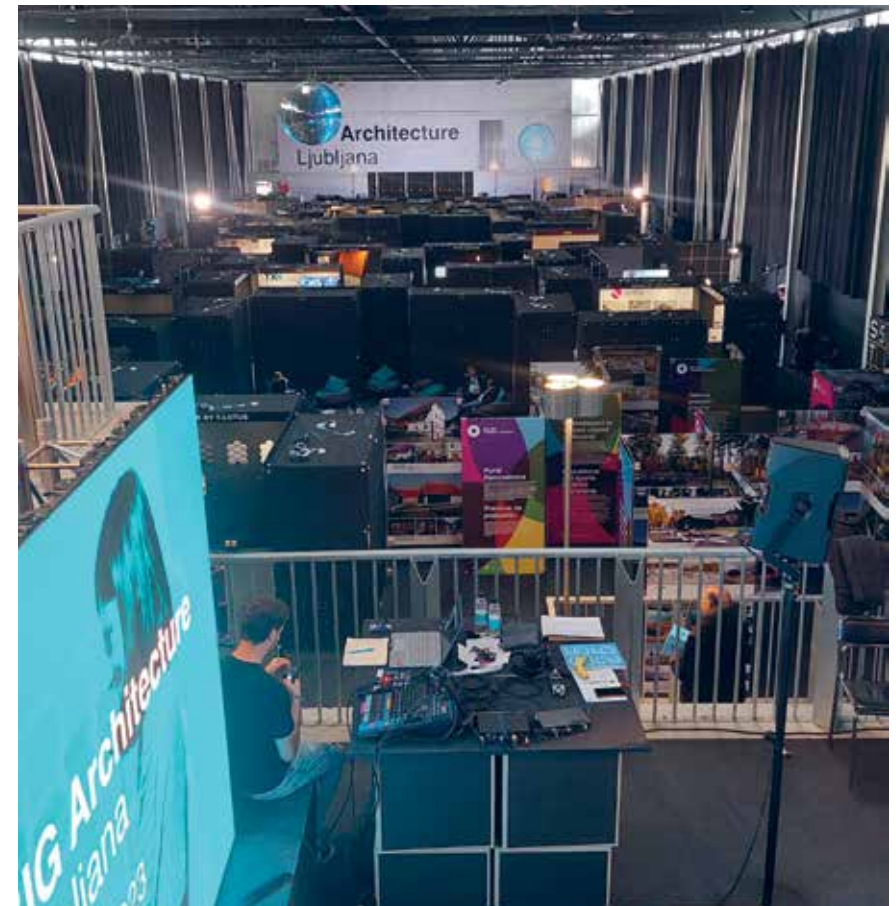

OGLED PALAČE SABINI-GRISONI V KOPRU V OKVIRU OHS

Koper. V razlagi nagrade so podeljevalci o šoli zapisali: »Osnovna šola Oskarja Kovačiča Škofije s svojo zasnovano učencem pripoveduje o svoji dvojnosti: o šoli kot izobraževalni ustanovi, kjer posameznik sledi skupnim vzorcem vedenja in izobraževanja, kar se v zasnovi odraža v formalni razporeditvi učilnic, in o šoli kot prostoru druženja, ki podpira razvoj posameznika kot individualnega subjekta s svojo voljo, ustvarjalnostjo, sposobnostmi in domišljijo, kar se v zasnovi odraža skozi višinsko in tlorisno razgiban sistem skupnih prostorov z neposredno povezavo z zunanostjo.« Nagrade OHS AWARD izjemoma ne podeljuje stroka, temveč javnost, s čimer odseva svoje mnenje o slovenski arhitekturni produkciji in z njo vzpostavlja dialog. Vabljeni k ogledu odprtih hiš Slovenije prihodnjega aprila. Več na www.odprtehisieslovenije.si

BIG SEE ARCHITECTURE 2023

V petek, 19. maja, 2023 se je v eni od nekdanjih litostrojskih tovarniških v Ljubljani odvijala mednarodna arhitekturna konferenca **BIG SEE ARCHITECTURE 2023**, ki je v enem dnevu združila arhitekturno stroko, številne razstavljavce gradbenih materialov, ki so se predstavili z inovacijami ter kopico predavateljev, ki so razpravljali o pomembni temi »The future is watching you – Prihodnost vas opazuje«. Konferenco je obiskalo več kot 1000 obiskovalcev, med drugim tudi predsedniki arhitekturnih zbornic Cipra, Kosova,

PRIZORIŠČE KONFERENCE BIG SEE ARCHITECTURE 2023

Hrvaške, Slovaške, Romunije, Črne Gore, Bolgarije, Makedonije in Avstrije, ki so predstavili svoje vizije in razvoj prostora. Podeljeno je bilo 8 Grand prix nagrad za arhitekturo, ki so odšle na Hrvaško, Madžarsko, v Italijo in Avstrijo, ter 5 grand prix nagrad za izvirni interier. MAKRO 5 GRADNJE so se na dogodku predstavile z aktualnimi projekti ter v središču dogajanja postavile gradnjo športnega centra Ilirija v Ljubljani, ki ga je na svojem predavanju ob razmišljanju o arhitekturi v prihodnosti predstavil avtor projekta tržaško - avstrijski arhitekt Peter Lorenz iz ateljeja Lorenzateliers. Svoj pogled na prihodnost je sklenil s slednjimi

besedami: »Optimistično gledano je možnost, da naše vizije urbane prihodnosti ne bodo več ostale neslišane, ampak bi lahko postale pomemben prispevek k oblikovanju prostora prihodnosti. Izbrati bomo morali med dvema možnostma – izključno ekonomsko usmerjenim mestom, kot jih gradijo v ZDA in na Kitajskem, ali humanistično in bolj humano različico. Niti so v rokah sedanosti.« Cilj dogodka BIG SEE ARCHITECTURE 2023 je podpirati rast in kakovost življenja v re-

ARHITEKT PETER LORENZ JE PREDAVAL O PRIHODNOSTI OBLIKOVANJA PROSTORA.

Makro 5

Z vami gradimo že več kot 30 let.

ZANIMANJE ZA MAKETO ŠPORTNEGA CENTRA ILIRIJA V RAZSTAVNEM PROSTORU MAKRO 5 GRADNJE

giji ter spodbujati in slaviti globalne vezi. »Ta projekt smo začeli iz prepričanja, da je ustvarjalnost, ki je značilna za jugovzhodno Evropo, najtrajnejša dediščina regije v tisočletjih. Umetnost,

imperiji, religije in filozofski sistemi izvirajo iz enega ali drugega dela tega enako blagoslovljenega in prekletega koščka kopnega in morja. Pokrajina je rodila veliko velikih vladarjev, pogosto pa ji je vladal nekdo drug. Ustvarjalnost je bila način soočanja z nenehno spreminjajočimi se okoliščinami. Dandanes povsod po svetu vsi pričakujejo tektonske spremembe v naslednjih letih: umetna inteligenca, podnebne spremembe, geopolitične turbulence ... no, samo še eno noro stoletje, kar zadeva to regijo. Vsi se zavedamo, da nas bo to, kar prihaja, postavilo na veliko preizkušnjo, a imamo dediščino, na katero se lahko opremo in številna odlična orodja za delo,« so zapisali organizatorji.

Srečanja, kakršno je bilo BIG SEE ARCHITECTURE 2023, prikazujejo nova spoznanja o prostoru ter ponujajo možnost iskanja boljših in trajnejših rešitev na področju graditeljstva. Več o projektu na bigsee.eu.

GRADIMO NA MLADIH

Iz Ohrida, kjer je potekala Gradbenijada 2023, se je konec minulega tedna vrnila skupina študentov gradbeništva iz vse Slovenije. Tam je namreč potekalo srečanje študentov gradbeništva petindvajsetih fakultet z območja nekdanje Jugoslavije in drugih držav Evrope. Na Gradbenijadi so se študentje pomerili v osmih različnih tekmovanjih iz znanja. Slovenski predstavniki so tekmovali v šestih, in sicer iz statike, betonskih konstrukcij, hidrotehnike, prometnic, menadžmenta in tehnologije gradnje ter geodezije. Dogodek po mnenju študentov predstavlja vrhunec študijskega leta, saj se poleg tekmovalnega dela študentje iste stroke med seboj povezujejo in tako tvorijo nova poznanstva, ki predstavljajo pomemben kapital pri ustvarjanju njihove kariere v prihodnosti.

SKUPINSKA FOTOGRAFIJA UDELEŽENCEV GRADBENIJADE 2023 PRED RESTAVRACIJO KOD DEDA STAVRE V BEOGRADU.

Generali vrača družbi -
varnost je naša skupna odgovornost

Generali s 3D prehodi za pešce v petih novih občinah

TO POMLAD BO NOVIH PET SLOVENSКИH OBČIN DOBILLO SVOJ PRVI 3D PREHOD ZA PEŠCE OZIROMA 3D-ZEBRO, INOVATIVNO REŠITEV ZA POVEČANJE VARNOSTI NA PREHODIH ZA PEŠCE. NOVE PRIDOBITVE SE BODO RAZVESELILI V NOVI GORICI, CELJU, BLEDU, KRŠKEM IN TREBNJU.

V okviru preventivne pobude »Varno ima vedno prav« bodo že tretje leto zapored Generali, posamezne občine in Zavod Varna pot združili moči za izboljšanje prometne varnosti in ozaveščanje voznikov o pomembnosti previdne vožnje. Prvi od petih novih prehodov za pešce bo že 24. maja predan v uporabo v Mestni občini Nova Gorica. Promet bo umirjala na križišču Trubarjeve in Kidričeve ulice. Zaenkrat še vedno novost v Sloveniji pritegne pozornost voznikov in jih spodbuja, da na območjih umirjenega prometa svojo vožnjo dodatno upočasnijo.

Generali s projektom vrača družbi, saj je varnost naša skupna odgovornost. V okviru pobude »Varno ima vedno prav« je od leta 2021 nastalo že 11 inovativnih tridimenzionalnih prehodov za pešce oziroma »3D-zeber« na območjih šolskih poti ali v bližini vrtcev, kjer je umirjanje prometa še posebej pomembno. Poleg

prvih štirih, zarisanih leta 2021 v občinah Ptuj, Velenje in Ljubljana, je Generali lani predal v uporabo še dodatnih sedem tridimenzionalnih prehodov za pešce v občinah Črnomelj, Kobariid, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novo mesto in Piran. Zdaj že tradicionalno izvajanje projekta ponovno opozarja na problematiko prometne varnosti na slovenskih cestah in želi z ozaveščanjem prispevati k nižanju števila prometnih nesreč na območjih umirjenega prometa. Voznike in širšo javnost namreč poziva, naj še več pozornosti kot doslej namenijo

varnosti najbolj ranljivih udeležencev v prometu.

»V Generaliju smo ponosni, da z dolgoročnimi projekti, ki se odvijajo v lokalnih skupnostih, izboljšujemo kakovost življenja v Sloveniji tudi na področju prometne varnosti. Generali si prizadeva za soustvarjanje varne, zdrave, povezane in trajnostne družbe, v kateri se lahko ljudje razvijajo in uresničujejo svoje potenciale. V njegovo delovanje je vtkana zaveza k odgovornosti do širšega okolja in družbe, v kateri ustvarja. Tako že tretje leto zapored skupaj z našimi partnerji preko inovativnih rešitev izkazujemo zavezanost k ustvarjanju varnejše prihodnosti. S preventivnimi akcijami in z vključevanjem različnih organov in udeležencev v prometu - od občanov, strokovnjakov, občinskih služb do učiteljev iz bližnjih šol in vrtcev ter staršev in otrok, ki te šole in vrtce obiskujejo - želimo na dolgi rok ozaveščati o pomenu prometne varnosti,« je izpostavila Svetlana Almaš, direktorica marketinga in odnosov javnostmi.

Že v prvem letu izvajanja projekta je nastala prava prometna himna »Varno prav«, ki jo je oblikoval znani slovenski raper Rok Terkaj - Trkaj. Pomemben del projekta postavitve novih 3D-zeber pa so tudi izobraževalne vsebine o prometni varnosti, ki jih Generali pripravlja skupaj z Zavodom Varna pot. S predstavo »Vilko zasije na potepu«, ki gostuje po izbranih slovenskih osnovnih šolah in vrtcih, na zabaven in otrokom razumljiv način opozarjajo na pomen prometne varnosti, saj želijo utrditi pomembno znanje o pozornosti v cestnem prometu že pri najmlajših.

SKRB ZA VARNOST IN RAZVOJ, ZA LEPŠE IN BOLJŠE ŽIVLJENJE

Generali si prizadeva za soustvarjanje varne, zdrave, povezane in trajnostne družbe, v kateri se lahko ljudje razvijajo in uresničujejo svoje potenciale. V njegovo delovanje je vtkana zaveza k odgovornosti do širšega okolja in družbe, v kateri ustvarja.

TAMARA GLAVINA

Golf – šport za vse generacije

DA TI LAHKO GOLF HITRO ZLEZE POD KOŽO, JE JASNO ŽE OB PRVEM STIKU Z GOLFISTOM. STRASTNI LJUBITELJI TEGA ŠPORTA NA PROSTEM ENOSTAVNO NE MOREJO BREZ NJEGA IN K IGRANJU SPODBUJAJO TUDI OSTALE. KAKO ZAČETI? KAKŠNO OPREMO POTREBUJEMO IN KOLIKO STANE? TO JE LE NEKAJ OSNOVNIH VPRAŠANJ, KI SI JIH ZASTAVLJAJO ZAČETNIKI. ODGOVORE SVA POISKALI S TAMARO GLAVINA, KI JE OD LETA 2021 PREDSEDNICA GOLF KLUBA LIPICA.

Golf je šport na prostem. Kdaj se začne sezona in do kdaj traja pri vas, v Lipici?

Golf lahko igramo vse leto, ne glede na letni čas. Se pa sezona golfa na posamezni lokaciji prilagaja klimatskim pogojem igrišča. Pri nas, v Lipici traja celo leto z izjemo kakšnega tedna, ko igrišče pobeli sneg. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev je Lipica edino igrišče v Sloveniji, ki je brez daljše prekinitve odprto vse leto.

Kako pa gresta skupaj golf in burja glede na to, da je vaše igrišče na Krasu?

Golf je šport, ki te popolnoma prevzame in zavzetim golfistom ne moreta do živega ne dež, ne burja. Poleti je ob visokih temperaturah burja izjemno blagodejna, ker naravno hladi ozračje. To pri naša dodatno prednost našemu igrišču, za dež imamo pa dežnik.

V Sloveniji imamo 16 igrišč za golf, na Primorskem dva. Kakšne so posebnosti tega v Lipici, če ga primerjate z ostalimi?

Lipiško golf igrišče je delo svetovno znanega projektanta golf igrišč Donalda Harradina. Še danes je Biro Haraddine sinonim za vrhunski dizajn golf igrišč. Najdemo jih v Italiji, Avstriji, Švici, Franciji, Grčiji, Nemčiji in pri nas, v Sloveniji, kjer imamo taki igrišči tudi

na Bledu in v Mokricah. Med največje prednosti in posebnosti našega igrišča, poleg popolnoma naravnega okolja, štejemo predvsem milo sredozemsko podnebje, ki omogoča igranje vse leto, in prepustnost kraških tal, zato je to eno redkih igrišč, kjer ni blata kljub morebitnemu obilnemu deževju. Lipiško igrišče ima sicer 9 lukenj, vendar je z različnimi udarjaljišči zagotovljena raznolikost in tako omogoča 18 povsem različnih taktik igre.

Golf Klub Lipica sodi med večje golf klube v Sloveniji. Nam lahko predstavite vaše aktivnosti?

Golf Klub Lipica je matični klub Golf igrišča Lipica. Skupaj s Kobilarno Lipica – lastnikom igrišča – si vseskozi prizadevamo za razvoj golfa in vzdrževanje dobre kondicije igrišča. Naši člani imajo številne ugodnosti. Poleg znatnih popustov pri igralnini in vseh storitvah Kobilarne smo partnersko povezani tudi z nekaterimi drugimi igrišči, kjer našim članom omogočajo ugodnejše igralne pogoje. V letu 2023 načrtujemo organizacijo 26 turnirjev in klubski izlet v Italijo. Članom omogočamo finančno podporo pri udeležbi na tekmovanjih pod okriljem Golf zveze Slovenije. Posvečamo se učenju golfskih tehnik in pravil golfske igre. V klubu imamo dva trenerja z licenco in mednarodnega sodnika, ki skrbijo, da so naši člani na igrišču dobro podkovani.

Gre za neobičajen šport, v šolah se ne uči, poteka vedno na drugem »igrišču«, ni množičen. Kako se ga lotiti? Kje lahko pridobimo osnovno znanje? Kaj potrebujemo?

Golf je vse bolj priljubljen šport. Igraš ga lahko sam, s prijatelji ali družino, vse dni v tednu. Nenehno si v stiku z naravo in ni obremenjujoč za zdravje, nasprotno igra ga lahko vsak. Kot

zanimivost naj povem, da ima naš najstarejši član 85 let. Začetek je zelo preprost. Pokličete Golf igrišče Lipica in se prijavite na tečaj. Izvajamo skupinske in individualne tečaje skozi vse leto. Novi golfist mora opraviti osemurno usposabljanje za osnovno znanje golfa. Tečajniki dobijo vso potrebno golf opremo brezplačno v uporabo. Sicer pa golfist potrebuje golfske palice, veliki žogic in udobne čevlje. V Lipici deluje tudi celoletna šola golfa za otroke in mladostnike. To je naša oranžna ekipa, ki nas vedno znova navdušuje. V okviru Golf Zveze Slovenije potekajo šolska tekmovanja na različnih igriščih, kjer se mladi spoznavajo, zabavajo in okušajo prve športne uspehe na »velikih« tekmovanjih.

Golf velja za drag šport. Kakšni so stroški učenja in kasneje igranja?

Golf bi finančno lahko primerjali s smučanjem, le da se golf igra vse leto. Golf tečaj stane 99 € (enkratni vložek), včlanitev v Golf klub Lipica (GKL) pa 120 € na leto. Posamezna igra stane v Lipici za naše člane med 25 € in 35 €. Možen pa je nakup tudi cenovno ugodne letne karte. Članom GKL je priznan 25 % popust.

Vaš klub je vzgojil Ano Belac, ki odlično tekmuje na mednarodni ravni. Kaj je potrebno za tak uspeh in kakšen je njen potencial?

Predvsem veliko dela, treningov in ljubezen do športa. Ana je ena najvidnejši slovenskih golfistk, ki tekmuje na največjih mednarodnih turnirjih. V ZDA je na priznani univerzi prejela štipendijo, ki ji je omogočila, da je golf dodobra izpopolnila in se danes z njim ukvarja profesionalno. V mednarodnem golfu je dosegla že ogromno in verjamemo, da nas bo še presenetila.

Matej Sukič

Spoznajte mediteranski strešnik, ki ohranja kulturno dediščino

POPOLNA KOMBINACIJA MODERNEGA IN TRADICIONALNEGA

Mediterske strehe vedno očarajo s svojo preprostostjo in prečudovitim izgledom. Dejstvo, da so del bogate kulturne in arhitekturne dediščine, je tisto, kar jim daje posebno lepoto. Proizvajalec Tondach strešnikov v svojem asortimanu ponuja strešnik Veneton 11 (Venera), ki še posebej izstopa v, že tako prefinjeni, mediteranski liniji proizvodov. **Mediterski strešnik Veneton 11** predstavlja odlično kombinacijo tradicionalnega in modernega dizajna. Poleg dizajna pa je njegova glavna prednost funkcionalnost in prileganje vsakemu objektu, montaža na izjemno položne naklone in tudi sicer, vse vrste streh. Izbira mediteranskega strešnika Veneton 11 prispeva k ohranjanju kulturne in arhitekturne dediščine mediteranskih mest. **Mediterski stil gradnje** je prepoznaven po svoji preprostosti, zato se ta strešnik odlično prilega temu kulturnemu okolju. Ni pa nujno, da se strogo držimo tradicionalnih stilov gradnje, saj omenjen strešnik nudi širok nabor možnosti in različnih barvnih variacij. Veneton 11 je na voljo v različnih barvah in se harmonično prilega vsakemu okolju. **A ne glede na barvo, ki jo izberete**, strešnik še vedno izraža tradicionalno lepoto mediteranskega načina življenja. Tako postane

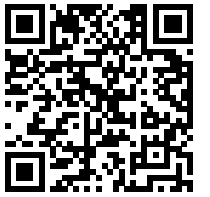
Veneton 11 vir navdiha za vse investitorje, ki želijo pri načrtovanju lastne strehe izraziti svojo kreativnost in individualnost, ne glede na podnebje v katerem gradijo. **Tondach strešnik Veneton 11** se lahko pohvali z odlično funkcionalnostjo in kakovostjo. Glede na

to, da je izdelan iz kakovostnega in naravnega materiala, zagotavlja vodotesnost in trajnost strehe in hkrati preprečuje vdor vlage v notranjost hiše. Strešnik s svojo popolno obliko preprečuje nabiranje snega in ledu na strehi, tako da streha vedno ostane čista in varna. Poleg strehe, ki ostane varna, pa z uporabo strešnika Veneton 11 varujemo tudi okolje, saj je ta strešnik okolju prijazna rešitev.

Za zagotovitev optimalne estetike in kakovosti strehe je ključna pravilna montaža strešnikov Veneton 11. Le s strokovno postavljenostjo strehe boste namreč lahko uživali v dolgoročni varnosti in funkcionalnosti vaše strehe. Mediteranski strešnik Veneton 11 je enostaven za polaganje, zato ga je možno postaviti zelo hitro in z minimalnim trudom. Idealna izbira za vse, ki želijo doseči sodoben videz strehe z minimalno porabo časa in denarja.

Mediterski strešnik Veneton 11 je odličen primer, kako sodoben dizajn uspešno integrirati v že obstoječi stil podnebja in ga **izpopolniti za vsak tip objekta**. Zahvaljujoč modernemu dizajnu in funkcionalnosti je s strešnikom Veneton 11 mogoče izvesti še bolj sodobne projekte, ne da bi pri tem izgubili eleganco in preprostost. Če torej razmišljate o novogradnji ali prenovi obstoječega objekta, bodite pozorni na mediteranski strešnik Veneton 11 in sprejmite odločitev, ki vam bo prinesla dolgoročno korist in zadovoljstvo. Za več informacij in brezplačno pomoč svetovanje, se obrnite na **Wienerberger tehnično službo!**

Foto: Wienerberger

Modno v poletje

Topi brez naramnic, črte, »oversize« oblačila in oblačila v slogu morskih deklic. Vse to so trendi, ki jih letos poleti ne gre prezreti.

Modni kos, ki bo vsekakor zaznamoval letošnje poletje, je top brez naramnic. Gre za trend, ki smo ga že srečali konec 90. let in v začetku leta 2000, zdaj pa se znova vrača na sceno. Oprijet top, ki bo razkril lepoto vaših ramen in rok, nadomešča majice in klasične T-shirte ter tope z naramnicami.

Kim Kardashian, Bella Hadid in druge zvezdnice so nam že pokazale, kako ga lahko pokombiniramo s širokimi hlačami, kavbojkami in »oversize« blazerji. Če ste v dilemi, kako ga nositi, vam svetujemo izbiro hlač in kril z visokim pasom, odlično pa se poda tudi h kostimom. Tiste bolj drzne ga lahko nosite tudi z mini krilom, da vse skupaj ne bo preveč razgaljeno, pa vam svetujemo, da k outfitu dodate jakno moškega kroja, ki bo videz vsekakor ublažila.

LETOS POLETI NAMESTO T-SHIRTOV IN MAJIC Z NARAMNICAMI IZBERITE TOP.

ČRTE NA OBLAČILIH IN MODNIH DODATKIH SO LETOS »IN«.

MODNE ČRTE

Še en trend, ki ga letošnje poletje ne boste mogle spregledati, so črte. Črtasta oblačila, obutev in torbice bodo namreč hit letošnjega poletja. Kar se debeline črt tiče, pa je nabor zelo širok – od ozkih do širokih, eno in večbarvnih, pa do tistih, ki oblačilom dajejo videz pižame. Črte so letos vsekakor »in«!

OVERSIZE NAMESTO OPRIJETIH OBLAČIL

Tudi skozi poletje nas bo še naprej spremljal trend »oversize« oblačil. Od hlač, kril, blazerjev, pa do oblek. Prevelika in preširoka oblačila ter moški kroji so vsekakor trenutno bolj »in« kot tista telirana in oprijeta.

MORSKA DEKLICA ZA NAVDIH

Kot smo napovedali že v začetku leta, je tudi na modo letos vplivala Disneyeva klasika – Mala morska deklica, ki se letos vrača na velika platna. V slovenskih kinotekah so muzikal oziroma družinsko-fantazijski film The Little Mermaid začeli predvajati konec maja. Sicer so nam tudi veliki modni kreatorji že pred časom ponudili kolekcije v odtenkih svetlo modre in turkizne barve, oziroma v paleti barv, ki spominjajo na morje. Oblačila in modne dodatke, ki so lahko tudi zelene ali srebrne barve, dopolnjujejo tudi perlice, kristali, mreže in drugi dodatki, ki nas spomnijo na malo in prikupno morsko deklico Ariel.

Foto: Unsplash

Dentiva
zobozdravstvo Koper

Tel.: 041 47 47 37

AKCIJA

Profesionalno beljenje zob

~~350€~~

250€

AKCIJA
20% popusta

na implantante in protetiko

PREVERJAMO URBANE MITE: NAJ BODO KREME ZA SONČENJE OBVEZEN DEL POLETNE OPREME

OOOO, TO SMO ČAKALI! TEMPERATURE ČEZ DVAJSET STOPINJ, KRATKI ROKAVI, HLADNA PIJAČA, JAPONKE, DOLGI VEČERI, KONCERTI NA PROSTEM, PLAŽA, ZAGORELA POLT ...

To je to, kar vsi čakamo vse leto, kar se nam v mrzlih zimskih večerih, ko imamo obute termo nogavice, pijemo že drugo skodelico vročega čaja in si roke grejemo na radiatorjih ali pa pred kaminom, prikaže v mislih, ko zapremo oči. Še posebej v prvih dneh, ko nas končno razvaja sonce, ki smo ga v deževnih dneh na začetku maja res pogrešali, hitro pozabimo na zaščito naše kože, ki je tudi v današnjem času še vedno pereč problem. Že samo pet minut na spomladanskem soncu lahko, če ne uporabljamo zaščitne kreme, povzroči opekline kože.

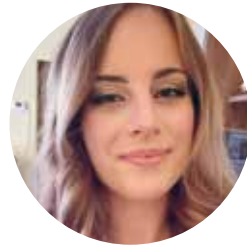
- Ob oblačnem vremenu ali v senci ni treba uporabiti kreme za zaščito pred soncem.** Ni res. Kremo, ki vas bo varovala pred škodljivimi ultravijoličnimi (v nadaljevanju UV) žarki, morate uporabiti tudi, ko sonce prekrijejo oblaki, ali če čas na plaži preživljate v senci borovcev, senčnikov. UV žarki namreč lahko prodrejo tudi skozi oblake (zadržijo le okoli 20 % UV sevanja iz sončne svetlobe) in če niste zaščiteni, se tudi v senci poveča tveganje za opekline. Še bolj pozorni morate biti na zaščito, ko ste na plaži, saj pesek in voda še posebej močno odsevata sončno svetlobo. Pesek odseva 15–25 % UV žarkov, voda pa vsaj 10 %. Celo trava odbija 6 % UV-sevanja.
- Sončna krema v spreju je manj učinkovita.** Res je/ni res. Strokovnjaki opozarjajo, da se sončna krema v spreju bolj razprši in jo zato moramo znati pravilno uporabljati oziroma nanesti večje količine na enako mesto ter poskrbeti, da zaščitimo vsak del kože, ki bo izpostavljen soncu.
- Oksenska ali avtomobilska stekla nas ščitijo pred sončnimi žarki.** To ne drži.

Bodite pozorni, ko se odpravite na daljšo vožnjo, saj avtomobilska stekla filtrirajo le nekatere UVB-žarke. Vendar imajo UVA-žarki drugačno valovno dolžino in lahko prodrejo skozi običajno okensko ali avtomobilsko steklo in povzročijo poškodbe kože. Ker je škodljivo tudi UVA-sevanje, bi se morali s kremo za sončenje namazati tudi v avtomobilu.

- Ko nanesemo sončno kremo, zaščita kože traja ves dan.** Ni res. Strokovnjaki opozarjajo, da bi se morali z zaščitno kremo namazati vsaki dve uri, pa tudi po tem, ko pridemo iz morja ali če se veliko potimo.
- Poceni izdelki za zaščito pred soncem niso tako učinkoviti kot dražji.** Ni res. Tako kot za vse ostale izdelke, ki jih kupimo, tudi za sončne kreme velja,

MANCA
HRIBOVŠEK

da najdražja ni tudi najboljša. Izbira je pestra, zato bodite bolj pozorni na navedbe na kozmetičnih izdelkih, saj morajo po zakonu biti vse utemeljene, kar seveda velja tudi za izdelke za sončenje. Teste in primerjave sončnih krem različnih proizvajalcev pa lahko najdete tudi med brskanjem po spletu.

- Solarij pripravi kožo na sonce.** Ni res. Zaradi obiska solarija boste na začetku poletja lahko imeli zarjavelo polt, vendar to ne pomeni, da vam pri izpostavljenosti soncu ne bo potrebno uporabiti kreme z zaščitnim faktorjem. O škodljivosti solarijev pa kdaj drugič...
- Ob uporabi krem za zaščito pred soncem bo telo nehalo proizvajati vitamin D.** Ni res. Vitamin D lahko pridobimo tudi medtem, ko smo zaščiteni s kremo z zaščitnim faktorjem. Sicer pa zadostno količino vitamina D pridobimo že med minimalnim vsakodnevnim izpostavljanjem soncu, kar se zgodi ob opravljanju vsakodnevnih aktivnosti, rutine na prostem.

Naj bo letošnje poletje drugačno. Poskrbite za svojo kožo, ne samo pred sončenjem, ampak tudi po tem. Ob kritičnih urah, ko je sonce najbolj močno, ostanite v senci, poskrbite za hidracijo. Kožo lahko zaščitite tudi z dolgimi lahki obleki. Pa ne pozabite na dobra sončna očala, ki bodo zaščitila vaše oči pred UV žarki in pokrivalo. Vsakodnevno si s kremo za sončenje namažite tudi obraz oziroma kupite kozmetiko, ki ima zaščitni faktor. Namažite tudi svoje otroke preden gredo v vrtec, saj veliko časa preživijo na prostem. Strokovnjaki priporočajo, da se dojenčke mlajše od šest mesecev ne izpostavlja soncu, saj je njihova koža zelo občutljiva, zato jih zaščitimo tako, da z njimi uživamo v senci.

Vrt v juniju

MAJ SE POSLAVLJA V SVOJEM SLOGU, OZRAČJE SE JE LEPO OGRELO, PADAVINE SO BILE ZMERNE IN V UPANJU, DA JIH BO ŠE KAJ JUNIJA, SI ZASTAVLJAMO NOVE NAČRTE.

SAŠO
MEJAK

Gredice bi morale v tem obdobju biti bogato zasajene, če jih še nismo, lahko še vedno posadimo lubenice in melone. Pripraviti jim moramo dobro pognojeno rastišče in, če je le možno, jih tudi namakamo. Paradižniki, bučke, paprike, jajčevci, kumarice nas bogato obdarjajo s svojimi plodovi. Pri paradižnikih je pomembno, da dosledno odstranimo zalistnike. Gredice, na katerih smo imeli mlad krompir in solato, so sedaj prazne. Čas je, da jih pripravimo za setev jesenske in zimske zelenjave. Posejemo lahko poletni radič in endivijo, konec meseca tudi prezimne radiče. Posadimo lahko tudi že kapusnice, kot so zelje, listnati ohrovt in brstični ohrovt. Ob sajenju je potrebno biti zelo pozoren na polže, da nam že na začetku ne uničijo veselja. Preprost predlog za zaščito sadik zdrobljene jajčne lupine.

Dnevno moramo preverjati, da rastlin ne napade kakšna bolezen ali škodljivec. Poskrbimo, da so rastline dobro razvite, močne, dobro nahranjene. To je zelo pomembno zaradi večje odpornosti proti boleznim in škodljivcem.

Zeliščni vrt se v juniju bogato

razrašča. Rastline s svojimi cvetovi, vonjem, intenzivno barvo listja kažejo svojo moč. Veliko rastlin lahko nabiramo v juniju, najboljši čas je dopoldan takoj po rosi in popoldan, ko vročina popusti. Ne pobiramo v deževnem vremenu. Počakati moramo dan ali dva, da se rastline lepo posušijo in se učinkovine ponovno dvignejo na primeren nivo. Pomembno je tudi, da ne pretiravamo v pobiranju, ampak pustimo tudi za ostale. V juniju lahko nabiramo materino dušico, meliso, šetraj, mento, pelin, rman, vinsko rutico... Pomembno je tudi, da so rastlinski deli zdravi. Sušimo jih v senčnem, zračnem kotičku. Junij je tudi mesec, v katerem nas sadje bogato obdarja s svojimi plodovi, še vedno tudi češnje, opojne breskve, jago-

de, marelice, ribez, maline so prijetne za naše brbončice. Na našem tržišču je vedno velika ponudba sadja. Pomembno je, da se odločimo za sadje, ki dozori po naravni poti in je dostopno le v tem obdobju. Pomembno je tudi da se odločimo za nakup sadja pri lokalnem pridelovalcu.

Okrasni vrtovi se v tem obdobju bohotijo v različnih barvnih odtenkih. V senci, na soncu, povsod nas razveseljuje cvetje s svojimi lepimi barvnimi odtenki, v senčnih rastiščih cvetovi hortenzij, listi host, pierisa in avkube. Za sončne lege so predvsem primerne enoletnice, ki jih dobite v **VRTNARSTVU MOŠKON** na Parecagu, kjer lahko dobite bogato paleto rastlin. V tem obdobju si lahko polepšate balkon, vrtno gredico, okensko polico s sadikami raznobarnih portulakov, sončnih asteriskusov in v vetru pozibavjoče gavre. V **VRTNARSTVU MOŠKON** lahko nabavite prelepe obešanke fuksij, pelargonij, solenij, gazanij. Prijazno osebje vam svetuje pri nakupu in vam jih po želji tudi zasadi.

Travnate površine oskrbujemo čez vse leto, po potrebi pognojimo. Namakalni sistem nastavimo vremenskim razmeram primerno, tudi višino rezi dvignemo, prenizka rez lahko sčasoma uniči travno rušo, odkos pa lahko uporabimo na kompostnem kupu.

**VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za balkone, vrtove, cvetlična korita...**
ODPRTO VSAK DAN, RAZEN NEDELJE.

Parecag 31, gsm: 041 607 594

ELEKTROCENTER

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

RECEPT ZA TOPLEJŠE DNI

Rižota na hladno

Jutri se prične meteorološko poletje. Vremenoslouci napovedujejo, da bomo letos imeli dolgo, sončno, vroče poletje z visokimi temperaturami. Ob takšnem vremenu ne smemo pozabiti na zadostno količino vode in tudi na prehrano, ki mora biti lahko prebavljiva in polna vitaminov.

Hrana, ki mi jo je kot otroku ob vročih poletnih dnevih pripravila nona Olga, je rižota na hladno. Osvežujoča, nasitna, hitro pripravljena jed, ki jo lahko postrežete tudi dan kasneje, pripravite pa jo lahko čisto po svojem okusu na tisoč in en način. Vanjo lahko dodate vse, kar imate pri roki.

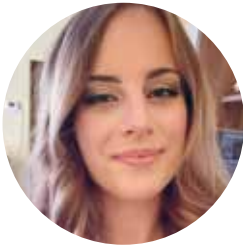
POSTOPEK:

Priprava je zelo preprosta, pri tem vam lahko pomagajo tudi mlajši otroci. Riž v slanem kropu skuhate po navodilih, precedite, ohladite. Sestavine narežete na poljubno velike kose, vmešate v solato, ki jo začinite s soljo, poprom, oljem in kisom. Solato ponovno zelo dobro premešate in jo za nekaj ur postavite v hladilnik. Postrežete jo lahko s sveže nasekljano baziliko. Ker je recept zelo preprost, velja vabilo, da mi v čim večjem številu pošljete fotografije rižote na hladno na elektronski naslov manca.hribovsek@obalaplus.si. Sestavine prilagodite po svojih željah: dodate lahko tudi popečeno meso, fižol, stročji fižol, grah, kisle kumarice, mozzarella. Nekateri za več okusa na koncu dodajo tudi majonezo. Pa dober tek!

Sestavine za 4 osebe:

- 200 gramov riža,
- pločevinka sladke koruze,
- 3 paradižniki,
- 3 paprike,
- razkoščičene olive,
- tuna,
- bazilika,
- feta sir,
- sol, poper, olje, kis.

MANCA HRIBOVŠEK

DOMAČE ISTRSKE JEDI KUHANE PO NAROČILU

DOSTAVA: Ankaran, Izola, Koper in Piran vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

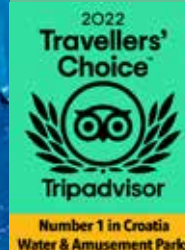

SESTAVIL B.K.	KIRURŠKA PRIJEMALKA ZA ZILE	10 ČRKA ABECEDE ZRAK, NAPEV (IT.)			KRAJ PRI LJUBLJANI	GAMSJI BIVOL, KI ŽIVI NA CELEBESU	KRISTINA IVANUŠIČ	ZAČETEK ABECEDE		BOLGARSKI NACIONALNI PARK	ANGLEŠKO SVETLO PIVO	VLADO ERCEGOVIČ	KEMUSKI ZNAK ZA ŽVEPLO		MIZA, DESKA	ZDRAVLJNA RASTLINA, JETIČNIK, ČIŠLJAK	FRANCOSKA IGRALKA CARL
OKRASNI PTIČ				NJIVSKA CVETLICA				NARAVA, ČUD					EGIPČANSKA BOGINJA NEBA				
DALJŠE ČASOVNO OBDOBJE, VEK				ITALJANSKA NAFTNA DRUŽBA PISATELJ FLEMING				DESKE (POG.) ŠKOTSKA RODOVNA SKUPNOST					KRAJ PRI MARIBORU SEKTA V PANDZABU				
JAPONSKA BORILNA VEŠČINA							MAKEDONSKI DRAMATIK RISTO					SLOVENSKI SKLADATELJ RISTO AM. IGRALKA HOLLY					
DEL ZEMELJSKE POVRŠINE, KI GA ČLOVEK BISTVENO SPREMINJA, PRIRODA	TEKOČE FOSILNO GORIVO	KÖLNSKI NADŠKOF RIMŠČICE				NEKDANJA REVUJA SMUČARKA ŠTUHEC				4 MESECE PO KOLEDARJU FR. REVOLUC. LES ZA KURJAVO							
NAJVEČJI PTIČ TEKAČ, NELETALEC				GRŠKA BOGINJA, ZEVSOVA ZENA						FIŽOLOVKA, PREKLA (NAR.) ONASSISOV VZDEVEK						UPADANJE MORSKE VODE	UŽITNA STROČNICA
MADŽARSKA TENISAČICA GRETA				POLJSKO MESTO POKRIVALO ZA GLAVO				NOGOMETAS KLEMEN POR. PESNIK ANTONIO D. GOMES							OLGA FORŠ GLAVNI ŠTEVNIK		
NEMŠKI FILOLOG AUGUST					NALEZLJIVA BOLEZEN							POČELO TAOIZMA	MESTO V ITALIJI PESNICA MUSER				
JEZERO NA SUMATRI					DALMATINSKI ARHITEKT ANDRIJA DANSKI OTOK						TEČEN, NADLEŽEN ČLOVEK NAROČNIK, PREDPLAČNIK						
PRISTANIŠKO MESTO IN LETOVIŠČE OB ČRNEM MORJU	ZNAMKA TISKALNIKOVI	KMEČKO VOZILO UMETNIK GOTSKE DOBE					TIBETANSKI VOL TV VODITELJ PUCER			PORTUGALSKO MESTO AUDIJEV TIP VOZIJA A4, KARAVAN						DREVO TROPŠKE AFRIKE GRAFIČNO ZNAMENJE	KEMUSKI ZNAK ZA ALUMINIJ PEVKA HORVAT
JAZ, POSAMEZNIK KOT ZAVESTEN SUBJEKT (LAT.)				LIRSKA PESEM MERA ZA RITEM (GLASB.)					ANDREJ NAVRŠNIK	OLGA OLEJNIK			LUKA V IZRAELU, AKKO MESTO OB EVFRATU			SLOVENSKI ALPINIST FRANC	CUNJA (SLABŠ.)
BARVA KOŽE, TEN					HRVAŠKA TENISAČICA MAJOLI BREZVEZNO GOVORJENJE					NEIMENOVANA OSEBA PRIPADNIK AMBOV				ASELJE PRI RAKEKU NOVINARKA ŠIRCA ROŠ			
AMERIŠKA IGRALKA REBECCA						NEKDANJA SMUČARKA DREV IGOR SAMOBOR					LJUBEZENSKO PESNIŠTVO OLGA ERWARDS						
OLIMPIJSKE IGRE			ALPINISTIČNI PRIPOMOČEK						FRANCOSKI SLIKAR CLAUDE						NENADNA SMRT		
NINA KOMPARIČ			ŽENIN ALI MOŽEV OČE						TV VODITELJICA ŠUHEL MIKOLIČ						AVANS, NADAV		

ALEŠI: dalmat. kipar STAAB: am. igralka TAVOLA: miza SIKHI: sekta NIVOSE: 4 mesec po koledarju LEAL: port. pesnik DIONA: gr boginja RAHLA: prekla

Istralandia

AQUAPARK

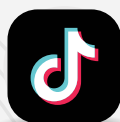
Predvideno
ODPRTJE SEZONE:
21. maj 2023.

**Pripravite se na fantastično doživetje,
pripravite se na najbolj zabavno vodo v Istri.**

Preživite čaroben dan z družino ali prijatelji, v Aquaparku Istralandia uživajo prav vsi. Ta fantastičen vodni svet nudi novo dimenzijo zabave vsem obiskovalcem. Atraktivni tobogani, številni bazeni in atrakcije za otroke, vrhunska ekipa animatorjev, bogata gostinska ponudba in druge vsebine bodo izpopolnile vašo zgodbo veselega poletja.

Pripravite se na novo dimenzijo zabave in se prepričajte, zakaj je najbolj zabavna voda v Istri prav v Aquaparku Istralandia.

Kupi vstopnice
na spletu!

Aquapark Istralandia Ronki 1 52474 Brtonigla, Istra, Hrvaška
Tel: 0038552866900 info@istralandia.com www.istralandia.com